



**МИНИСТАРСТВО ЗА  
ИНФРАСТРУКТУРУ**



**МИНИСТАРСТВО  
УНУТРАШЊИХ  
ПОСЛОВА**

**Н А Ц Р Т**

**ЗАКОНА О БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА**

У Београду, септембар 2007. године



## НАЦРТ ЗАКОНА О БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА

Na sastanku predstavnika članica Poslovnog udruženja auto-škola Kragujevac, dana 11.10.07. uz prisustvo 22 od ukupno 28 članica udruženja, koji je održan u vezi sa nacrtom Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, date su sledeće primedbe na isti:

### I. ПРЕДМЕТ УРЕЂЕЊА

#### Члан 1.

Овим законом уређују се правила саобраћаја на путевима, основни услови за путеве и возила, систем саобраћајне сигнализације и организације безбедности саобраћаја.

*(УРЕЂЕЊЕ СЕ ВРШИ скупом мера и поступака којима се одређује и унапређује регулатива саобраћаја на саобраћајницама са циљем и у сврхе БЕЗБЕДНОГ и ЕФИКАСНОГ саобраћаја.*

*У општем смислу, регулатива се одвија на два основна принципа:*

- *ТЕХНИЧКИ начин регулативе (конкретан, видљив, предметљен)- (као што су саобраћајни знак, светлосни саобраћајни знак, ознаке на коловозу, службено лице док регулише саобраћај и др.)*

- *НОРМАТИВНИ начин регулативе (правна норма, која је у закону дефинисана као саобраћајно правило)*

*(Оваквим начином као преамбулом постигли би терминолошку универзалност па се накнадно, појединим члановима неби посебно морало објашњавати шта је шта у регулативи)*

#### 1.1 Основна начела

#### Члан 2.

Учесник у саобраћају дужан је да се понаша на начин којим неће ометати, угрозити или повредити другог учесника, као и да предузме све што је у могућности ради избегавања опасне ситуације настале понашањем другог учесника у саобраћају.

#### Члан 3.

Учесник у саобраћају има право да очекује да ће сви учесници у саобраћају и они који се старају о путевима, поштовати прописе о безбедности саобраћаја и прописе који се односе на путеве и возила.

#### Члан 4.

Лицу које није способно или је ограничено способно за безбедно учешће у саобраћају, односно лицу које се налази у ситуацији у којој му је потребна

туђа помоћ, учесник у саобраћају дужан је да пружи помоћ, осим ако **том радњом** себе доводи у опасност.

#### **Члан 5.**

Приоритете у планирању, пројектовању и организовању саобраћаја опредељује безбедност: *(уместо речи БЕЗБЕДНОСТ треба ставити ХУМАНИ АСПЕКТ БЕЗБЕДНОСТИ.)*

- 1) деце, немоћних лица, старих лица и пешака;
- 2) пешака који возе ролере, сличуге, скејт-борд, тротинет и сл;
- 3) бициклиста;
- 4) јавног превоза путника;
- 5) превоза путника за сопствене потребе;
- 6) превоза ствари.

#### **Члан 6.**

Лице које пројектује, конструише, производи, ставља у промет, поправља, преправља, одржава возила, путеве, односно уређаје, резервне делове и опрему за возила, дужно је да то чини према прописаним условима односно условима неопходним за безбедно учествовање у саобраћају.

Делатности из става 1. овог члана, за које је предвиђена лиценца, обавља лице које мора имати потребну лиценцу.

Ближе прописе о условима и начину **за стицање** лиценце доноси министар надлежан за послове саобраћаја. **(које послове: безбедности, пројектовања, планирања и сл. Не може Министар надлежан за послове саобраћаја да дефинише услове за лиценцу пројектанту, конструктору и сл.)**

#### **Члан 7.**

Путеви се одржавају у складу са прописима о путевима.

Надзор над испуњеношћу услова за безбедно и несметано одвијање саобраћаја обавља надлежни орган за послове саобраћаја, као и орган надлежан за унутрашње послове у складу са овим законом. **(да ли то значи да су ово два органа која обављају исту делатност)**

#### **Члан 8.**

Саобраћај на јавном путу ограничиће се или забранити када је то неопходно ради спречавања или отклањања опасности за учеснике у саобраћају, спречавања оштећења јавног пута или извођења радова на јавном путу, односно када то захтевају други разлози безбедности.

### **1.2 Субјекти безбедности саобраћаја**

#### **Члан 9.**

Субјекти безбедности у саобраћају на путевима су: органи Републике, територијалне аутономије и локалне самоуправе, средства јавног информисања, предузећа и друга правна лица која управљају путевима односно се баве

саобраћајем односно производњом и прометом друмских возила и делова за возила, осигуравајућа друштва, привредне коморе, стручне и научне институције, невладине организације, спортске организације учесници у саобраћају, грађани, предузећа и други партнери који треба да спроводе односно подржавају мере и активности унапређивања безбедности саобраћаја.

Субјекти из става 1. овог члана, у складу са начелима хуманости и солидарности и утврђеним правима и обавезама, разматрају, предлажу и предузимају мере и активности за унапређење безбедности саобраћаја, тако што:

- 1) смањују изложеност саобраћају **У основним изразима додати и дефиницију саобраћаја.;**
- 2) смањују ризик настанка саобраћајних незгода у саобраћају;
- 3) смањују тежину саобраћајних незгода;
- 4) смањују патње, последице повреда и друге штетне последице саобраћаја, саобраћајних незгода;
- 5) смањују загађивање животне средине.

### 1.3 Основни изрази

#### Члан 10.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

**По мени прво треба дефинисати најопштинe појмове као што су:**

- саобраћај
- безбедност саобраћаја
- учесник у саобраћају
- саобраћајна површина
- пут
- возило

**а затим и све остале дефиниције појмова поредане тако да у свакој следећој буду само они појмови који су предходно већ дефинисани.**

- 1) **пут** јесте изграђена, односно утврђена површина коју као саобраћајну површину могу да користе сви или одређени учесници у саобраћају, под условима одређеним законом и другим прописима;
- 2) **јавни пут** јесте пут који испуњава прописане критеријуме за категоризацију од стране надлежног органа; **(ово је веома штурa дефиниција, а појам је толико значајан да би требало дати потпуну дефиницију)**
- 3) **улица** је јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља;
- 4) **насеље** јесте изграђени функционално обједињен простор на коме су обезбеђени услови за живот и рад и за задовољавање заједничких потреба становника, *(Зашто се даје социолошки аспект, кад је за регистровање у саобраћају битан визуелно - егзактни аспект, а то значи да су изграђене куће или зграде које су у уличене или на други начин поређане које му дају изглед насељеног места и обавезно га прати назив насељеног места.)*чије се

границе утврђују просторним, односно урбанистичким планом општине, односно града и означавају прописаним саобраћајним знаком на јавном путу;

- 5) **некатегорисани пут** јесте саобраћајна површина (**шта је саобраћајна површина**) која је доступна већем броју разних корисника, коју надлежни орган прогласи некатегорисаним путем и која је уписана у катастар непокретности као некатегорисани пут;
- 6) **аутопут** је државни пут (**нема дефиниције државног пута**) (*Није дефинисан појам државног пута – једноставније је било рећи ЈАВНИ ПУТ, свеједно се категоризује од стране надлежног органа*) који је намењен искључиво за саобраћај моторних возила, (*Која по својим конструкционим својствима могу развити брзину већу од 40 km/h, јер у противном ће испасти да се по том путу могу кретати радне машине трактори и мотокултиватори, јер су у појму дефинисани као моторна возила.*), са физички раздвојеним коловозима (**КОЛОВОЗНИМ ТРАКАМА** - *да неби испало да је аутопут два колавоза односно два пута*) по смеровима, денивелисаним раскрсницама, (*Овај израз није добар, појам РАСКРСНИЦЕ је јасно дефинисан, дакле овде се неради о денивелисаним раскрсницама него ДЕНИВАЛИСАНИМ ПУТЕВИМА*) потпуном контролом приступа, који има најмање две саобраћајне и једну зауставну траку за сваки смер и као такав обележен прописаним саобраћајним знаком;
- 7) **пут резервисан за саобраћај моторних возила** је јавни пут означен прописаним саобраћајним знаком, по коме смеју саобраћати само моторна возила;
- 8) **међународни пут** је јавни пут који је ратификованим међународним актом сврстан у мрежу међународних путева;
- 9) **коловоз** је изграђена површина пута по којој се одвија саобраћај и чине га саобраћајне траке (возне, додатне, ивичне, зауставне и сл.) за саобраћај возила;
- 10) **тротоар** је посебно уређена саобраћајна површина дуж пута намењена за саобраћај пешака;
- 11) **прелаз пута преко пруге** је укрштање пута са железничком или трамвајском пругом у истом нивоу.
- 12) **обележени пешачки прелаз** је део површине коловоза намењен за прелажење пешака преко коловоза, обележен ознакама на коловозу односно одговарајућим саобраћајним знаком;
- 13) **пешачка стаза** је пут који је прописаном саобраћајном сигнализацијом обележен и намењен искључиво за кретање пешака,
- 14) **смер саобраћаја** означава десну страну кретања када се возач својим возилом мимоилази са другим возилом, **ово је могло и јасније да се дефинише**(*ПРАВАЦ и СМЕР су општепознати и егзактни појмови и не треба им ново тумачење, које ће сужавати значење тог појма, и самим тим онемогућавати његову примену – конкретно: Шта ћемо са једносмерном улицом – у њој возило које се креће левом траком и ни са ким се не мимоилази значи да нема смера, што је апсурд.*)
- 15) **бицикличка стаза** је саобраћајна површина (**УЗДИГНУТА** или на други начин, физички одвојена од коловоза)обележена прописаним саобраћајним знаком, намењена за саобраћај бицикала и мопеда;

- 16) **бицикличка трака** је део коловоза обележен уздужном неискључивом линијом и прописаним саобраћајним знаком, намењена за саобраћај бицикала и мопеда.
- 17) **коловозна трака** је уздужни део коловоза намењен за саобраћај возила у једном смеру;
- 18) **саобраћајна трака** је обележен *(Реч ОБЕЛЕЖЕН треба брисати јер саобраћајна трака као појам може егзистирати на коловозу и као не обележена површина)* а шта ако није обележен или ако је пао снег уздужни део коловоза чија је ширина довољна за саобраћај једне колоне возила;
- 19) **саобраћајна трака за спора возила** је саобраћајна трака намењена за возила која спором вожњом могу ометати или угрожавати саобраћај.
- 20) **саобраћајна трака за принудно заустављање возила** је саобраћајна трака намењена за принудно заустављање возила због непредвидивих разлога.
- 21) **саобраћајна трака за укључивање** је део коловоза прописно означен и намењен за укључивање возила у саобраћај са споредног пута, других прилазних путева или са објекта поред пута (бензинске пумпе, паркиралишта, мотела и сл.);
- 22) **саобраћајна трака за искључивање** је део коловоза прописно означен и намењен за искључивање возила у саобраћај на споредни пут, друге прилазне путеве или на објекат поред пута (бензинске пумпе, паркиралишта, мотела и сл.);
- 23) **саобраћајна трака за возила јавног превоза путника** је саобраћајна трака намењена за кретање возила јавног превоза путника;
- 24) **пешачко острво** је уздигнута или обележена површина на коловозу која је одређена за привремено задржавање пешака који прелазе преко коловоза, улазе или излазе из возила за јавни превоз путника;
- 25) **раскрсница** је површина на којој се укрштају, спајају или раздвајају путеви у истом нивоу, као и саобраћајна површина која настаје оваквим укрштањем, спајањем или раздвајањем;
- 26) **возило** је средство које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за кретање по путевима;
- 27) **бицикл** је возило са најамње два точка које се погони снагом возача односно путника, која се помоћу педала или ручица преноси на точак односно точкове;
- (27а) Недостаје дефиниција појма – израза ВОЗИЛО НА МОТОРНИ ПОГОН)*
- 28) **моторно возило** је возило *(Које се креће снагом сопственог мотора – ако сте већ хтели да избегнете појам ВОЗИЛО НА МОТОРНИ ПОГОН)* на моторни погон **шта је возило на моторни погон** које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за превоз лица, односно ствари, **односно за обављање радова** *(Да ли је ово потребно?)*, односно за вучу прикључног возила, *(За превоз лица и ствари)* осим шинских возила;
- 29) **мотоцикл** је моторно возило са два точка, са или без бочног седишта, чија је радна запремина мотора већа од 50 cm<sup>3</sup> или чија највећа конструкциона брзина прелази 45 km/h.
- 30) **мопед** је моторно возило са два или три точка, максималне брзине до 45 km/h, у случају:
- a. 30.1. са два точка, да има мотор:
  - b. чија радна запремина за моторе са унутрашњим сагоревањем (СУС) не прелази 50 cm<sup>3</sup>,

- c. чија највећа стална номинална снагане прелази 4 kW у случају електричног погона;
  - d. 30.2. са три точка, да има мотор;
  - e. чија радна запремина за моторе са унутрашњим сагоревањем (СУС мотор) са погоном на бензин не прелази 50 cm<sup>3</sup>,
  - f. чија највећа нето снага не прелази 4 kW за СУС моторе са другом врстом погонског горива,
  - g. чија највећа стална номинална снагане прелази 4 kW у случају електричног погона;
- 31) **трицикл** је моторно возило са три точка симетрично распоређена у односу на подужну средњу раван са мотором чија највећа конструкциона брзина, без обзира на начин преноса, прелази 45 km/h или ако радна запремина у случају да се ради о мотору са унутрашњим сагоревањем прелази 50 cm<sup>3</sup>;
- 32) **лаки четвороцикл** је моторно возило са четири точка чија маса возила није већа од 350 kg, не укључујући масу батерије у случају возила на електрични погон, чија највећа конструкциона брзина не прелази 45 km/h, а који има мотор:
- a. чија радна запремина за моторе са унутрашњим сагоревањем (СУС мотор) са погоном на бензин не прелази 50 cm<sup>3</sup>,
  - b. чија највећа нето снага не прелази 4 kW за СУС моторе са другом врстом погонског горива,
  - c. чија највећа стална номинална снагане прелази 4 kW у случају електричног погона;
- 33) **тешки четвороцикл** је моторно возило са четири точка који не одговарају условима за лаки четвороцикл, чија маса возила није већа од 400 kg, односно 550 kg за возила за превоз терета, што не укључује масу батерије у случају возила на електрични погон, и чија највећа нето снага мотора не прелази 15 kW **а шта ћемо са масама између 350 и 400 кг**
- 34) **возило за превоз путника** је моторно возило које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за превоз путника и чија је највећа нетоснага мотора већа од 15 kW или чија је маса већа од 400 kg;
- 35) **путничко возило** је возило за превоз путника чија је маса возила већа од 400 кг и које има највише девет седишта, укључујући и седиште возача;
- 36) **аутобус** је моторно возило за превоз путника које има више од девет седишта, укључујући и седиште возача.
- 37) **тролејбус** је аутобус који се преко проводника напаја електричном енергијом.;
- 38) **теретно возило** је моторно возило са најмање четири точка, које је намењено за превоз терета, вршење рада и вучу полуприколице (тегљач), чија је највећа нето снага већа од 15 kW или чија је маса возила већа од 550 kg.;
- 39) **радна машина** је моторно возило које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми превасходно намењено и омогућује безбедно извођење радова и чија највећа конструкцијска брзина није већа од 45 km/h (као што су комбајн, ваљак, грејдер, косилица, булдожер, виљушкар, ровокопач и сл.);
- 40) **трактор** је моторно возило које има најмање две осовине и које је према конструкцији, уређајима, склоповима и опреми првенствено намењено и оспособљено за безбедно, вучење, гурање, ношење или погон изменљивих

прикључака за извођење првенствено пољопривредних и шумарских радова, односно за вучу прикључних возила;

- 41) **мотокултиватор** је моторно возило које се састоји из погонско-управљачког и товарног дела, који су конструктивно раздвојиви, а у саобраћају на путу учествују искључиво као целина, чији погонски део према конструкцији, уређајима, склоповима и опреми је намењен и оспособљен за гурање, вучење, ношење или погон изменљивих прикључака за извођење пољопривредних радова, чија највећа конструкцијска брзина није већа од 30 km/h и чија снага мотора није већа од 12 kW;
- 42) **прикључно возило** је возило које је по конструкцији, системима, уређајима и опреми намењено и оспособљено да буде вучено од другог возила, а служи за превоз путника, односно ствари, односно за обављање радова;  
*42a) ЛАКА ПРИКОЛИЦА је прикључно возило чија највећа дозвољена маса не прелази 750 kg*
- 43) **прикључак за трактор**, радну машину или мотокултиватор је заменљиво оруђе које служи обављању пољопривредних, шумских или других послова, која наведена возила вуку, гурају или носе;
- 44) **запрежно возило** је возило које је намењено и омогућује да га безбедно вуче упрегнута животиња;
- 45) **скуп возила** је састав **ово је сасвим нејасно и непрецизно. Зар није могао да се дефинише појам вучног и вученог возила и онда би било све јасније** вучног возила и прикључног, односно прикључних возила, који у саобраћају на путу учествује као једна целина;
- 46) **трамвај** је возило намењено за превоз путника, које се креће по шинама, које се може у попречном профилу пута укрштати са другим возилима и које је ради напајања електричном енергијом везано за електрични вод;
- 47) **регистровано возило** је возило које је уписано у јединствени регистар возила, за које је издата важећа саобраћајна дозвола и регистрациона налепница;
- 48) **носивост** возила је маса до које се возило може оптерети према декларацији произвођача, при чему се у масу рачуна и вертикално оптерећење које возило прима од прикључног возила;
- 49) **маса возила** је маса празног возила са пуним резервоаром, прописаном опремом и припадајућим прибором;
- 50) **укупна маса** возила је маса оптерећеног возила (лица и терет) у одређеном тренутку експлоатације;
- 51) **највећа дозвољена маса** је збир масе возила и носивости возила;
- 52) **осовинско оптерећење** је део укупне масе возила у хоризонталном положају којим његова осовина оптерећује коловоз у стању мировања возила;
- 53) **корисна носивост** је маса до које возило може да се оптерети при чему укупна маса возила није већа од прописаног норматива за највећу дозвољену масу и осовинско оптерећење било које осовине није веће од прописаног норматива осовинског оптерећења.
- 54) **учесник у саобраћају** је лице које на било који начин учествује у саобраћају;
- 55) **возач** је лице које на путу управља возилом;
- 56) **пешак** је лице које учествује у саобраћају и које не управља возилом, нити се превози у возилу или на возилу, лице које сопственом снагом вуче или гура ручна колица, запрежно возило или моторно возило, децје превозно средство, бицикл, мопед или колица за немоћна лица, лице у колицима за

немоћна лица коју покреће сопственом снагом или снагом мотора (*Под условом да му брзина није већа од брзине човечијег хода – сса 5 km/h*), као и лице које клизи клизаљкама, скијама, санкама или се вози на котуралкама, скејтборду и сл;

- 57) **заустављање возила** је сваки прекид кретања возила на путу у трајању до 5 минута, осим прекида (*Изазваних или насталих регулацијом саобраћаја – то је свеобухватнији појам него ово што следи иза*) ради поступања по знаку или правилу којим се регулише саобраћај;
- 58) **паркирање возила** је прекид кретања возила у трајању дужем од 5 минута, осим прекида (*Изазваних или насталих регулацијом саобраћаја – то је свеобухватнији појам него ово што следи иза*) ради поступања по знаку или правилу којим се регулише саобраћај;
- 59) **мимоилажење** је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који долази из супротног смера;
- 60) **претицање** је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који се креће у истом смеру; Брже кретање једне колоне возила од друге, на путу са најмање две саобраћајне траке намењене за кретање возила у једном смеру, не сматра се претицањем;
- 61) **обилажење** је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају које се не помера, објекта или препреке на коловозу;
- 62) **пропуштање** је радња коју учесник у саобраћају предузима како би омогућио кретање другог учесника у саобраћају који има првенство пролаза, услед чијег невршења би дошло до промене дотадашњег начина кретања учесника који има првенство пролаза односно до контакта.
- 63) **колона возила** је низ од најмање три возила која су заустављена или се крећу једно иза другог истом саобраћајном траком у истом смеру, чији је начин кретања међусобно условљен и између којих не може без ометања ући друго возило;
- 64) **видљивост** је одстојање на коме учесник у саобраћају, с обзиром на атмосферске услове, може јасно уочити неосветљену препреку;
- 65) **прегледност** је одстојање на коме учесник у саобраћају, с обзиром на физичке препреке, може јасно уочити другу препреку односно учесника у саобраћају;
- 66) **услови смањене видљивости** су услови у којима је видљивост мања од 200 m на путу изван насеља, односно 100 m на путу у насељу;
- 67) **саобраћајна незгода** је догађај на путу или је започет на путу, у којем је учествовало најмање једно возило у покрету и у којем је најмање једно лице погинуло, односно повређено, односно настала је материјална штета;
- 68) **инструктор вожње** је лице овлашћено да обучава кандидата за возача управљању возилом у саобраћају;
- 69) **одстојање** је најкраћа уздужна удаљеност између најистуренијих тачака возила, лица, односно објеката;
- 70) **растојање** је најкраћа бочна удаљеност између најистуренијих тачака возила, лица, односно објеката;
- 71) **возило од историјског значаја (олдтајмер)** је моторно возило произведено до 31.12.1970. године, или моторно возило модела који је уведен у производњу до 31.12.1970. године, без обзира на стварну производњу појединачног примерка, или које представља својеврстан материјални споменик техничке културе, традиције и друштвеног наслеђа;

- 72) **одбачено возило** је возило на путу односно на другој саобраћајној површини, које није регистровано и које је видно запуштено; **(одбачен је веома ружан израз)**
- 73) **место за седење** је седиште или простор без седишта са доступним елементима за монтажу седишта или простор без седишта са доступним прикључцима сигурносних појасева, при чему се доступним елементима за монтажу седишта и прикључцима сигурносних појасева сматрају они елементи и прикључци који нису механички онеспособљени; **коме ће ово да буде јасно**

Детаљније разврставање моторних и прикључних возила прописује Министар надлежан за послове саобраћаја у сагласности са Министром надлежним за унутрашње послове у правилнику о техничким нормативима возила.

*ОПШТА ПРИМЕДБА: Ако један дефинисани израз садржи две или више речи, од којих су већ неке дефинисани као појмови и изрази, онда такав сложен израз мора обезбедити потпуну комплементарност са појединачним изразом.*

## **II. ОСНОВИ УПРАВЉАЊА БЕЗБЕДНОШЋУ САОБРАЋАЈА**

### **Члан 11.**

За стање безбедности саобраћаја на путевима одговорна је Влада.

#### **2.1 Тело за координацију унапређења безбедности саобраћаја на путевима**

### **Члан 12.**

У циљу развијања и покретања превентивних и других активности у области безбедности саобраћаја на путевима и остваривања координације и сарадње на унапређењу безбедности саобраћаја на путевима, Влада образује Тело за координацију унапређења безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Тело за координацију).

За обављање активности из става 1. овог члана на нивоу територијалне аутономије и локалне самоуправе могу се **не треба ставити могу, већ да се формирају, јер у супротном долази се у опасност да политика, а не струка воде бригу о безбедности и саобраћају уопште** формирати локална тела за координацију безбедности саобраћаја на путевима (комисија, савет и сл.).

**У прошлом Нацрту је био савет за безбедност, сада Тело за координацију. Мислимо да има много појмова који су нови и на које се непотребно треба поново навикавати, а без суштинских потреба за тим "вратоломијама"**

### **Члан 13.**

Тело за координацију:

- 1) иницира и остварује сарадњу и координацију свих органа и организација које делују у области безбедности саобраћаја;
- 2) иницира и предлаже мере за унапређење опште безбедности саобраћаја;
- 3) разматра питања из области безбедности саобраћаја на путевима;

4) даје мишљење и иницира законе, Националну стратегију и друге акте којима се уређује безбедност саобраћаја;

5) сарађује са међународним телима за безбедност саобраћаја и телима за безбедност саобраћаја других земаља;

6) подстиче активности на саобраћајном образовању и васпитању грађана;

7) информисе Владу о стању, проблемима и мерама безбедности саобраћаја;

8) обавља и друге послове од интереса за безбедност саобраћаја на путевима.

У оквиру министарства надлежног за послове саобраћаја формираће се посебна организациона јединица за безбедност саобраћаја на путевима, надлежна за:

- 1) унапређење безбедности саобраћаја на путевима кроз дефинисање и достизање циљева (фокусирано на постигнутим резултатима);
- 2) координацију активности у безбедности саобраћаја на путевима (у функцији достизања стратешких циљева у безбедности саобраћаја на путевима);
- 3) финансирање активности у безбедности саобраћаја (припрема и спровођење одрживог финансирања безбедности саобраћаја);
- 4) припрему прописа у области безбедности саобраћаја (у циљу организовања потребних институционалних капацитета и временског оквира за достизање стратешких циљева);
- 5) промоцију стратешких циљева у безбедности саобраћаја на путевима;
- 6) праћење спровођења стратегије у безбедности саобраћаја на путевима;
- 7) припрему планова истраживања у области безбедности саобраћаја на путевима, као и трансфер достигнутих знања и резултата (развој и унапређивање теоријских и практичних знања, ставова, истраживања и понашања значајних за безбедност саобраћаја);

#### Члан 14.

Тело за координацију чине:

- 1) Извршни одбор за безбедност саобраћаја,
- 2) Организациона група за безбедност саобраћаја,
- 3) Саветодавна група за безбедност саобраћаја,
- 4) Техничка радна група.

Чланови Извршног одбора су:

- државни секретари министарстава надлежних за саобраћај, унутрашње послове, здравље, образовање и правду и
- генерални директор ЈП „Путеви Србије“.

Влада именује чланове Извршног одбора Тела за координацију.

Чланови Организационе групе су:

- помоћници министра, односно директор полиције, министарстава надлежних за саобраћај, унутрашње послове, здравље, образовање и правду и заменик генералног директора за безбедност саобраћаја у ЈП „Путеви Србије“.

Саветодавна група за безбедност саобраћаја чини широку консултантску групу укључујући и невладин сектор.

Шта је Техничка радна група. Треба и ту дефинисати оквир функционисања и одговорности.

#### **Члан 15.**

Тело за координацију доноси пословник којим ближе одређује организацију и начин свог рада. Тело доноси годишњи план рада и подноси Влади годишњи извештај о свом раду.

Седиште Тела за координацију је у Београду.

#### **Члан 16.**

Рад Тела за координацију се финансира из буџета Републике Србије, односно територијалне или локалне самоуправе и из других извора у складу са чланом 26. овог закона.

#### **Члан 17.**

Државни органи, органи територијалне аутономије, локалне самоуправе, предузећа и друга правна лица, дужни су да на захтев Тела за координацију дају потребне информације и податке.

### **2.2 Остали институционални капацитети потребни за спровођење овог закона**

#### **Члан 18.**

Влада на предлог министарства надлежног за послове саобраћаја оснива Агенцију за безбедност саобраћаја ( у даљем тексту Агенција).

Агенција обавља следеће послове:

1) унапређења система праћења стања безбедности саобраћаја (развоја и коришћења јединствене основе база података од значаја за безбедност саобраћаја),

2) унапређење безбедности возача и других учесника у саобраћају, као и унапређење безбедности саобраћаја са аспекта возила утврђених овим законом и другим прописима,

3) превентивно-пропагандне активности, а посебно кампање у безбедности саобраћаја,

4) издавање лиценци у складу са овим законом,

5) сарађује са регионалним и локалним телима за безбедност саобраћаја;

6) остале задатке везане за унапређење безбедности саобраћаја утврђени овим законом и другим прописима.

#### **Члан 19.**

Активности Агенције финансирају се из следећих извора :

- 1) буџета Републике Србије,
- 2) новчаних казни за прекршаје који су предвиђени прописима о безбедности саобраћаја у висини који определи Влада,
- 3) посебних накнада које плаћају власници возила,
- 4) сопствених извора, односно накнада за обављање лиценцирања и других послова унапређења безбедности саобраћаја у надлежностима Агенције,
- 5) донација односно спонзорстава осигурања, привредних и других субјеката,
- 6) поклона, прилога покровитеља Агенције и других прилога датих оснивачу или Агенцији;
- 7) осталих извора.

Мислимо да је сасвим непотребно дефинисати два тела са скоро истим и одговорним функцијама. Надлежности треба разграничити. Мислимо да је довољно једно од ова два тела.

### **2.3 Стратегија безбедности саобраћаја**

#### **Члан 20.**

Влада Републике Србије доноси Националну стратегију безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Национална стратегија).

Национална стратегија садржи најзначајнија обележја постојећег стања, дугорочне и краткоторочне циљеве, смернице, кључне области рада и рокове за доношење националног плана.

Националну стратегију предлаже Тело за координацију за период од најмање пет година, најкасније до краја јуна у последњој години важења усвојене Стратегије.

#### **Члан 21.**

На основу Националне стратегије, на предлог Тела за координацију, Влада доноси Национални план безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту Национални план), за период од најмање једне године.

Национални план садржи нарочито: задатке, мере по приоритетима, одговорне субјекте, рокове и финансијска средства у кључним областима рада.

#### **Члан 22.**

Скупштине територијалне аутономије и скупштине локалне самоуправе доносе стратегију и годишњи план безбедности саобраћаја на путевима, у складу са националном стратегијом и планом.

### **2.4 Праћење безбедности саобраћаја**

#### **Члан 23.**

Влада подноси Народној Скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима најмање једанпут годишње.

Надлежни орган територијалне аутономије односно локалне самоуправе подноси скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на подручју

територијалне аутономије, односно локалне самоуправе најмање једанпут годишње.

Извештаји из ст. 1. и 2. овог члана доступни су јавности.

#### **Члан 24.**

У циљу непрекидног праћења стања безбедности саобраћаја на путевима у Републици Србији, Агенција предлаже систем јединствене основе евидентирања и праћења најзначајнијих обележја безбедности саобраћаја из члана 18. става 2. тачке 1. и 7.

Државни органи и други субјекти дужни су да Агенцији достављају прописане податке о обележјима значајним за безбедност саобраћаја.

Агенција издаје периодичне анализе и публикације са подацима о саобраћају и саобраћајним незгодама.

#### **Члан 25.**

Информације о обележјима безбедности саобраћаја из члана 24. овог закона, су јавне и доступне свима под једнаким условима, осим оних чије објављивање је законом забрањено.

### **2.5 Финансирање безбедности саобраћаја**

#### **Члан 26.**

Република, јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, у оквиру својих права и дужности обезбеђују средства за финансирање унапређења безбедности саобраћаја.

Извори средстава за унапређење безбедности саобраћаја су:

- 1) буџет Републике Србије, односно територијалне аутономије или локалне самоуправе;
- 2) наплаћене новчане казне за прекршаје предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима;
- 3) средства која уступе предузећа, осигуравајућа друштва, хуманитарне и друге организације и територијалне аутономије и локалне самоуправе;
- 4) поклони, прилози покровитеља дати Републици, јединици територијалне аутономије или локалне самоуправе;
- 5) остали приходи.

#### **Члан 27.**

Средства од новчаних казни из члана 26. став 2. тачке 2. овог закона, деле се тако да 50 % припада Републици, а 50 % припада локалној самоуправи на чијој територији је прекршај учињен.

Средства из члана 26. став 2. тачка 2. овог закона, евидентирају се на посебном рачуну за унапређење безбедности саобраћаја на путевима.

#### **Члан 28.**

Средства из члана 26. став 2. тачка 2. овог закона користе се за:

- 1) рад тела за координацију,
- 2) унапређење саобраћајног васпитања и образовања,
- 3) кампање, односно акције из области безбедности саобраћаја;
- 4) научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја;
- 5) техничку опрему јединица саобраћајне полиције које контролишу и регулишу саобраћај на путевима и других органа надлежних за послове безбедности саобраћаја.

Средства из члана 26. користе се према програму који доноси тело за координацију, односно надлежни орган локалне самоуправе.

### **III. ПРАВИЛА САОБРАЋАЈА**

#### **A) ОПШТА ПРАВИЛА САОБРАЋАЈА**

##### **3.1 Заједничке одредбе**

###### **Члан 29.**

Учесници у саобраћају не смеју да предузимају радње које могу изазвати или изазивају угрожавање безбедности саобраћаја, односно дужни су да предузимају радње ради избегавања угрожавања безбедности саобраћаја.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. или 474. став 1. тачка 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

###### **Члан 30.**

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са важећим прописима, по следећем приоритету:

- 1) знаци и наредбе овлашћеног лица,
- 2) семафор,
- 3) саобраћајни знакови,
- 4) ознаке на коловозу, (**ово не треба одвајати од саобраћајних знакова, јер то може бит променљиво - шта ако пада снег или се линије и ознаке не виде.**)  
*(Регулатива у тачки 3 и 4 припада истом нивоу категоризације и непотребно је градуирана.)*
- 5) правила саобраћаја.

###### **Члан 31.**

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са правилима саобраћаја, саобраћајном сигнализацијом и знацима и наредбама које дају овлашћена лица.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са саобраћајном сигнализацијом и кад тиме одступају од правила саобраћаја.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са светлосним саобраћајним знаком и кад се тај знак разликује од саобраћајне сигнализације или правила саобраћаја.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају према знацима односно наредбама која дају овлашћена лица и кад тиме одступају од светлосног саобраћајног знака, значења саобраћајне сигнализације или правила саобраћаја.

*(Цео члан 31 је непотребан јер јеу члану 30 јасно дефинисана хијерархија приоритета.)*

### **Члан 32.**

Возач је дужан да обрати пажњу на пешака који ступа, показује намеру да ће ступити или је ступио на коловоз.

Ако начин кретања пешака показује да се пешак неће зауставити пре пресецања путање возила, возач је дужан да предузме радње за избегавање саобраћајне незгоде. *(Возач је увек дужан да предузима радње за избегавање саобраћајне незгоде, на горе наведена релативност кретања и објашњења су не потребна – регулисао члан 29.)*

**Шта ово значи:** да пешака треба пропустити само ако показује да се неће зауставити пре пресецања путање возила.

На делу пута на коме има објективних разлога да предвиди излазак деце на пут, возач је дужан да се креће таквом брзином при којој неће угрозити безбедност деце. *(После речи пута, брисати речи « на коме има објективних разлога предвиди излазак деце на пут » и ставити « на коме су постављени знаци опасности – деца на путу ». Не могу се овакви релативитети стављати у контекст децидности, јер регулатива захтева егзактност.)*

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

### **Члан 33.**

Слепо лице које самостално учествује у саобраћају као пешак, дужно је да носи бели светлоодбојни штап.

Возило које је подешено да њиме управља лице чији су екстремитети битни за управљање возилом оштећени, може, на захтев тог лица, бити обележено посебним знаком који утврђује министар надлежан за послове саобраћаја.

Ознаку из става 2. овог члана издаје надлежни орган за саобраћај локалне самоуправе.

### **Члан 34.**

Возач возила које обилази возило за јавни превоз путника односно аутобус којим се обавља превоз путника за сопствене потребе, заустављено на стајалишту, мора да управља возилом тако да не угрожава лице које у то возило улази или излази. *(Ако су путници деца – што је на аутобусу уредно обележено – наилазећи возач обавезно мора да заустави возило и сачека да се путници – деца укрцају – искрцају)*

Лице из става 1. овог члана, која због уласка односно изласка из возила треба да ступи на коловоз, дужно је да то чини на начин прописан у члану 107. овог закона.

Возач возила мора да се заустави иза возила из става 1. овог члана, када лица која улазе односно излазе из тог возила морају да пређу преко саобраћајне траке односно бицикличке стазе или траке којом се возило креће.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи

супротно одредбама овог члана.

### **Члан 35.**

Возач возила који за кретање користи саобраћајну траку непосредно до саобраћајне траке на којој се зауставило возило за организовани превоз деце, дужан је да се заустави за време уласка односно изласка деце из возила

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 36.**

Возач возила за јавни превоз путника дужан је да благовремено покаже намеру укључивања у саобраћај са аутобуског стајалишта, укључивањем показивача правца, при чему је дужан да укључивање возила у саобраћај учини на начин којим не угрожава учеснике у саобраћају.

У насељу, возач возила дужан је да омогући укључивање у саобраћај са аутобуског стајалишта возилу из става 1. овог члана.

Због уласка односно изласка путника, возач возила јавног превоза, организованог превоза деце, односно аутобуса којим се обавља превоз за сопствене потребе, дужан је да возило заустави на посебно обележеном стајалишту.

За возила из става 3. овог члана начин обележавања стајалишта прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 37.**

Лице које се превози возилом не сме да омета возача у управљању возилом.

На предњем седишту моторног возила забрањено је превозити лице које је под очигледним утицајем опојних средстава односно лице које се агресивно понаша. *(Као и лица млађа од - ? - година.)*

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

### **Члан 38.**

Возач за време вожње не сме употребљавати мобилни телефон, као ни друге уређаје за интерактивну комуникацију.

Изузетно од става 1. овог члана, возач сме за време вожње да разговара мобилним телефоном уз употребу посебне опреме која омогућава да се телефон може употребљавати без држања у руци, на начин предвиђен декларацијом произвођача телефона.

Став 1. овог члана, осим мобилних телефона, не односи се на возаче возила којима је комуникација током вожње неопходна за обављање послова или делатности која је у вези са вожњом. Министар надлежан за послове

саобраћаја одредиће услове под којима се могу употребљавати уређаји за интерактивну комуникацију, у смислу овог става.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 39.**

У насељеном месту возач не сме да из неоправданог разлога ствара буку возилом. (као нпр. шкрипа пнеуматика, нагло повећање броја обртаја мотора и сл)

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, ако ствара буку у зони болнице која је обележена прописаним саобраћајним знаком.

### **Члан 40.**

Возач не сме током вожње у возилу да укључи аудио уређај тако гласно да не може да чује звучне сигнале осталих учесника у саобраћају, нити сме да употребљава слушалице за слушање аудио уређаја на оба ува.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 41.**

Возач моторног возила у које су уграђени сигурносни појасеви и лице које се превози тим возилом дужни су да буду везани тим појасевима за време док се возило креће у саобраћају на јавном путу.

Возач је дужан да путника који није везан обавести о обавези употребе сигурносног појаса.

Ако није омогућен посебан начин везивања сигурносним појасем за лице ниже од 150 cm, то лице се не сме превозити на предњем седишту.

Начин и услове превоза особа нижих од 150 cm прописује министар надлежан за послове саобраћаја

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице које поступи супротно одредбама ст. 1, 2. и 3. овог члана.

### **Члан 42.**

На предњем седишту моторног возила забрањено је превозити дете млађе од 12 година, изузев у случајевима предвиђеним овим законом.

Ако се у возилу осим возача налази особа која је задужена да брине о детету тада дете и та особа морају бити на задњем седишту, осим у случају из става 6. овог члана.

Када се дете до дванаест година старости високо до 150 cm превози у путничком возилу, оно мора бити у хомологованој дечијој безбедносној корпи или хомологованом седишту за безбедан превоз деце, подешеним за тај узраст детета.

Одредбе става 3. овог члана не односе се на превоз детета у возилу јавног превоза путника у насељеном месту.

У случају из става 3. овог члана дозвољен је превоз детета на предњем седишту, само ако испред тог седишта не постоји ваздушни јастук или ако је постојећи ваздушни јастук искључен на начин предвиђен декларацијом произвођача возила.

Дете које се превози у безбедносном седишту односно корпи мора бити обезбеђено на начин предвиђен декларацијом произвођача седишта односно корпе.

Седиште за безбедан превоз деце мора бити причвршћено за унутрашње делове возила на начин предвиђен декларацијом произвођача седишта..

Начин и услове превоза деце млађе од 12 година прописује министар надлежан за послове саобраћаја

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који превози дете супротно одредбама овог члана.

### **Члан 43.**

Возач и путник мотоцикла или mopеда, морају за време вожње носити на глави хомологовану заштитну кацигу, на уобичајени начин.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 44.**

Возило не сме да има уређај који може према напред емитовати светлост црвене или других боја који није хомологован односно прописан.

Возило не сме да има уређај који може према назад емитовати светлост беле или других боја који није хомологован односно прописан.

Возило не сме имати ротационо односно трепћуће светло, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Забрана из ст. 1. и 2. овог члана, се не односи за возило са првенством пролаза и возило под пратњом.

Одредба става 2. овог члана у погледу светла беле боје не односи се на светло за осветљавање пута при вожњи уназад, покретно светло за истраживање (рефлектор), светло за осветљавање регистарске таблице и регистарску таблицу превучену белом рефлектујућом бојом.

Казном из члана 473. став 1. или 474. став 1. тачка 1. казниће се возач односно власник или корисник возила које супротно одредбама става 3. овог члана има у или на возилу, или користи ротационо односно трепћуће светло плаве односно црвене боје, и изрећи ће му се заштитна мера одузимања предмета.

Казном из члана 473. став 2. или 474. став 1. тачка 2. казниће се власник односно корисник возила које користи ротационо односно трепћуће светло, осим плаве односно црвене боје, супротно одредбама става 3. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који управља возилом које има уређаје из става 1, односно 2. овог члана.

*(Компликоване одредбе за казне.)*

## **3.2 Радње возилом у саобраћају**

## Члан 45.

Возач не сме нагло мењати начин вожње, осим у случају избегавања непосредне опасности.

Возач који намерава да изврши неку радњу возилом: укључивање односно искључивања из саобраћаја, померање возила удесно или улево, мењање саобраћајне траке, претицање, обилажење, кочење, скретање удесно или улево, полукружно окретање, вожња уназад, и сл. сме да отпочне такву радњу само ако се претходно, као и непосредно пре отпочињања радње, уверио да ту радњу може учинити на безбедан начин.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

## Члан 46.

Пре отпочињања радње возилом из члана 45. овог закона, а пошто се уверио да радњу може учинити на безбедан начин, возач је дужан да остале учеснике у саобраћају јасно, благовремено и на прописан начин обавести о својој намери.

Возач који показивачем правца даје знак из става 1. овог члана, мора давати знак за све време вршења радње возилом, а по извршеној радњи мора престати са давањем тог знака.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### 3.3 Укључивање возила у саобраћај

## Члан 47.

Ако се возило укључује у саобраћај на месту на коме је смањена прегледност, возач је дужан да уз помоћ другог лица (*себи поверљивог*) изврши безбедно укључивање у саобраћај.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

## Члан 48.

Пре укључивања у саобраћај са земљаног пута односно површине на којој се не обавља саобраћај, возач је дужан да скине блато, снег и сл. са точкава и осталих делова возила.

Возач је дужан да, без одлагања, уклони блато, снег и сл. са коловоза које је нанео возилом којим управља.

Лице које обавља радове због којих возила на коловоз наносе материју која може угрозити безбедност саобраћаја, обавезно је да пре изласка са места обављања радова очисти точкове тих возила.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 3. овог члана

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1. и 2. овог члана.

### 3.4 Кретање возила по саобраћајним површинама

#### Члан 49.

За кретање возила возач мора да користи површину намењену за саобраћај оне врсте возила којим управља, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Возач возила који се креће површином која није намењена за саобраћај те врсте возила, ако је овим законом то дозвољено, обавезан је да управља возилом са нарочитом пажњом.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### Члан 50.

Возило се креће десном страном коловоза у смеру кретања.

Возач је дужан да вози десном коловозном траком у смеру кретања, ако постоји више од једне коловозне траке. *(Да ли је можда под термином «коловозне траке» мислио на «саобраћајну траку» ?)*

Возач је дужан да возило у кретању држи што ближе десној ивици коловоза и на толикој удаљености од ње да, с обзиром на брзину кретања возила, услове саобраћаја и на стање и особине пута, не угрожава друге учеснике у саобраћају и не излаже себе опасности.

На путу у насељу на коме за саобраћај возила у истом смеру постоје најмање две саобраћајне траке, возач може за кретање возила да користи и саобраћајну траку која се не налази уз десну ивицу коловоза ако тиме не омета возила која се крећу иза његовог возила.

Одредба става 3. овог члана не односи се на возача возила које на равном путу не може развити брзину кретања већу од 40 km/h, на возача возила чија највећа дозвољена маса прелази 3500 kg и на возача возила које није моторно возило, осим на делу коловоза (пута) испред раскрснице или другог места на коме возило скреће улево.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

#### Члан 51.

Ако за вожњу бицикла односно јахање животиња не постоји посебно изграђена стаза, тада се за вожњу односно јахање сме користити коловоз у ширини од највише један метар од десне ивице коловоза. *(Под условом да на том делу пута, тој групи учесника није забрањен саобраћај.)*

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама овог члана.

#### Члан 52.

На путу са коловозом за саобраћај возила у оба смера на коме постоје по две саобраћајне траке за саобраћај у једном смеру, возач не сме возилом да се креће саобраћајном траком намењеном за саобраћај возила из супротног смера.

На путу са коловозом за саобраћај возила у оба смера на коме постоје три саобраћајне траке, возач не сме возилом да се креће саобраћајном траком која се налази уз леву ивицу пута у правцу кретања возила.

На путу на коме су коловозне траке физички раздвојене, возач не сме возилом да се креће коловозном траком намењеном за саобраћај возила из супротног смера.

На путу са коловозом за саобраћај возила у једном смеру, возач не сме возилом да се креће у забрањеном смеру.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама став 1. и 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 3. овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 4. овог члана.

### Члан 53.

Ако коловозна трака има три саобраћајне траке, дозвољено је кретање по два десним саобраћајним тракама, а лева је намењена за претицање. *(Иза слога три саобраћајне траке боље је написати: «Саобраћај се одвија у прве две траке уз десну ивицу коловоза, а трећа је намењена за претицање.»)*

**{Шта ако има више од три саобраћајне траке}**

Ако је на путу са више саобраћајних трака за исти смер, онемогућено одвијање саобраћаја на једној од саобраћајних трака или се трака завршава, возач који се креће у истом смеру у саобраћајној траци поред, дужан је да омогући укључивање возила са закрчене траке у траку којом се он креће, и то на начин да вози на таквом одстојању од возила испред себе, да се на безбедан начин у ту траку испред њега може укључити једно возило са закрчене траке. (систем закрчења).

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### Члан 54.

Возач не сме да се креће возилом уназад.

Изузетно од става 1. овог члана дозвољено је кретање возилом уназад само на кратком делу пута (због извршења маневра за паркирање, окретање и сл.), ако се тиме не угрожавају и не ометају други учесници у саобраћају.

Приликом кретања у назад возач је дужан да се креће возилом оном страном коловоза која је намењена за кретање у напред. *(Саобраћајном траком којом је започео кретање уназад – кретњом уназад не може мењати саобраћајну траку.)*

Кретање уназад није дозвољено ако би такво кретање угрозило друге учеснике у саобраћају, нарочито на непрегледном делу пута, при смањеној видљивости, у тунелима, на деловима путева где је забрањено заустављање и на прелазима пута преко железничке пруге, и сл.

На возилу које се креће уназад морају бити укључени сви показивачи правца.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1, 3. и 5. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 4. овог члана.

#### **Члан 55.**

Возач не сме нагло да успори возило осим у случају избегавања непосредне опасности.

Возач који знатно смањује брзину кретања возила дужан је да то учини на начин којим неће угрозити односно ометати друге возаче који се крећу иза њега, као и да те возаче о својој намери благовремено упозори укључивањем стоп светала, односно свих показивача правца (**како је то могуће да се у време интензивног кочења укључе и четири показивача правца. То је из психотехничких разлога практично немогућа радња**) или за возила која конструкционо немају стоп светла односно показиваче правца давањем оговарајућег знака руком.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 56.**

Трамвајском баштицом (**Шта је то трамвајска баштица-дефиниција не постоји**) односно саобраћајном траком намењеном за кретање возила за јавни превоз путника дозвољен је саобраћај само за возила јавног превоза путника, као и возила са првенством пролаза и возила под пратњом, осим ако саобраћајном сигнализацијом није другачије одређено.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **3.5 Насилничка вожња**

#### **Члан 57.**

Насилничка вожња јесте понашање возача моторног возила које је у грубој супротности са правилима саобраћаја, односно приликом кога возач не показује обзир према безбедности осталих учесника у саобраћају, а нарочито када:

1) се возилом у насељу креће брзином која је за више од 50 km/h већа од дозвољене;

2) се возилом ван насеља креће брзином која је за више од 70 km/h већа од дозвољене;

3) возилом прође кроз раскрсницу када му је то забрањено семафором, два или више пута.

*(Апсурдно је ово дефинисати ако за исто неће постојати и посебна казна.)*

### 3.6 Брзина

#### Члан 58.

Возач је дужан да брзину кретања возила прилагоди особинама и стању пута, видљивости, прегледности, атмосферским приликама, стању возила и терета, густини саобраћаја и другим саобраћајним условима, тако да возило може благовремено зауставити пред сваком препреком коју под датим околностима може да види или има разлога да предвиди. **Ово је јако широк појам. Појам прилагођене брзине је правног карактера и веома тешко га је бранити. Можда је боље да се овај појам замени са појмом да је возач дужан да прилагоди начин кретања особинама....Када возило заустави испред препреке онда је то безбедна брзина.**

Возач не сме без оправданог разлога да се креће возилом тако споро да омета друге учеснике у саобраћају.

Када се иза возила, које се креће брзином која је спорија од дозвољене брзине, створи дужа колона возила и није могуће то возило безбедно претећи, возач мора да на првом одговарајућем месту омогући да га колона безбедно претекне, обиђе или прође тако што ће успорити, померити се удесно или се искључити из саобраћаја. **Ово је смешно и толико проблематично да је је просто невероватно да је предложено. Шта ако возач вози брзином од 79,99 км на час, а дозвољена брзина је 80 км на час.**

Када се моторно возило због техничке неисправности креће брзином која је двоструко мања од дозвољене брзине на путу или спорије, возач таквог возила мора укључити све показиваче правца односно жуто ротационо светло.

Када је видљивост мања од 50 m (због магле, снежних падавина, кише и сл.), односно коловоз клизав или из других разлога је смањена стабилност и управљивост возила, возач возила које превози опасне материје или обавља ванредни превоз, мора да се заустави на најближем погодном месту и побрине се за безбедност возила и терета. До места искључења из саобраћаја возач је дужан да предузме додатне мере безбедности (да успори, укључи све показиваче правце односно жуто ротационо светло и сл.).

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1, 2. и 3. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 4. и 5. овог члана.

#### Члан 59.

На путу у насељу возило не сме да се креће брзином већом од 50 km/h, **Да ли је ова брзина одређена на основу неке директиве или саобраћајног испитивања.** односно од брзине дозвољене саобраћајним знаком, односно:

- 1) 30 km/h – у зони "30";
- 2) 25 km/h – на бициклическој траци и стази;
- 3) 7 km/h – у зони успореног саобраћаја, пешачкој зони или тротоару.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, на путу у насељу чији саобраћајно-технички елементи то омогућавају, може се саобраћајним знаком дозволити кретање возила и брзином већом од 50 km/h.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који се возилом у насељу креће брзином која је од 31 до 50 km/h већа од дозвољене, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који се возилом у насељу креће брзином која је од 11 до 30 km/h већа од дозвољене.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који се возилом у насељу креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене.

### Члан 60.

На путу ван насеља возило не сме да се креће брзином већом од брзине дозвољене саобраћајним знаком, а највише:

1) 120 km/h на ауто-путу; *(130 km/h)*

2) 100 km/h на путу резервисаном за саобраћај моторних возила *(110 km/h)*; и

3) 80 km/h на осталим путевима; *(90 km/h)*

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који се возилом ван насеља креће брзином која је за више од 51 до 70 km/h већа од дозвољене, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који се возилом ван насеља креће брзином која је од 31 до 50 km/h већа од дозвољене, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 1 до 6 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који се возилом ван насеља креће брзином која је од 11 до 30 km/h већа од дозвољене.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који се возилом ван насеља креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене. *(Овај последњи став треба брисати, јер даје могућност манипулације и поништава различите толеранције мерних инструмената.)*

### Члан 61.

Брзина кретања возила на путевима, осим у случају предвиђеним у члану 168. овог закона, ограничава се на:

1) 80 km/h за:

- путничко возило са прикључним возилом;
- теретно возило највеће дозвољене масе до 7,5 t;
- аутобус и аутобус са прикључним возилом за пртљаг;
- путничко возило за становање.

2) 70 km/h за:

- аутобус када се њиме организовано превозе деца,
- моторно возило највеће дозвољене масе преко 7,5 t,
- теретно возило са прикључним возилом;
- зглобни аутобус у коме није предвиђено да путници стоје током вожње.

3) 60 km/h за:

- аутобус у коме је предвиђено да путници стоје током вожње;
- возило које превози опасне материје.

4) 50 km/h за:

- сва возила када је видљивост мања од 50 m,
- возило које вуче неисправно возило,
- аутобус градског саобраћаја, тролејбус и трамвај,

- теретно возило којим се у простору који је намењен за превоз терета превозе путници

- возило које користи ланце за снег.

5) 40 km/h за трактор,

6) 20 km/h за:

- радно возило на којем се возе лица;

- за туристички воз.

Аутобуси, теретна возила највеће дозвољене масе преко 7,5 тона, и туристички воз, морају имати уграђени уређај за ограничавање брзине кретања, који не дозвољава кретање брзином већом од 10 km/h од ограничења за ту врсту возила, у складу са овим законом.

Аутобус, теретно возило и туристички воз, регистрован у Републици Србији, мора имати на видном месту на задњој левој страни прописану ознаку највеће дозвољене брзине, прописане за ту врсту возила.

Казном из члана 473. став 2, односно члана 474. став 1. тачка 2. казниће се власник односно корисник возила које нема уграђен уређај из става 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који до 10 km/h прекорачи брзину која је ограничена за возило којим управља, ако није прекорачио брзину која је дозвољена на том делу пута.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који више од 10 km/h прекорачи брзину која је ограничена за возило којим управља, ако није прекорачио брзину која је дозвољена на том делу пута.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који управља возилом које нема ознаку из става 3. овог члана.

## **Члан 62.**

Брзина кретања моторних возила на путу не сме да се ограничи саобраћајним знаком на мање од 40 km/h, осим под условима прописаним овим законом.

Казном из члана 473. став 2. казниће се управљач пута који поступи супротно одредбама овог члана.

## **Члан 63.**

Забрањено је стављање у промет, држање и употреба уређаја и средстава за откривање односно ометање уређаја којим се мери брзина кретања возила у контроли саобраћаја. У неким земљама се чак то препоручује, јер возач када открије радар успорава и смањује брзину. Чак постоје сигнални уређаји постављени поред пута који увек емитују сигнале идентичне оним из радара и на тај начин стварају навику код возача да вози у складу са прописима.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. или 474. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступа супротно одредбама овог члана и изрећи ће му се заштитна мера одузимања предмета.

### **3.7 Претицање**

## **Члан 64.**

Возило се претиче са леве стране, осим ако је овим законом другачије прописано.

Изузетно од става 1. са десне стране дозвољено је претицање:

1) возила које скреће улево, ако је возач тог возила дао прописани знак и заузео такав положај на коловозу да се може поуздано закључити да ће скренути улево и да је на његовој десној страни има довољно простора за претицање,

2) возила које се креће у насељу коловозном траком са две или више саобраћајних трака по саобраћајној траци која није крајња десна; *(Ова се радња неће сматрати претицањем јер је овим Законом, чланом 50, дефинисано као редовно одвијање саобраћаја.) (Касније и чланом 66.)*

3) шинског возила, када су шине постављене на средини коловоза, ако је између шинског возила и десне ивице коловоза саобраћајна трака.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

### Члан 65.

Возач сме започети претицање*(ако му није забрањено и)* ако претицање може извршити на безбедан начин. Пре започињања претицања возач мора утврдити да може безбедно завршити претицање односно одустати од претицања.

По извршеном претицању возило се мора вратити на саобраћајну траку по којој се кретало пре претицања, чим буде могуће да то уради безбедно и без ометања других учесника у саобраћају. *(Обавезан је да се врати на своју коловозну траку ако за претицање користи коловозну траку за кретање возила из супротног смера.)*

На коловозној траци са најмање две саобраћајне траке, када је претекао возило и жели претећи и друго возило, возач сме остати на саобраћајној траци по којој је претицао предходно возило, ако тиме не омета бржа возила која га сустижу.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### Члан 66.

На путу на коме постоје најмање две саобраћајне траке намењене за саобраћај возила у истом смеру и на коме су колоне возила, возач возила које се не налази на крајњој десној саобраћајној траци може да напусти траку на којој се налази само ради скретања улево или удесно или ради паркирања возила. **Не разумем баш зашто је потребан овај члан.**

На путевима и под условом из става 1. овог члана, брже кретање возила на једној траци од кретања на другој траци не сматра се претицањем.

Не сматра се претицањем ни пролажење са десне стране возила које по одредби члана 49. став 3. овог закона не користи за своје кретање саобраћајну траку уз десну ивицу коловоза.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

### Члан 67.

Возач који уочи знак да возач другог возила има намеру да га претекне са леве стране, дужан је да држи своје возило ближе десној ивици коловоза. **И ово је проблематично. Намера је релативан појам. Може бити и заборављен показивач правца. Битан је поступак почетка операције претицања. У члану 68 је баш овако дефинисано, те су онда ова два члана контрадикторна.**

Возач претицаног возила не сме да повећава брзину свог возила док га друго возило претиче.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

### Члан 68.

Возач не сме да започне претицање или да претиче:

- 1) ако је возач возила који се креће иза њега већ започео претицање;
- 2) ако је на возилу које се креће испред њега у истој саобраћајној траци већ дат знак да намерава да претиче;
- 3) ако је на возилу које се креће испред њега у истој саобраћајној траци већ дат знак да намерава да скрене у лево, осим у случају из члана 67. став 2. тачка 3; **Ово нешто није у реду, јер у члану 67 нема тачака и он нема везе са овим.**
- 4) у условима смањене видљивости, осим на коловозној траци са најмање две саобраћајне траке за кретање возила у истом смеру; **ово је толико релативно да је тешко одрживо. Колико смањена видљивост?**
- 5) у условима недовољне прегледности (на почетку превоја, на превоју, испред и у непрегледној кривини и сл.), осим на коловозној траци са најмање две саобраћајне траке за кретање возила у истом смеру;
- 6) у тунелу, осим у тунелу са најмање две саобраћајне траке за кретање возила у истом смеру,
- 7) саобраћајном траком намењеној за принудно заустављање возила;
- 8) ако по завршеном претицању не би имао могућности да се безбедно врати на саобраћајну траку, по којој се кретао пре претицања;
- 9) ако саобраћајна трака за кретање возила из супротног смера није слободна у дужини која је потребна за безбедно претицање;
- 10) саобраћајном траком за спора возила;
- 11) возило које се приближава обележеном пешачком прелазу или које прелази пешачки прелаз или које је стало ради пропуштања пешака на том прелазу;
- 12) на прелазу пута преко железничке или трамвајске пруге у истом нивоу, осим бицикла, мопеда и мотоцикла без бочног седишта.
- 13) колону возила под пратњом,

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. тач. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11. или 12. овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 9 до 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. тачка 10. овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

## Члан 69.

Возач не сме да започне или претиче возило непосредно испред или у раскрсници.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана, у раскрсници је дозвољено претицати возило које:

- 1) скреће улево у складу са чланом 64;
- 2) скреће удесно, при чему није дозвољено прећи на део коловоза који је намењен за саобраћај возила из супротног смера;
- 3) се креће по путу који има првенство пролаза, а претиче га са леве стране;
- 4) се креће кроз раскрсницу на којој је саобраћај уређен семафором или знацима које даје полицајац;
- 5) је бицикл, мопед или мотоцикл;
- 6) прелази преко пруге на прелазу који је обезбеђен браницима или полубраницима.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од од 3 до 6 месеци.

### 3.8 Обилажење

## Члан 70.

Обилажење се врши са леве стране, осим ако је овим законом другачије прописано.

Возач који обилази мора пропустити учесника у саобраћају који долази из супротног смера.

Ако је возач своју намеру скретања улево очигледно наговестио и поставио возило у такав положај из кога се може поуздано закључити да ће скренути улево, дозвољено је да га друго возило обиђе искључиво са десне стране.

Ако се на средини коловоза налази површина која није намењена за кретање ове врсте возила или неки други објекат, возило мора да га обиђе са десне стране.

Површине или објекти из става 4. овог члана који се налазе на средини коловоза за једносмерни саобраћај могу се обићи са леве или десне стране, осим ако саобраћајним знаком није другачије одређено.

Обилажење заустављене колоне на путу је забрањено ако се возач након обилажења не би могао безбедно укључити на саобраћајну траку намењену кретању возила у смеру у коме се он креће.

Возач бицикла, мопеда и мотоцикла без бочног седишта, сме да обиђе са десне стране заустављено возило или колону возила, ако обилажење може да изврши на безбедан начин, осим ако су возила заустављена испред раскрснице или суженог пута.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1, 2, 3, 4. или 6. овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 7. овог члана.

### 3.9 Мимоилажење

#### Члан 71.

При мимоилажењу возач је дужан да са своје леве стране држи безбедно растојање између свог возила и возила са којим се мимоилази, а по потреби и да своје возило помери ка десној ивици коловоза.

При мимоилажењу возач је дужан да држи безбедно растојање између свог возила и пешака са којим се мимоилази или поред којег пролази.

Ако због неке препреке на путу или због других учесника у саобраћају возач не може да поступи према одредби става 1. овог члана, дужан је да успори кретање свог возила и да га по потреби заустави да би пропустио возило из супротног смера.

Ако на раскрсници возила долазе из супротних смерова и скрећу улево, возачи се мимоилазе тако да су десни бокови возила ближи.

Ако је због околности или препреке онемогућено безбедно мимоилажење, возач коме је то с обзиром на особине пута и околности саобраћаја лакше да изведе, дужан је да се први заустави и да по потреби кретањем уназад или на други начин помери своје возило и заузме на путу положај који омогућава мимоилажење. *(Ово поимање релативитета увек ће садржати доста субјективитета јер нема егзактности – зато је промашај.)*

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1, 3. или 4. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 5. овог члана.

#### Члан 72.

На делу пута са великим уздужним нагибом (планински и др.) на коме је мимоилажење возила немогуће или је веома отежано, возач возила које се креће низ нагиб дужан је да заустави своје возило на погодном месту ако примети да му друго возило иде у сусрет уз нагиб.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, возач возила које се креће уз нагиб, дужан је да заустави своје возило ако испред себе *(по елементима пута - проширење)* имагодно место за заустављање које омогућава безбедно мимоилажење и ако би, у случају да тако не поступи, мимоилажење захтевало кретање уназад једног од возила.

На путу из става 1. овог члана, кад једно од возила која се мимоилазе мора да се креће уназад, кретаће се уназад: свако возило које се сусрело са возилом које вуче прикључно возило; теретно моторно возило које се сусрело са аутобусом; лако возило које се сусрело са возилом више категорије, а ако се мимоилазе возила исте категорије - возило које се креће низ нагиб, осим ако је, с обзиром на услове и положај возила на путу, лакше да то учини возач возила које се креће уз нагиб.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### 3.10 Првенство пролаза

#### Члан 73.

У раскрсници возач је дужан да пропусти возило које наилази са десне стране његовог возила.

Возач возила који на раскрсници скреће лево дужан је да пропусти возило које долазећи из супротног смера на раскрсници задржава правац свог кретања или скреће десно, осим ако постављеним саобраћајним знаком није другачије одређено.

Изузетно од одредби ст. 1. и 2. овог члана, трамвај има првенство пролаза на раскрсници или у сусрету са другим возилом, без обзира на то са које му стране возило наилази, осим ако постављеним саобраћајним знаком није другачије одређено.

Возач који улази возилом на пут са првенством пролаза дужан је да пропусти сва возила која се крећу тим путем.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

#### Члан 74.

Возач је дужан да пропусти возило које се креће путем на који се укључује и када тај пут није саобраћајним знаком означен као пут са првенством пролаза, ако се возилом укључује са пута са несавременим коловозним застором (земља или макадам) на пут са савременим коловозним застором (асфалт, бетон, коцка) или ако се на пут укључује са површине која није пут.

Возач који при скретању возила прелази преко бицикличке стазе или траке дужан је да пропусти возило које се креће по бицикличкој стази или траци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

### 3.11 Приближавање, престројавање и саобраћај на раскрсници

#### Члан 75.

Возач возила који се приближава раскрсници, дужан је да вози брзином при којој може да се заустави и пропусти возила која у раскрсници имају првенство пролаза. *(И то тако да ни физички ни психички не застрашује друге учеснике у саобраћају – принцип дефанзивне вожње.)*

Возач возила које се приближава раскрсници а има намеру да скрене мора да се благовремено престроји испред раскрснице, и то:

1) као што је одређено саобраћајним знаковима, *(хоризонталном или вертикалном сигнализацијом)*

2) на саобраћајну траку за скретање улево или што ближе левој ивици коловозне траке, ако скреће лево;

3) на саобраћајну траку за скретање удесно или што ближе десној ивици коловозне траке, ако скреће десно;

4) на саобраћајну траку за право, ако иде право

*(Ове све тачке од 1 до 4, треба преуредити и прецизније дефинисати, везано за технички и нормативни начин регулативе.)*

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 1 до 3 месеца.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступајући супротно одредбама става 2. овог члана претиче или обилази возило или колону возила која саобраћа у складу са одредбама овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 12 месеци.

#### **Члан 76.**

Возач који је возилом ушао у раскрсницу на којој је саобраћај регулисан семафором, сме да напусти раскрсницу не чекајући зелено светло на семафору, али тек пошто пропусти све учеснике у саобраћају којима је семафором дозвољен пролаз.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

*(Заменили редослед члана 77 и 76)*

#### **Члан 77.**

Возач не сме возилом да уђе у раскрсницу иако има првенство пролаза или му је семафором то дозвољено, ако је густина саобраћаја таква да ће се зауставити на раскрсници или обележеном пешачком прелазу.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **3.12 Саобраћај у раскрсници са кружним током**

#### **Члан 78.**

На раскрсници са кружним током, саобраћај се регулише саобраћајном сигнализацијом, односно на други начин у складу са овим законом.

По правилу, првенство пролаза има возило које се налази у кружном току.

Пре напуштања раскрснице са кружним током возач се возилом мора престројити тако да може безбедно да напусти раскрсницу.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 2. или 3. овог члана.

### **3.13 Полукружно окретање**

#### **Члан 79.**

Полукружно окретање возила је забрањено:

- 1) у условима смањене видљивости односно прегледности
- 2) на уском делу пута;
- 3) на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила;
- 4) на мосту, вијадукту, у тунелу и другим опасним деловима пута;
- 5) *ако том радњом ометамо друге учеснике у саобраћају.*

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 12 месеци.

### 3.14 Скретање

#### Члан 80.

Возач возила које скреће десно дужан је да скретање изврши крећући се саобраћајном траком која се пружа уз десну ивицу коловоза, осим ако саобраћајним знаком није другачије одређено.

Возач возила које скреће лево дужан је да скретање изврши крећући се крајњом левом саобраћајном траком која се пружа уз средишњу линију и уз замишљени или обележени лук који спаја две средишне линије бочних коловоза, односно саобраћајном траком која се протеже уз леву ивицу пута са једносмерним саобраћајем, осим ако саобраћајним знаком на путу није друкчије одређено.

Возач возила који скреће десно дужан је да пропусти возило које се креће са његове десне стране, саобраћајном траком за возила јавног превоза путника.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### 3.15 Звучни и светлосни знаци упозорења

#### Члан 81.

Возач сме да употреби звучни или светлосни знак упозорења само када то захтевају разлози безбедности саобраћаја.

Возач је дужан да употреби звучни односно светлосни знак упозорења:

- 1) ако се поред коловоза налази дете које не обраћа пажњу на возило,
- 2) ради упозорења другом учеснику у саобраћају ако би постојала опасност од саобраћајне незгоде, ако тај знак не би био дат,
- 3) на путу ван насеља пре уласка у непрегледну и узану кривину или пре доласка на превој, на којима је тешко мимоилажење.

Возач може употребити светлосни знак, уместо звучног знака упозорења у ноћним условима и условима смањене видљивости односно прегледности.

Светлосни знак упозорења даје се узастопним укључивањем дугог светла, водећи рачуна да се тиме не заслепљују возачи који долазе из супротног смера.

Возач не сме да има, ни да употребљава звучни знак променљиве фреквенције*(чији су тонови различите висине – ФРЕКВЕНЦИЈА је овде неадекватан појам)*., осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи

супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, ако употребљава звучни знак у насељеном месту, ако употребљава звучни знак у зони болнице која је обележена прописаним саобраћајним знаком или ако употребљава звучни односно светлосни знак упозорења према учесницима у саобраћају који поступају по правилима саобраћаја.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 5. овог члана, и изрећи ће му се заштитна мера одузимања предмета.

## **Члан 82.**

Возач возила је дужан да укључи све показиваче правца на возилу:

- 1) за време уласка или изласка деце односно инвалида у возило;
- 2) ако упозорава друге учеснике на опасност у саобраћају;
- 3) ако је последњи у колони возила, која се зауставила на путу изван насеља, осим ако је колона заустављена због поступања по саобраћајном знаку или правилу саобраћаја;
- 4) ако се креће уназад;
- 5) ако се заустави на коловозу, осим заустављања због паркирања на обележеном паркинг простору, односно због поступања по саобраћајном знаку или правилу саобраћаја.

Одредбе овог члана не примењују се на моторна возила на којима произвођач није конструкционо уградио уређај за истовремено укључивање свих показивача правца.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **3.16 Прелазак пута преко железничке пруге**

## **Члан 83.**

Шинско возило које се креће по железничкој прузи има предност у односу на остале учеснике у саобраћају.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

## **Члан 84.**

Возач који се приближава прелазу пута преко железничке пруге дужан је да вози брзином при којој може возило безбедно зауставити пред прелазом ако се за то укаже потреба.

Учесник у саобраћају дужан је да се заустави и пропусти шинско возило пред прелазом пута преко железничке пруге ако је уређај за затварање саобраћаја спуштен, или ако је тај уређај већ почео да се спушта, или ако се дају светлосни или звучни знаци који упозоравају да ће тај уређај почети да се спушта, односно да се прелазу пута преко железничке пруге приближава воз.

На прелазу пута преко железничке пруге на коме нема уређаја за затварање саобраћаја нити уређаја за давање знакова којима се најављује приближавање воза, учесници у саобраћају могу да пређу преко железничке пруге тек након што се увере да не наилази шинско возило.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 12 месеци.

### **3.17 Заустављање и паркирање**

#### **Члан 85.**

Возач не сме да заустави или паркира возило на месту на коме би оно угрожавало безбедност других учесника у саобраћају или представљало сметњу за нормално одвијање саобраћаја односно кретање пешака.

На јавном путу ван насеља возач је дужан да увек када за то постоји могућност заустави или паркира возило ван коловоза.

Возач који зауставља или паркира возило на путу дужан је да га заустави, односно паркира непосредно уз десну ивицу коловоза, а на јавном путу на коме се саобраћај одвија само у једном смеру - сме да га заустави, односно паркира уз десну или леву ивицу коловоза.

Ако се уз десну ивицу коловоза налазе трамвајске или друге шине, возач сме да заустави или паркира возило уз леву ивицу коловоза.

Возач сме да заустави или паркира возило на местима која се налазе на средини коловоза само ако су та места обележена одговарајућим саобраћајним знаком или ознаком на коловозу.

Возач не сме да заустави или паркира возило нарочито:

1) на обележеном пешачком прелазу односно тротоару и коловозу, на одстојању мањем од 5 m од пешачког прелаза;

2) на бицикличкој стази, бицикличкој траци, тротоару, пешачкој стази, пешачкој зони, пешачком острву, разделном острву или противпожарном путу;

3) на прелазу преко железничке пруге, трамвајских шина односно на одстојању мањем од 5 m од прелаза односно пруге односно шина;

4) у раскрсници и на одстојању мањем од 5 m од најближе ивице попречног коловоза;

5) у тунелу, подвожњаку, галерији, на мосту и на надвожњаку;

6) на обележеном аутобуском стајалишту и на удаљености мањој од 15 m од стајалишта;

7) на узаном односно непрегледном делу пута (непрегледној кривини, у близини врха превоја), ако га друго возило не би могло безбедно обићи;

8) на делу пута, где би ширина слободног пролаза од заустављеног или паркираног возила до уздужне неиспрекидане линије на коловозу, или до супротне ивице коловоза, или до неке препреке на путу била мања од 3 m;

9) на траци за укључивање, искључивање, претицање возила, траци за принудно заустављање возила као и траци резервисаној за јавни превоз путника и трамвајској баштици;

10) на месту на коме би возило заклањало саобраћајну сигнализацију;

11) на месту на коме би паркирано возило онемогућило приступ другом возилу ради паркирања или излазак неком већ паркираном возилу;

12) на путу у насељу са две или више саобраћајних трака за кретање у истом смеру;

13) на обележеном паркинг месту за инвалиде, осим за возило са посебном налепницом;

14) на површинама на којима је саобраћајним знаком забрањен саобраћај;

15) испред колског улаза у зграду, двориште или гаражу,

16) на месту на којем би возило онемогућило приступ хидранту односно прикључку водовода односно улазу у канализацију или другу комуналну мрежу.

Изузетно од става 5. тачке 2. овог члана, на тротоару је дозвољено заустављање и паркирање ако је саобраћајним знаком то дозвољено, с тим да се на тротоару мора оставити површина за кретање пешака од најмање 1,6 m ширине, и да та површина не сме бити уз ивицу коловоза.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, ако је услед извршења прекршаја саобраћај успорен, отежан или онемогућен.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 1 до 3 месеца, ако је онемогућио или отежао пролаз или прилаз возилу са правом првенства пролаза односно возилу под пратњом.

## **Члан 86.**

Орган локалне самоуправе може, ради премештања возила, основати правно лице за обављање тих послова или те послове поверити лицу које испуњава прописане услове.

Трошкове премештања возила у случајевима из става 1. овог члана сноси возач, односно власник или корисник возила.

Уколико власник или корисник возила не преузме возило у року од шест месеци од дана премештања, возило ће се изложити јавној продаји. Средства добијена јавном продајом употребиће се сходно прописима који уређују намерење повериоца јавном продајом ствари.

Уколико је возило из става 4. овог члана одбачено у смислу овог закона, возило се може изложити јавној продаји уколико не буде преузето у року од два месеца од дана премештања.

Министар за послове саобраћаја уређује начин премештања и обрачун трошкова премештања возила.

## **Члан 87.**

Приликом заустављања или паркирања возач је дужан да возило паркира на начин да возилом заузме што мање простора.

Ако је паркинг место обележено, возач је дужан да своје возило паркира односно заустави на једном паркинг месту предвиђеном за ту категорију возила.

На слободном месту за паркирање, предност има возач који први до њега дође или поред њега прође да би извео маневар уласка на паркинг место вожњом у назад.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1. и 2. овог члана.

### **3.18 Надзор над моторним возилом**

#### **Члан 88.**

Власник моторног возила је дужан да врши надзор над возилом.

Забрањено је давање на послугу моторног возила лицу које нема право на управљање том врстом односно категоријом возила, или коме је забрањено управљање моторним возилом.

Возач, пре него што напусти возило, мора предузети све потребне мере којима се спречава да возило само крене са места на којем је заустављено односно паркирано, да не омета друге учеснике у саобраћају и да обезбеди возило од неовлашћене употребе.

Власник односно корисник је дужан да нестанак односно неовлашћену употребу возила пријави полицији одмах по сазнању за то.

Ако је моторно возило предмет уговора о финансијском лизингу, одредбе ст. 1. и 4. овог члана сходно се примењују на лице које је прималац лизинга.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се власник возила који надлежном органу не пружи податке у вези са његовим возилом, потребне ради вођења кривичног односно прекршајног поступка.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 2. овог члана, и изрећи ће му се заштитна мера привременог одузимања моторног возила које је дао на послугу, у трајању од 1 до 3 месеца.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

#### **Члан 89.**

Лице коме је моторно возило поверено по основу неког посла (сервисирање, гаражирање и сл.) не сме управљати повереним возилом, нити дати или омогућити управљање трећем лицу.

Изузетно од става 1. овог члана, дозвољено је возилом управљати ако је то неопходно ради посла због којег је возило поверено (провера извршених радова, периодична вожња и сл.)

Коришћење возила лице је обавезно да евидентира у прописаној евиденцији употребе моторног возила.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

### **3.19 Отварање врата возила**

## **Члан 90.**

Возач и путници не смеју отворати врата возила, ако тиме ометају или угрожавају остале учеснике у саобраћају.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **3.20 Зона временски ограниченог паркирања**

## **Члан 91.**

На путу или делу пута може се временски ограничити паркирање.

Зона временски ограниченог паркирања се означава саобраћајном сигнализацијом.

Одлуком надлежног органа локалне самоуправе у складу са Законом о прекршајима може се прописати прекршај у вези са овим чланом.

Начин обележавања Зоне временски ограниченог паркирања прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

### **3.21 Означавање принудно заустављеног возила**

## **Члан 92.**

Ако се моторно возило, осим мотоцикла без бочног седишта, принудно заустави на коловозу због квара, саобраћајне незгоде или другог узрока, возач мора без одлагања укључити све показиваче правца и поставити безбедносни троугао у складу са овим законом.

Возач је дужан да безбедносни троугао постави тако да га возачи који долазе могу лако уочити, и на начин који је прописао произвођач, и на одстојању од возила, да возач који долази и вози прописаном брзином има довољно простора да безбедно заустави возило или обиђе заустављено возило, а најмање 50 m ван насељеног места или 10m у насељеном месту.

Ноћу и приликом смањене видљивости, ако је могуће потребно је означити заустављено возило жутим ротационим односно трепћућим светлом или бакљом, или на други примерен начин.

Возач или лице које се налази на путу, обавезно је да на себи видљиво носи прописани обележавајући прслук.

Возач је обавезан да надзире принудно заустављено возило, односно да се стара да оно буде обележено у складу са одредбама овог члана. Возач сме поверити надзор другом лицу ако је потребно да напусти возило ради предузимања мера за уклањање возила са пута.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1, 2. или 5. овог члана, а ако је прекршај извршен ноћу или у условима смањене видљивости на неосветљеном или слабоосветљеном делу пута, изрећиће ће му се и заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 4. овог члана.

### **3.22 Заустављање теретног возила и возила које превози опасне материје**

#### **Члан 93.**

Заустављено теретно возило односно возило које превози опасне материје, мора бити обележено са два безбедносна троугла у складу са чланом 92. овог закона.

Уколико су на возилу уграђена жута ротациона или трепћућа светла, она морају бити укључена.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, а ако је прекршај извршен ноћу или у условима смањене видљивости на неосветљеном или слабоосветљеном делу пута, изрећиће ће му се и заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 9 до 12 месеци.

### **3.23 Заустављено возило на шинама**

#### **Члан 94.**

Ако се возило принудно заустави на шинама, возач га мора уклонити без одлагања.

Ако то није у стању да учини, мора без одлагања да обавести полицију, надлежну железничку службу или службу за помоћ на путу и благовремено упозори возача шинског возила.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **3.24 Обавезе возача према пешацима**

#### **Члан 95.**

На обележеном пешачком прелазу, на коме саобраћај не регулише полицајац или није регулисан семафором, возач и други учесници у саобраћају дужни су да пропусте пешака који се налази на прелазу, *(или је закорачио на прелаз)* *(Остали наставак треба брисати јер може бити плод манипулације.)* даје знак да има намеру да пређе преко прелаза или недвосмислено показује ту намеру.

При приближавању обележеном пешачком прелазу возач мора прилагодити брзину возила тако да у свакој ситуацији коју види или има разлога да предвиди, може безбедно да заустави возило. *(Ове деонице пута морају бити правилно сигнализирани, саобраћајним знаком опасности приближавања обележеном пешачком прелазу.)*

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1. и 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који супротно одредбама става 1. не пропусти дете, инвалида или старо лице, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

#### **Члан 96.**

Ако је саобраћај на обележеном пешачком прелазу регулисан семафором или знацима полицајца, возач је дужан да возило заустави испред пешачког прелаза када му је датим знаком забрањен пролаз, а ако му је на таквом прелазу датим знаком дозвољен пролаз возач не сме да угрози пешака који је већ ступио на пешачки прелаз.

Ако се пешачки прелаз из става 1. овог члана налази на улазу на бочни пут, возач који скреће на тај пут дужан је да скретање изврши на безбедан начин и да пропусти пешака који је већ ступио на пешачки прелаз, или показује намеру да ће ступити на пешачки прелаз.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који супротно одредбама става 2. не пропусти дете, инвалида или старо лице, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

#### **Члан 97.**

Возач који скреће на бочни пут на чијем улазу не постоји обележен пешачки прелаз мора до пропусти пешака који је већ ступио на коловоз.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 98.**

Возач возила које се креће тротоаром не сме да угрожава пешака и мора да га пропусти.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама. овог члана.

### **3.25 Пресецање колоне пешака**

#### **Члан 99.**

Возач не сме возилом да пресече организовану колону пешака која се креће по коловозу.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који супротно одредбама члана пресече организовану колону деце, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

### **3.26 Кретање пешака**

#### **Члан 100.**

Пешак не сме да се креће и задржава на коловозу, изузев у случајевима предвиђеним овим законом, као ни да изненада ступи на коловоз. *(А посебно да ремети одвијање саобраћаја на коловозу.)*

Ако се пешак креће по коловозу, он мора да се креће што ближе ивици коловоза, и то веома пажљиво и на начин којим не омета саобраћај возила, односно да пређе коловоз најкраћим путем и без задржавања.

Пешак који учествује у саобраћају као лице у колицима за немоћна лица, које клизи клизалькама, скијама, санкама или се вози на котуралкама, скејтборду и сл, не сме да се придржава за возило у покрету.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 101.**

На путу који има тротоар или другу површину одређену за кретање пешака, односно површину поред коловоза погодну за кретање пешака, пешак за кретање не сме користити коловоз, осим за прелазак преко коловоза.

На путу на коме не постоји тротоар односно друга површина погодна за кретање пешака, а постоји бициклички пут или стаза, пешак је дужан да се креће по том бицикличком путу или стази тако да не омета возаче тих возила.

На путу на коме не постоји тротоар односно друга површина погодна за кретање пешака, пешаци смеју да се крећу по коловозу у ширини највише до једног метра од ивице коловоза.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 102.**

Ради обилажења препреке на тротоару, пре ступања на коловоз, пешак је дужан да се увери и да обиђе препреку на безбедан начин.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 103.**

Ако се пешаци крећу по коловозу, дужни су да се крећу један иза другог, осим у случају организоване колоне.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 104.**

Пешак који се креће по коловозу на путу ван насеља дужан је да се креће уз леву ивицу коловоза у правцу свог кретања. **И да напусти коловоз у случају наиласка возила том површином. Уврежено је мишљење да је пешак у предности у односу на кретање других возила када се креће левом страном пута, а не да је тај начин кретања само из разлога бољег међусобног уочавања.**

Изузетно од одредбе става 1 овог члана, пешак сме да се креће уз десну ивицу коловоза у правцу свог кретања ако му услови и безбедност саобраћаја то налажу (одрон, провалија, непрегледна кривина и сл.)

Уз десну ивицу коловоза у правцу кретања дужно је да се креће:

- 1) лице које гура бицикл, мопед или мотоцикл;
- 2) лице који гура или вуче ручна колица;
- 3) лице који се креће помоћу покретних колица за немоћна лица;
- 4) организована колона пешака.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се пешак или вођа организоване колоне пешака, који поступи супротно одредбама ст. 1. или 3. овог члана.

#### **Члан 105.**

Колона пешака која се креће коловозом под водством (у даљем тексту: организована колона пешака) не сме онемогућавати нормално одвијање саобраћаја.

Ако се коловозом креће више организованих колона пешака, одстојање између појединих колона мора бити најмање 30 m.

Ноћу или дању у условима смањене видљивости, као и у другим случајевима када то захтева безбедност саобраћаја, пешаци који се крећу по коловозу у организованој колони осим погребних или одобрених поворки, војних или полицијских јединица дужни су да се крећу у колони по један.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице који води организовану колону пешака супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 106.**

Пешак је дужан да пружи помоћ приликом прелажења коловоза детету, старом, немоћном или хендикепираном лицу.

#### **Члан 107.**

Пре него што ступи на коловоз, пешак је дужан да се увери да то може да изврши на безбедан начин, односно не сме да ступи на коловоз ако тиме изазива интезивне радње возача возила за избегавање саобраћајне незгоде са пешаком.

Пешак не сме да прелази коловоз ван обележеног пешачког прелаза, посебно изграђеног прелаза односно пролаза за пешаке.

Изузетно од става 2. овог члана пешак сме да пређе коловоз ако је место преласка удаљено више од 100 m од обележеног пешачког прелаза, посебно изграђеног прелаза односно пролаза за пешаке.

Најаву возачима да жели да пређе преко коловоза, пешак може показати предрученом руком.

Пешак је дужан да преко коловоза односно бицикличке стазе или траке прелази најкраћим путем, без заустављања, нагле промене начина кретања и на безбедан начин.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се пешак који поступи супротно одредбама ст. 1, 2. или 5. овог члана.

### **Члан 108.**

На обележеном пешачком прелазу на коме је саобраћај пешака регулисан знацима које даје полицајац или семафором, пешаци смеју да прелазе преко коловоза само док им је датим знаком дозвољен прелаз преко коловоза.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се пешак који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

### **Члан 109.**

У урбаним срединама тротоар мора бити најмање ширине 1,6 m. **Тешка одредба која ће наићи на отпор у малим урбаним срединама, јер ће скоро сви морати проширивати ширину тротоара. Морате схватити да урбане средине већ постоје и да је нових веома мало.**

## **3.27 Вођење или гоњење животиња**

### **Члан 110.**

Власник односно лице које води животињу (пса, мачку и сл. кућног љубимца) по путу, дужан је да је води и обезбеђује да животиња не угрози безбедност саобраћаја.

Забрањено је животиње из става 1. овог члана водити из односно са возила.

Ако се животиња из става 1. овог члана превози у моторном возилу, превоз се мора обављати на начин да се не угрожава односно омета возач и остали учесници у саобраћају.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 111.**

За запрежно возило које се креће на путу сме бити привезана једна животиња, и то са десне стране задњег дела возила.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 112.**

Власник, гонич, односно водич не сме да оставља на путу животињу без надзора.

Власник, гонич, односно водич не сме на јавним путевима да храни, задржава или прикупља животиње.

Јахач, гонич, односно водич мора да води животињу која се креће по јавном путу што ближе десној ивици пута, тако да лева половина коловоза буде слободна за саобраћај.

Гонич или водич животиња мора бити способан да води животиње. Код оцене способности потребно је узимати у обзир број и врсту животиња које се гоне или воде.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се лице које поступи

супротно одредбама овог члана.

### **Члан 113.**

Забрањено је гоњење животиња на државним путевима.

#### **Шта је државни пут.**

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, за време сезонске сеобе животиња смеју се гонити животиње у стаду или крду на државном путу, уз предходно предузимање мера за безбедно одвијање саобраћаја и уз дозволу надлежног органа унутрашњих послова.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 114.**

На државном путу (**Шта је државни пут**) један гонич сме гонити највише три повезане упрегнуте или животиње за јахање, крећући се уз десну ивицу коловоза.

Гонич је дужан да животиње гони у крду, а ако је животиња много, да их раздели у појединачне групе и између њих остави довољно простора свим учесницима у саобраћају за безбедан и несметан саобраћај (безбедно претицање крда).

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 115.**

Јахач мора бити физички способан за јахање и мора контролисати животињу на којој јаше. Јахач млађи од 14 година сме јахати само у пратњи пунолетне особе.

Јахач се сме кретати само путем за јахаче. Коловоз општинских путева сме да се употребљава само ако је тако одређено саобраћајним режимом на том путу.

За јахање по коловозу сходно се примењују одредбе овог закона које се употребљавају за кретање бицикла.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице које поступи супротно одредбама ст. 1. или 2. овог члана.

### **Члан 116.**

Гоњење, вођење и одмор животиња по пешачким стазама и бициклическим стазама и тракама је забрањено.

Животиње које су поред пута морају бити под сталним надзором гонича и обезбеђене тако да не могу изаћи на пут.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 117.**

Преко пута на коме нема изграђених или одређених прелаза дозвољено је гонити или водити животиње само на прегледном делу пута.

Прелажење животиња у стаду или крду преко јавног пута морају обезбеђивати најмање два гонича који се налазе с обе стране прелаза.

Гонич или водич животиња мора обезбедити да стадо односно крдо ноћу или у условима слабе видљивости буде означено с предње, задње стране и бочно светлима односно катадиоптерима. Ознаке морају бити намештене тако да их учесници у саобраћају могу правовремено уочити.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 118.**

Гонич животиње, јахач или друго лице које води животињу, дужан је да уклони све материје које је животиња нанела на пут.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

## **3.28 Вучење возила**

### **Члан 119.**

Вуча технички исправних моторних возила није дозвољена.

Моторно возило је дозвољено вући ужетом или помоћу крутих веза:

1) ужетом само путничко возило које има исправне уређаје за управљање и исправну радну кочницу која делује и када мотор не ради;

2) крутом везом возило које има исправан уређај за управљање, а ако је теже од вучног возила онда мора имати и исправну радну кочницу која делује и када мотор не ради.

Ако услови из претходног става нису испуњени, моторно возило сме да се вуче само ослоњено или обешено на вучно возило.

Код вуче ужетом раздаљина између вучног и вученог возила не сме бити мања од 3 m и већа од 5 m.

Код вуче крутом везом раздаљина између вучног и вученог возила сме бити и мања од 3 m.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 120.**

Забрањена је вуча бицикла, мопеда или мотоцикла.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који вуче возило супротно одредбама овог члана.

### **Члан 121.**

Вуча неисправног возила је забрањена на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила.

Ако је разлог за вучу настао за време кретања моторног возила по аутопуту, вучење је дозвољено до првог искључења са аутопута.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 122.**

Вуча је дозвољена ноћу и у условима смањене видљивости ако вучено возило на својој задњој страни има укључена црвена светла за означавање возила и све показиваче правца или ако га вуче возило са укљученим жутим ротационим светлом.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

#### **Члан 123.**

Током вучења оба возила морају имати укључене све показиваче правца ако је то могуће, на ужету мора бити ознака црвене боје, а оба возила морају бити означена знаком којим се означава заустављено возило на коловозу (сигурносни троугао). На моторно возило које вуче друго возило троугао се поставља с предње, а на вучено возило - са задње стране.

У вученом возилу не сме бити путника.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама става 1. или 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач вученог возила који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

### **3.29 Вуча неисправних возила заједно са прикључним возилом**

#### **Члан 124.**

Вучење натовареног теретног возила са прикључним возилом или без прикључног возила, односно трактора са прикључним возилом, дозвољено је само до првог места погодног за претовар терета, а изузетно и до првог места на коме се може отклонити неисправност на возилу.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама овог члана.

### **3.30 Вуча прикључних возила**

#### **Члан 125.**

Вучно моторно возило сме да вуче највише два прикључна возила или највише једно прикључно возило за превоз лица.

Изузетно од става 1. овог члана шинско возило у јавном градском превозу и туристички воз, сме да вуче више од два прикључна возила.

На ауто путу и путу резервисаном за саобраћај моторних возила дозвољено је вући само једно прикључно возило.

Вучење прикључних возила дозвољено је ако је на возилу уграђен хомологован додатак за вучу, на начин како је предвиђен од стране произвођача возила. Уграђени додатак евидентира се у саобраћајној дозволи.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама овог члана.

### **3.31 Употреба светала у саобраћају**

#### **Члан 126.**

На моторном возилу за време вожње морају бити укључена оборена светла.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 127.**

Светла за означавање возила морају бити укључена све време када је укључено дуго односно оборено светло или светло за маглу.

Светло односно катадиоптер, током кретања возила не сме бити заклоњено ни прљаво.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који управља возилом на коме супротно одредбама овог члана најмање једно светло из става 1. није укључено или је заклоњено односно прљаво.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који ноћу или у условима смањене видљивости на неосветљеном или слабоосветљеном делу пута управља возилом на коме супротно одредбама овог члана ниједно светло из става 1. на задњој страни возила није укључено или је заклоњено односно прљаво, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који супротно одредбама става 2. овог члана управља возилом на коме је најмање један катадиоптер заклоњен односно прљав.

#### **Члан 128.**

Возач моторног возила које се креће ноћу, дужан је да вози са укљученим великим светлима, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Возач је дужан да уместо великог светла употребљава оборено светло:

- 1) ако у сусрет долази друго возило, и то на одстојању од најмање 200 m,
- 2) ако омета возача испред,
- 3) док пролази поред организоване групе пешака,
- 4) ако је на путу осветљеном уличном расветом или у тунелу,
- 5) ако омета управљача шинског возила или пловила,
- 6) за време магле,

Возач је дужан да прилагоди брзину возила с обзиром на дужину осветљеног дела пута коју може да осматра.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који ноћу или у

условима смањене видљивости управља возилом на неосветљеном или слабоосветљеном делу пута, на коме није укључено ниједно велико светло, ни оборено светло ни предње светло за маглу, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

#### **Члан 129.**

За време магле возач моторног возила мора на возилу имати укључена оборена светла односно светла за маглу.

Употреба светла за маглу је дозвољена само за време магле

#### **Члан 130.**

Заустављено или паркирано возило на коловозу, ноћу и у условима смањене видљивости, мора имати укључена светла за означавање возила.

У насељу је довољно да возило има укључена светла за означавање возила на оној страни возила која је окренута према средини пута.

Означавање возила није потребно ако је улично осветљење такво да је возило довољно видљиво, ако је возило на обележеном паркинг простору односно на улицама са слабијим интензитетом саобраћаја.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1. или 2. овог члана.

#### **Члан 131.**

Додатно радно светло на возилу се сме укључити једино за осветљење места радова, тако да не омета безбедно одвијање саобраћаја.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 132.**

Пешак који на коловозу вуче или гура ручна колица или лице које се креће у колицима за непокретна лица, мора ноћу и у условима смањене видљивости опремити колица са најмање једним белим или жутиим светлом причвршћеним на левој страни, које мора бити уочљиво са предње и задње стране. Светло не сме заслепљивати друге учеснике у саобраћају.

Организована колона пешака која се креће ноћу изван насеља или у неосветљеном насељу мора употребљавати на челу колоне бело светло, а на крају колоне црвено светло, односно предњи и задњи пешак у колони морају имати светлоодбојни прслук.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се пешак који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се вођа колоне чија колона није обележена у складу са одредбама става 2. овог члана.

#### **Члан 133.**

На возилу у саобраћају на путу морају да буду укључена светла, и то:

1) моторном возилу, осим на мотоциклу без бочног седишта – најмање два бела светла на предњој страни и најмање два црвена светла на задњој страни, и то по једно на левој и једно на десној страни возила;

2) на мотоциклу без бочног седишта – најмање једно бело светло на предњој страни и најмање једно црвено светло на задњој страни.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који нема укључено најмање једно светло из става 1. тачка 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који нема укључено најмање једно светло из става 1. тачка 2. овог члана.

#### **Члан 134.**

Од заласка до изласка сунца, као и дању у случају смањене видљивости, на возилу у саобраћају на путу морају да буду укључена светла, и то на:

1) бициклу – једно бело светло на предњој страни и једно црвено светло на задњој страни,

2) запрежном возилу – најмање једно бело светло на предњој страни и најмање једно црвено светло на задњој страни или само једна светиљка која је израђена тако да се са предње стране возила види бело светло, а са задње стране возила – црвено светло.

Ако се на запрежном возилу једно светло налази на предњој страни, а друго на задњој страни, та светла морају бити постављена на уздужној осци возила или на његовој левој страни, а ако се на запрежном возилу налази само једна светиљка, поставља се на левој страни возила.

У условима из става 1. овог члана, запрежно возило мора да има и два катадиоптера црвене боје, симетрично постављена на задњој страни возила, а бицикл један катадиоптер црвене боје на задњој страни, и по један катадиоптер жуте или наранџасте боје на свакој страни педале.

Када моторно возило вуче једно или два прикључна возила на задњој страни последњег прикључног возила морају да буду укључена најмање два црвена светла, а ако ширина прикључног возила износи више од 1,60 m на предњој страни првог прикључног возила морају бити укључена два бела светла.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који супротно одредбама става 4. овог члана ноћу или у условима смањене видљивости вуче прикључно возило на неосветљеном или слабоосветљеном делу пута, на коме на задњој страни није укључено ниједно црвено светло, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

#### **Члан 135.**

Од заласка до изласка сунца као и дању у случају смањене видљивости водичи теглећих, товарних и јахаћих животиња и гоничи животиња морају користити светла када се крећу по коловозу ван насеља и то најмање једно бело или жуто светло напред и најмање једно црвено светло позади.

Уместо светала из става 1. овог члана могу да се употребљавају светлоодбојне ознаке.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се лице које поступи

супротно одредбама става 1. овог члана.

### **3.32 Одстојање између возила**

#### **Члан 136.**

Возач мора да држи безбедно одстојање од возила које се креће испред њега, тако да може благовремено да успори или се заустави, ако возило испред њега успори или се заустави.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који се супротно одредбама овог члана при брзини већој од 50 km/h приближио возилу испред на одстојање мање од 10 метара, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

#### **Члан 137.**

Ако се на јавном путу ван насеља, који има само по једну саобраћајну траку намењену за саобраћај возила у једном смеру, крећу једно за другим моторна возила чија ја највећа дозвољена маса већа од 3500 kg односно чија је дужина већа од 10 m, возачи тих возила су дужни да између сваког возила држе одстојање од најмање 100 m.

Одредбе става 1. овог члана не односе се на део пута на коме је претицање забрањено.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

### **3.33 Саобраћај трамваја и других возила на шинама**

#### **Члан 138.**

Одредбе правила саобраћаја овог закона сходно се примењују и на саобраћај трамваја и других возила која се на путу крећу по шинама, осим ако то не искључују конструкционе особине тих возила или начин њиховог кретања.

### **3.34 Саобраћај трактора који вуку прикључна возила**

#### **Члан 139.**

У саобраћају на путу, осим на главном државном путу, трактор сме вући само једно прикључно возило које је посебно преуређено за тракторску вучу и регистровано као прикључно возило које вуче трактор, и то само ако се тим возилом превозе пољопривредни производи или обављају пољопривредни радови.

Прикључно возило које вуче трактор мора имати точкове са пнеуматичима.

Прикључно возило мора бити прикључено уз трактор тако да је одстојање између трактора и прикључног возила увек исто и да је омогућено њихово безбедно учествовање у саобраћају.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 140.**

Прикључно возило које вуче трактор, поред уређаја прописаних за прикључно возило, мора у саобраћају на путу имати на задњим точковима исправне уређаје за заустављање, а на задњој страни два црвена светла за означавање возила и показиваче правца, прописана за моторна и прикључна возила.

Прикључно возило на путу које вуче трактор мора да има и прописана стоп светла која су повезана са уређајем за заустављање.

Укупна маса возила које вуче трактор у саобраћају на путу не сме бити већа од половине укупне масе трактора који га вуче.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 141.**

На прикључном возилу које вуче трактор могу се превозити највише пет лица која утоварају односно истоварају терет односно обављају пољопривредне радове.

Лица која се превозе на прикључном возилу које вуче трактор не смеју стајати у, односно на возилу, седети на страницама возила или на нестабилном терету, нити се налазити на руди, за време кретања возила.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који превози лица супротно одредбама става 1. одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који превози лица супротно одредбама става 2. одредбама овог члана.

### **3.35 Саобраћај радних машина и мотокултиватора са прикључцима**

#### **Члан 142.**

Радна машина и мотокултиватор, сме у саобраћају на путу вући само прикључак намењен за то возило.

Радна машина и мотокултиватор у саобраћају на путу морају имати на предњој страни укључена оборена светла за осветљавање пута, а на задњој страни позициона светла и катадиоптер.

Радна машина и мотокултиватор морају имати сигнални уређај на задњој страни возила (стоп светла) која су повезана са уређајем за заустављање.

Светла за осветљавање пута, позициона светла, катадиоптери и стоп светла из ст. 2. и 3. овог члана морају одговарати прописима за моторна и прикључна возила и морају бити постављена према тим прописима.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који управља возилом које неиспуњава услове прописане одредбама овог члана.

### **Члан 143.**

Радна машина и мотокултиватор, са прикључним возилима морају у саобраћају на путу имати исправне уређаје за управљање који одговарају прописима и нормативима за уређаје на моторним и прикључним возилима.

Радна машина и мотокултиватор, са прикључним возилима у саобраћају на путу морају имати уређаје за заустављање, у складу са прописима који доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који управља возилом које неиспуњава услове прописане одредбама овог члана.

### **Члан 144.**

На радној машини или прикључку за време вожње, осим возача, сме се налазити и пратилац.

Радна машина која прекорачује границе дозвољених димензије, укупне масе или осовинског оптерећења, сме се кретати у саобраћају на путу уз посебну дозволу за ванредни превоз, која се издаје сагласно прописима о путевима и другим прописима.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 145.**

За време вожње, на мотокултиватору се сме налазити само возач.

У прикључном возилу које вуче мотокултиватор у саобраћају на путу дозвољен је превоз највише три лица која утоварају односно истоварају терет односно обављају пољопривредне радове.

Превоз лица у смислу става 2. овог члана сме се обављати само ако мотокултиватором у саобраћају на путу управља лице које има важећу дозволу најмање за возача трактора.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који превози лица супротно одредбама. овог члана.

## **3.36 Туристички воз**

### **Члан 146.**

У парковима, хотелско туристичким и сличним насељима, на путу на коме је забрањен или се не обавља саобраћај или се саобраћај обавља у туристичке сврхе, моторно возило сме вући највише 3 прикључна возила уређена за превоз лица у седећем положају уз испуњавање прописаних безбедносно техничких услова (туристички воз).

Туристички воз не сме да се креће на државним путевима I и II реда.

Туристички воз сме да се креће само по траси коју је одредио надлежни орган локалне самоуправе.

Туристичким возом сме управљати само возач који има возачку дозволу најмање D1 категорије.

Ближе услове у погледу техничких карактеристика туристичког воза, прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Пре прве регистрације, туристички воз мора бити испитан од овлашћене организације, ако није произведен према прописима о хомологацији.

Вучно возило и прикључна возила туристичког воза морају бити технички исправни и подлежу обавезном техничком прегледу, у складу са овим законом, и морају бити регистровани.

За туристички воз издају се посебне саобраћајне дозволе и регистарске таблице које прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се власник односно корисник туристичког воза који учествује у саобраћају супротно одредбама ст. 1, 2, 3. или 6. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се власник односно корисник туристичког воза који учествује у саобраћају супротно одредбама ст. 7. или 8. овог члана.

### **3.37 Саобраћај бицикала и мотоцикала**

#### **Члан 147.**

Дете млађе од 14 година не сме управљати бициклом на државним путевима. **дефиниција државног пута**

Изузетно од става 1, дете млађе од 14 година које је саобраћајним васпитањем у школи или другој образовној установи оспособљено за вожњу бицикла и о томе му је наведена установа издала потврду, сме на општинском путу самостално управљати бициклом. **дефиниција општинског пута**

Бициклом у саобраћају на општинским путевима сме управљати и дете са навршених 11 година живота, ако га прати лице које је старије од 18 година. **Да ли сте ви некада живели у Војводини. Тамо дете вози бицикл скоро у исто време када прохода. То нећете моћи променити. Закон мора бити животан.**

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се родитељ односно стараца детета које управља бициклом супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 148.**

Возач бицикла мора да се креће бицикличком траком, бицикличком стазом или бицикличким путем. **шта је то бициклички пут** Тамо где нема наведених површина, возач бицикла сме да се креће по коловозу, ако саобраћајним знаком то није другачије одређено.

Када се креће коловозом возач бицикла се мора кретати што ближе десној ивици на начин да не заузима више од 1 m од ивице коловоза.

Бициклисти који се крећу у групи морају се кретати један иза другог.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач бицикла који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 149.**

Током управљања бициклом возачу је забрањено да:

- 1) испушта управљач бицикла из руку;
- 2) склања ноге са педала;
- 3) води, вуче или потискује друга возила односно животиње;
- 4) допусти да бицикл буде вучен или потискиван;

5) превози предмете који могу да гаометају током управљања бициклом;  
6) превози друга лица изузев, ако овим законом није другачије предвиђено;

7) употребљава слушалице за слушање аудио уређаја на оба ува.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 150.**

Ако је бициклу придодато прикључно возило, мора постојати веза између бицикла и прикључног возила намештена тако да возач бицикла контролише бицикл и прикључно возило. Ширина прикључног возила не сме прелазити 1 m.

На прикључном возилу које је придодато бициклу, није дозвољено превозити лица.

Дете старости до осам година сме се превозити на бициклу, ако је на бициклу причвршћено посебно седиште за дете и ако је бицикл опремљен држачима за ноге који морају бити прилагођени величини детета.

Седиште за дете мора да одговара величини детета, да је чврсто повезано са бициклом, да је намештено тако да не омета возача, да му не смањује прегледност и покретљивост и да спречава евентуалне повреде детета у току вожње.

Возач бицикла сме превозити лице старије од 8 година, ако је бицикл посебне конструкције која омогућава безбедну вожњу. На бициклу посебне конструкције може се превозити више особа, међутим бицикл мора бити тако конструисан да омогућује безбедну вожњу више особа. Такав бицикл мора имати за сваку особу посебно седиште, држач за руке и педале.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 2, 3, 4. или 5. овог члана.

### **Члан 151.**

Возач бицикла мора ноћу и при смањеној видљивости употребљавати прописана светла.

Возач бицикла мора ноћу и при смањеној видљивости, током кретања на неосветљеном или слабоосветљеном делу коловоза, на себи имати видљиво обучен прописани обележавајући прслук.

Прописи о осветљењу не важе за бициклисте такмичаре, који тренирају ноћу или код смањене видљивости. У таквом случају, безбедност бициклиста и других учесника у друмском саобраћају мора да осигурава одговорно лице које води тренинг из прописано опремљеног пратећег возила.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. или 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лице које води тренинг ако не осигурава бициклисту и остале учеснике у саобраћају у складу са одредбама овог закона.

#### **Члан 152.**

Возач бицикла је дужан да када остави бицикл, учини то на начин да бицикл не може пасти и да не омета саобраћај.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 153.**

Возач бицикла мора за време управљања бициклом да носи на глави прописану заштитну касигу.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач бицикла који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 154.**

Мотоцикл сме имати бочно седиште или прикључно возило на два точка које вуче за собом. Прикључно возило мора бити прикључено тако да обезбеђује стабилност возила. У бочном седишту дозвољен је превоз лица у складу са декларацијом произвођача приколице.

Возач мотоцикла без приколице сме превозити лице само ако мотоцикл има седиште и држаче за ноге који су намењени за превоз лица.

На мотоциклу је дозвољено превозити само лице старије од 12 година.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 155.**

Возач мотоцикла мора се кретати тако да не смањује стабилност возила и не омета друге учеснике у саобраћају. Нарочито не сме пуштати управљач, кретати се на једном точку, држати се за друго возило, превозити, вући или потискивати предмете који би га ометали, или потискивати и вући друге учеснике у саобраћају.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

**Зар возач мотоцикла не мора у току вожње користити заштитну касигу, а возач бицикла мора.**

#### **Члан 156.**

За мопед се сходно примењују одредбе овог поглавља које се односе на мотоцикл.

### **3.38 Саобраћај запрежних возила**

#### **Члан 157.**

Возач запрежног возила које се креће по путу, мора држати возило што ближе десној ивици коловоза.

Возач запрежног возила не сме оставити запрежно возило на путу без надзора.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 158.**

Возач запрежног возила и пратилац морају имати најмање 14 година живота и бити способни да контролишу упрегнуте животиње.

Пратилац мора бити присутан иза запрежног возила ако је то потребно ради безбедног транспорта терета односно када је запрежном возилу додато још једно возило. Присуство пратиоца је дужан да обезбеди возач.

Запрежно возило, терет на возилу и прикључно возило не смеју прелазити димензије које су одређене прописом о највећим димензијама возила.

Запрежно возило мора бити опремљено уређајима за кочење.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1. или 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 3 или 4. овог члана.

#### **Члан 159.**

Возач запрежног возила не сме да упрегне животињу која није способна да вуче возило.

Возач не сме да упрегне животињу која је очигледно исцрпљена, болесна или повређена.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 160.**

Запрежном возилу сме да се дода највише једно прикључно возило.

Веза између возила мора бити крута и таква да се не може сломити.

Возач мора обезбедити да упрегнуто возило, коме је додато још једно возило, вуку најмање две упрегнуте животиње.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

### **3.39 Саобраћај посебних превозних средства**

#### **Члан 161.**

Покретне столице, дечија превозна средства и друга помагала и справе, које омогућују кретање брже од кретања пешака, као што су: дечје возило, ролшуге, ролери, скије и санке се не сматрају возилом у смислу овог закона.

За саобраћај превозних средстава из 1. става овог члана се сходно примењују одредбе о правилима саобраћаја за пешаке.

Моторним санкама забрањено је кретање по путу и пешачким стазама.

Локална самоуправа може посебном одлуком прописати површине за кретање средстава из ст. 1. и 3.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице које угрожава

безбедност других учесника у саобраћају користећи за кретање средства из ст. 1. и 3. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач моторних санки који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

### **3.40 Саобраћај на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила**

#### **Члан 162.**

Аутопутем и путем резервисаним за саобраћај моторних возила сме се кретати само моторно возило са или без прикључног возила.

Аутопутем и путем резервисаним за саобраћај моторних возила не сме се кретати возило из става 1. овог члана, ако по конструкционим особинама декларисаним од произвођача, не може развити брзину већу од 50 km/h.

Аутопутем и путем резервисаним за саобраћај моторних возила забрањено је кретање трактора, радних машина и мотокултиватора.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 163.**

У саобраћају на аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила, возач се сме укључити или искључити само на одређеном прикључку.

Возило која се креће по саобраћајној траци аутопута или пута резервисаног за саобраћај моторних возила, има предност у односу на возило које се укључује у саобраћај на саобраћајној траци аутопута или пута резервисаног за саобраћај моторних возила.

Возач који се укључује у саобраћај на аутопуту или путу резервисаном за саобраћај моторних возила, дужан је:

1) да користи саобраћајну траку за убрзавање, када таква трака постоји у продужењу прикључног пута, и да се у саобраћају укључи на безбедан начин сходно одредбама овог закона;

2) да пропусти возила која се крећу тим путем ако на месту на коме се укључује у саобраћај не постоји посебна трака за убрзавање.

Возач који се возилом искључује из саобраћаја на аутопуту или путу резервисаном за саобраћај моторних возила дужан је да својим возилом благовремено заузме положај на крајњој десној саобраћајној траци, што пре пређе на саобраћајну траку за успоравање ако таква трака постоји на улазу у прикључни пут и да се истом креће безбедном брзином.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1. и 3. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 4. овог члана.

#### **Члан 164.**

На аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила са више саобраћајних трака намењених кретању возила у једном смеру, возач моторног

возила мора се кретати крајњом десном саобраћајном траком, осим ако није заузета возилима која се крећу у колони.

На аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила који има три или више саобраћајних трака намењених кретању возила у једном смеру, возач теретног возила чија највећа дозвољена маса прелази 3,5 t, и возач возила и групе возила дужих од 7 m, сме да се креће само по два саобраћајним тракама које су уз десну ивицу коловоза.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 165.**

На аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила забрањено је полукружно окретање возила, кретање возилом уназад, као и кретање и прелажење возила преко дела пута који раздваја две коловозне траке.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

#### **Члан 166.**

На аутопуту и путу резервисаном за саобраћај моторних возила возач не сме да зауставља или паркира моторно возило, осим на површинама ван коловоза које су за то посебно уређене и обележене.

Возач који је због неисправности на возилу или из других разлога принуђен да заустави возило на коловозу аутопута или пута резервисаног за саобраћај моторних возила дужан је да га заустави на траци за принудно заустављање возила ако она на том месту постоји, да одмах возило обележи у складу са чланом 92. овог закона, и да одмах предузме потребне мере да возило што пре уклони са коловоза.

Возач је обавезан да предузима радње како би принудно заустављено возило сво време било обележено на начин одређен у ставу 2. овог члана, а по потреби да предузме и друге радње ради благовременог упозоравања осталих учесника у саобраћају.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који ноћу или у условима смањене видљивости поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

#### **Члан 167.**

На аутопут не сме да се укључи моторно возило које вуче друго моторно возило.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач вучног возила који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 168.**

На аутопуту и путу резервисаном за моторна возила дозвољена брзина је:

1) 80 km/h – за аутобус који организовано превози децу, моторно возило са највећом дозвољеном масом изнад 7,5 t и теретно возило са прикључним возилом;

2) 100 km/h - за аутобус, осим оног који организовано превози децу, теретно возило без прикључних возила, ако им је то уписано у саобраћајну дозволу. Упис у саобраћајну дозволу се одобрава ако возило испуњава следеће услове:

- да је однос између бруто снаге мотора, изражено у kW, и највеће дозвољене масе возила, изражено у t, најмање 11 kW/t;

- да има уграђен систем за кочење, који онемогућава блокирање точкова, серво волан;

- да има на предњим седиштима, као и у првом и задњем реду седишта за путнике уграђене сигурносне појасеве и наслоне за главу.

Возило мора бити на задњој страни означено и са знаком највеће дозвољене брзине на аутопуту.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који до 10 km/h прекорачи брзину која је ограничена за возило којим управља, ако није прекорачио брзину која је дозвољена на том делу пута.

#### **Члан 169.**

Током кретања возила по ауто путу са обореним светлима, возач мора да брзину прилагоди видној раздаљини оборених светала осим ако:

1) су добро видљива задња светла возила које се креће испред;

2) је коловоз опремљен катадиоптерима;

3) су очекиване препреке благовремено видљиве и без употребе светала са дугим снопом светлости.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 170.**

У случају застоја саобраћаја на аутопуту, возачи су дужни да оставе слободан простор између две саобраћајне траке које су најближе левој ивици коловоза тако што ће возачи у левој траци заузети леви део а возачи у десној траци десни део своје саобраћајне траке. Остављен простор између возила мора бити довољан да се по њему несметано могу кретати возила. Простор је намењен искључиво за возила под пратњом, возила са правом првенства пролаза и возила за хитне интервенције на путу.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који онемогући или успори пролаз возилу за хитне интервенције, супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који се креће остављеним простором супротно одредбама овог члана, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 6 месеци.

#### **Члан 171.**

Пешак не сме ступити ни кретати се по коловозу аутопута или пута резервисаног за саобраћај моторних возила.

Забрана из претходног става не важи за:

- 1) полицајца током обављања службене дужности;
- 2) лице која обавља увиђај саобраћајне незгоде или учествује у увиђају;
- 3) радника који ради на означеном градилишту на аутопуту или путу резервисаном за саобраћај моторних возила;
- 3) лице које пружа хитну медицинску или прву помоћ;
- 5) инспектора за путеве током обављања службене дужности као и раднике управе пута;
- 6) возача возила које се принудно заустави.

Лица из предходног става и место на којем оно ради мора бити обележено на начин да се омогући безбедност свих учесника у саобраћају.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се пешак који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се лице из става 2. које поступи противно одредбама става 3. овог члана.

### **3.41 Саобраћај у тунелу**

#### **Члан 172.**

Забрањено је заустављање возила у тунелу као и полукружно окретање или кретање возилом уназад.

Изузетно у случају опасности, дозвољено је заустављање возила у тунелу на посебно предвиђеним и обележеним местима.

#### **Члан 173.**

Возач возила не сме, за време кретања кроз тунел, да укључује дуга светла за осветљавање пута на возилу.

### **3.42 Превоз лица возилима**

#### **Члан 174.**

У, односно на моторном возилу и прикључном возилу, возач сме да превози онолико лица колико је означено у саобраћајној дозволи.

Ако је у аутобусу, тролејбусу или трамвају, поред места за седење, произвођач предвидео и места за стајање, у то возило морају бити уграђени рукодржачи.

Ако у аутобусу, тролејбусу или трамвају путници за време вожње стоје, возач не сме интензивно да успорава, убрзава односно мења правац кретања возила, осим ради избегавања непосредне опасности.

Обавештење о броју седишта и места за стајање мора бити истакнуто на видном месту у возилу из претходног става.

Прикључно возило у коме се превозе путници сме бити придодато само аутобусима, тролејбусима и трамвајима у градском и приградском саобраћају.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1. или 3. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се власник односно корисник возила које не испуњава услове у складу са одредбама ст. 1, 2, 4. или 5. овог члана.

#### **Члан 175.**

У аутобусима, тролејбусима и трамвајима којима се обавља јавни превоз забрањено је пушење.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

#### **.Члан 176**

Возач не сме превозити лице у затвореном простору возила које се не може изнутра отворити.

Изузетно од одредбе претходног става, дозвољено је у полицијском, војном, или возилу правосудних органа, превозити лице лишено слободе.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **.Члан 177**

За време кретања возила, не сме се ускакати у возило, искакати из возила, отварати врата, нагињати се ван возила и возити се на спољним деловима возила или на тракторским прикључцима.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, на спољним деловима возила и прикључног возила могу се возити лица која обављају послове свог радног места у вези с наменом возила, на возилима ватрогасне службе, електродистрибуције и комуналне делатности, ако је на тим возилима уграђена платформа за стајање и држачи.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се власник односно корисник возила које је предвиђено за превоз лица из претходног става, ако возило не испуњава услове у складу са одредбама става 2. овог члана.

#### **.Члан 178**

Врата возила намењеног за јавни превоз лица није дозвољено отварати, односно држати отворена током кретања возила.

Возач не сме започети кретање аутобуса, тролејбуса или трамваја, док путници безбедно не уђу односно изађу из аутобуса, и док врата аутобуса не буду затворена.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

## **Члан 179.**

У теретном возилу, осим возилу војске или полиције, у простору за смештај терета, или прикључном возилу које вуче трактор, дозвољено је превозити највише 5 лица која утоварују или истоварују терет или обављају пољопривредне или друге радове.

Изузетно од става 1. овог члана, у простору за смештај терета дозвољено је да се превози више од пет лица ради евакуације или пружања хитне помоћи при спасавању лица и имовине.

Лица из става 1. овог члана не смеју у возилу стајати нити седети на страницама каросерије, нестабилном терету или на терету који прелази висину товарног сандука.

Лица која нису навршила 14 година живота смеју се превозити на возилима из става 1. овог члана само уз пратњу пунолетног лица.

Лица, која се превозе у возилима из ст. 1, 2. и 3, не смеју бити под очигледним утицајем алкохола или других опојних средстава.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1. или 4. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се лице које поступи супротно одредбама ст. 3. или 5. овог члана.

## **Члан 180.**

У саобраћају на путу забрањено је превозити лице:

- 1) у товарном простору теретног возила које нема странице на каросерији;
- 2) у товарном простору теретног возила којим се превозе животиње;
- 3) у товарном простору возила са аутоматским истоваривачем;
- 4) прикључним возилом за превоз терета које вуче теретно возило;
- 5) камп приколицом (приколица за становање) коју вуче моторно возило;
- 6) прикључним возилом које вуче трактор, када трактор вуче више од једног прикључног возила,
- 7) на трактору, осим на седиштима уграђеним поред седишта возача,
- 8) возилом којим се превозе опасне материје, осим лица са посебном дозволом;
- 9) у приколици коју вуче бицикл, мотоцикл и сл.,
- 10) на терету у товарном простору теретног возила.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

## **Члан 181.**

Возило којим се организовано превозе деца мора бити обележено посебним знаком.

Ближе прописе о начину обележавања возила којим се организовано превозе деца доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. и 474. став тачка 1. казниће се лице који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

### 3.43 Превоз терета на возилу

#### Члан 182.

Возило не сме бити оптерећено преко своје носивости која је уписана у саобраћајну дозволу или преко дозвољеног осовинског оптерећења или преко прописане највеће дозвољене масе или преко могућности које дозвољавају особине пута одређене саобраћајним знаком, или преко могућности које дозвољавају техничко-конструкционе особине возила.

Терет на возилу мора да буде распоређен, причвршћен односно покривен да:

- 1) не угрожава безбедност учесника у саобраћају;
- 2) не наноси штету путу и објектима на путу;
- 3) не смањује стабилност и отежава управљање возилом;
- 4) не смањује возачу прегледност пута;
- 5) не ствара буку већу од дозвољене;
- 6) не пада, вуче и расипа се са возила;
- 7) не заклања светлосне и светлосно-сигналне уређаје на возилу, регистарске таблице и друге прописане ознаке на возилу као и заклони давање знака руком, и
- 8) не загађује животну средину.

Средства која служе за причвршћивање терета у возилу морају бити постављена тако да обезбеђују причвршћеност терета и да одговарају врсти терета који се превози.

Терет у расутом стању не сме бити натоварен више од страница товарног простора и мора бити прекривен.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који управља возилом које је оптерећено или је терет на возилу распоређен и обезбеђен супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће превозник чије возило возило је оптерећено или је терет на возилу распоређен и обезбеђен супротно одредбама овог члана.

#### Члан 183.

Терет на возилу не сме да пређе најудаљенију тачку на предњој страни возила више од 1 m.

Терет на возилу не сме да пређе више од 1,5 m најудаљенију тачку на задњој страни возила, с тим да најмање 5/6 масе терета мора бити ослоњено на товарни сандук.

Ако се возилом превози терет у комбинацији која се састоји од вучног возила и једноосовинске приколице, под дужином возила подразумева се укупна дужина вучног возила и једноосовинске приколице.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који превози терет супротно одредбама ст. 1. или 2. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се превозник чије возило превози терет супротно одредбама ст. 1. или 2. овог члана.

#### **Члан 184.**

На возилу са једним трагом терет не сме да пређе више од 1 m преко предњег односно задњег дела најудаљеније тачке возила.

На возилу са једним трагом није дозвољено превозити необезбеђен и опасан алат (косе, виле, итд).

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који превоз терет супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 185.**

Ако терет на моторном возилу прелази најудаљенију тачку на предњој страни возила, мора бити означен на најистуренијем делу светлом беле боје или уређајем који емитује или одбија белу светлост.

Ако терет на возилу прелази за више од 1 m најудаљенију тачку на задњој страни возила, мора бити означен на најистуренијем делу уређајем који емитује или одбија црвену светлост, као и:

1) на теретним моторним возилима таблом димензија 50 x 50 cm, обојеном наизменично косим тракама рефлектујуће наранџасте и беле боје, постављеном управно на смер кретања возила.

2) на осталим возилима таблом димензија 25 x 25 cm, обојеном наизменично косим тракама рефлектујуће наранџасте и беле боје, и постављеном управно на смер кретања возила.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који не означи терет у складу са одредбама овог члана.

#### **Члан 186.**

Када терет на возилу бочно прелази за више од 40 cm спољну ивицу светла за означавање возила, треба са предње и задње стране да буде означен светлом и катадиоптером који са предње стране дају бело светло, а са задње стране црвено светло.

У случају да је видно поље спољних огледала заклоњено, потребно је додатно наместити таква спољна огледала, која омогућују возачу нормално видно поље.

Средства упозорења из претходног става, тач. 1. и 2. не смеју бити на висини већој од 1,5 m изнад коловоза.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 187.**

Утовар или истовар терета на путу је дозвољен само када се због тога не омета саобраћај других возила.

Ако се возило заустави на путу због утовара или истовара терета, заустављање не сме трајати дуже него што је нужно потребно.

Ако је потребно ради утовара или истовара возило зауставити на тротоару, пешачкој стази или бициклическој траци, превозник мора имати посебну дозволу коју издаје надлежни орган.

Дозволу из става 3. овог члана возач мора имати код себе приликом утовара или истовара и дужан је да је покаже на захтев овлашћеног службеног лица.

При утовару односно истовару терета није дозвољено загађивање околине, оштећење пута или стварање прекомерне буке.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 1, 2. или 4. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се превозник који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 5. овог члана.

### **3.44 Трајање управљања возилом**

#### **Члан 188.**

Возач који управља аутобусом или теретним возилом или скупом возила чија највећа дозвољена маса прелази 3.500 kg, не сме у року од 24 сата непрекидно управљати тим возилом дуже од девет сати, с тим да након четири и по сата непрекидног управљања мора прекинути вожњу и одморати се најмање 45 минута, или направити више прекида са одмором од најмање 15 минута, који укупно не смеју бити мањи од 45 минута.

Изузетно од става 1. овога члана, возач сме непрекидно управљати возилом два пута у току седам узастопних дана најдуже 10 сати.

Укупно време управљања возилом не сме прећи 90 сати у раздобљу од две узастопне седмице.

Одредбе ст. 1. и 3. овог члана сходно се примењују и на возача инструктора када обавља оспособљавање кандидата за управљање возилом.

Изузетно од става 1. овога члана, возач аутобуса, тролејбуса и трамваја у јавном градском превозу путника, сме непрекидно управљати возилом најдуже осам сати, уз услов да на полазним стајалиштима има прекид вожње од најмање пет минута.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се превозник чији возач у саобраћају управља возилом супротно одредбама овог члана. **Ово је немогуће контролисати. Некоректно је казнити лице које не може утицати на пропуст. Треба дефинисати обавезе и радње лицу и на основу пропуста у неизвршавању истих казнити га.**

#### **Члан 189.**

Непрекидни дневни одмор возача који управља возилом из члана 188. ст. 1. и 2. овог закона траје најмање 11 сати пре почетка вожње.

Изузетно од става 1. овога члана, возач може три пута седмично користити дневни одмор у трајању од девет сати непрекидно, под условом да до краја следеће седмице искористи преостале сате дневног одмора.

Дневни одмор у пуном трајању од 12 сати возач може користити највише у три дела у току дана, с тиме да једном користи непрекидно осам сати дневног одмора.

Ако се у управљању возилом из члана 188. овог закона смењују два возача и ако се у возилу налази лежај који омогућује једном од њих одмор у лежећем положају, сваки возач мора имати непрекидни одмор од најмање осам сати током сваких 30 сати путовања.

Дневни одмор возач мора користити изван возила.

Изузетно од става 5. овога члана, возач може провести дневни одмор у возилу ако је возило опремљено лежајем и ако се за то време возило не креће.

Прекид вожње из члана 188. става 1. овог закона не сматра се дневним одмором.

Након истека шестодневног дозвољеног времена управљања возилом, возач мора користити седмични одмор.

Коришћење седмичног одмора може се одгодити до истека шестог дана, ако управљање возилом током узастопних шест дана није трајало дуже од шестодневног дозвољеног времена управљања возилом.

Сваке седмице један од одмора из ст. 2. и 3. овог члана мора се као седмични одмор продужити на укупно 45 узастопних сати.

Седмични одмор се може скратити у месту регистрације возила или пребивалишта возача на 36 узастопних сати, а изван тих места на 24 узастопна сата. Свако скраћење седмичног одмора мора се надокнадити непрекидним трајањем одмора који ће почети пре истека следеће седмице.

Изузетно од ст. 8. и 9. овога члана, у међународном превозу путника (туристичка путовања, екскурзије и сл), изузевши линијски превоз, седмични одмор мора се користити након највише дванаестодневнога дозвољеног времена управљања возилом.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 472. казниће се правно лице или члана 473. став 1. тачка 1. предузетник чији возач у саобраћају управља возилом супротно одредбама овог члана овог члана. **Ово је немогуће контролисати. Некоректно је казнити лице које не може утицати на пропуст. Треба дефинисати обавезе и радње лицу и на основу пропуста у неизвршавању истих казнити га.**

## Члан 190.

Моторна возила која морају бити опремљена тахографом или другим уређајем за бележење трајања управљања, морају имати исправан тахограф или други уређај за бележење трајања управљања с правилно уложеним прописаним носачем података (тахографски листић или други начин памћења података) на којем су уписани прописани подаци.

Исправан тахограф је тахограф који је према важећим прописима о метрологији правилно уграђен, еталониран и снабдевен важећим Уверењем о исправности.

Возач возила из става 1. овога члана мора код себе имати кључ тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања и претходно коришћене носаче података из којих је видљива вожња или мировање возила којим је управљано у последњих шест дана, односно последњег седмичног одмора.

Одредбе става 3. овог члана односе се и на удвојену посаду у возилу, када оба возача морају имати претходно коришћене носаче података од последњега седмичног одмора.

Употребљене (искоришћене) носаче податка из тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, власник односно корисник возила дужан је да чува две године.

Возач из става 1. овог члана дужан је да на захтев полицајца или инспектора друмског саобраћаја односно инспектора за безбедност саобраћаја, отвори тахограф или други уређај за бележење трајања управљања и да на увид носач података из тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, најмање до последњег коришћеног седмичног одмора до тренутка када се записани подаци траже.

Полицајац или инспектор друмског саобраћаја односно инспектор за безбедност саобраћаја, приликом прегледа носача података извађеног из тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, мора возачу издати потврду да је носач података био вађен из уређаја ради прегледа, а на потврди мора бити уписано име и презиме возача, регистарски број возила, време и датум прегледа.

Полицајац или инспектор друмског саобраћаја односно инспектор за безбедност саобраћаја, може привремено одузети носач података из тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, као доказ у поступку.

Ако полицајац или инспектор друмског саобраћаја односно инспектор за безбедност саобраћаја оправдано сумња да тахограф или други уређај за бележење трајања управљања није исправан у смислу става 2. овог члана, може наложити преглед тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, у овлашћеној организацији, у складу са овим законом, о чему издаје потврду. Ако се при прегледу утврди да је тахограф или други уређај за бележење трајања управљања неисправан, намерно оштећен или преправљен тако да показује нетачне податке које се њиме утврђују или уређај не ради, трошкове прегледа плаћа власник односно корисник возила.

Приликом управљања возилом које у складу са овим законом не мора бити опремљено тахографом или другим уређајем за бележење трајања управљања, возач мора код себе имати индивидуалну контролну књижицу и у њу уписивати своје активности и дужан је исту показати на захтев полицајца или инспектора друмског саобраћаја односно путева.

Власник односно корисник возила дужан је водити евиденцију о временима рада и одмора возача возила из става 1. овога члан, читавањем записа тахографа или другог уређаја за бележење трајања управљања, односно из индивидуалне надзорне књижице.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. или 474. став 1. тачка 1. казниће се власник односно корисник возила који који поступи супротно одредбама ст. 1, 5. или 11. овог члана.

Казном из члана 472. казниће се правно лице, члана 473. став 1. тачка 1. предузетник, или 474. став 1. тачка 1. физичко лице које је власник односно корисник возила у коме је намерно оштећен или преправљен тахограф или други уређај за бележење трајања управљања.

**Ово је немогуће контролисати. Некореткно је казнити лице које не може утицати на пропуст. Треба дефинисати обавезе и радње лицу и на основу пропуста у неизвршавању истих казнити га.**

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама ст. 3, 4, 6. или 10. овог члана.

#### **Члан 191.**

Одредбе овога закона о трајању управљања моторним возилом и одморима возача примењују се и на возаче моторних возила регистрованих у иностранству, кад тим возилима управљају на територији Републике Србије, ако међународним уговором није другачије одређено.

Министар надлежан за послове саобраћаја у сагласности са министром надлежним за унутрашње послове ближе прописује укупно трајање управљања возилом; начин рада удвојених посада на возилима; одмор возача у вези са управљањем возилом; облик и садржај обрасца индивидуалне контролне књижице, начин вођења података, као и начин употребе и контроле тахографа.

### **Б) ПРАВИЛА САОБРАЋАЈА У ПОСЕБНИМ СИТУАЦИЈАМА**

#### **3.45 Возило под пратњом**

#### **Члан 192.**

Возило под пратњом је возило коме је додељена пратња возила полиције, војске, безбедносно информативне агенције или војно-безбедносне агенције и које даје посебне звучне и светлосне знаке прописане овим законом. Под возилом под пратњом сматра се и само возило полиције, војске, безбедносно информативне агенције или војно-безбедносне агенције када даје посебне звучне и светлосне знаке прописане овим законом.

Посебни светлосни и звучни знаци возила за пратњу су црвено и плаво трепћуће или ротационо светло (у даљем тексту: црвено и плаво светло); и звучни знак променљиве фреквенције (сирена).

Црвено и плаво светло се употребљава заједно са сиреном. Возило за пратњу сме изузетно давати само посебне светлосне знаке без сирене, ако је омогућена довољна видљивост тог возила и безбедност учесника у саобраћају. Употреба сирене је обавезна ако се возило под пратњом креће брзином већом од дозвољене на том делу пута. Ради боље видљивости возило под пратњом може поред трепћућих светала давати и светлосни знак трептањем великих светала. Ближе одредбе о начину употребе посебних знакова доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Возило под пратњом има првенство пролаза у односу на сва друга возила (чл. 73. и 74), и на њих се не примењују одредбе овог закона о ограничењу брзине (чл. 59, 60, 61, 218, 219. и 220), пропуштању пешака (чл. 95. и 97) и о забрани пресецања колоне пешака (члан 99), под условом да не угрожавају безбедност других учесника у саобраћају.

#### **Члан 193.**

Возач је дужан да на раскрсници која није регулисана семафором или знацима полицајаца пропусти возило или колону возила под пратњом.

Возач који на путу сусретне или га сустигне возило или колону возила под пратњом, дужан је да ноћу уместо великих светала употреби оборена светла

за осветљавање пута и да се придржава наредби које му дају лица из пратње, а ако лица из пратње не дају никакво наређење, да одмах на безбедан начин заустави своје возило и да кретање настави тек пошто прође возило или колона возила под пратњом.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од шест до дванаест месеци.

#### **Члан 194.**

Пешак не сме да ступи на коловоз односно дужан је да се одмах склони са коловоза ако наиђе возило или колона под пратњом.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

### **3.46 Возила са правом првенства пролаза**

#### **Члан 195.**

Возило са правом првенства пролаза (у даљем тексту: возило са првенством) је возило полиције, безбедносно информативне агенције, војске, војно безбедносне агенције, хитне медицинске помоћи или ватрогасаца, које даје посебне звучне и светлосне сигнале одређене овим законом.

Када возило полиције или војне полиције са првенством пролаза обезбеђује пролаз возилима која се крећу иза њега, остали учесници у саобраћају имају обавезу поступања према тим возилима као према возилима са првенством.

Посебни светлосни и звучни знаци које дају возила са правом првенства пролаза су плаво трепћуће или ротационо светло (у даљем тексту: плаво светло), и звучни знак променљиве фреквенције (у даљем тексту: сирена). Ради боље видљивости возило са првенством може поред трепћућих светала давати и светлосни знак трептањем великих светала. Ближе одредбе о начину употребе посебних знакова доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Употреба сирене је обавезна ако се возило са првенством креће брзином већом од дозвољене на том делу пута, изузев на возилима полиције или војске, ако би употреба сирене онемогућила или омела успешно извођење задатка.

Плаво светло сме да се користи и ако је возило из става 1. овог члана заустављено на путу ради интервенције.

Возило са правом првенства пролаза има право првенства пролаза у односу на сва друга возила (чл. 73. и 74), осим у односу на возило или колону возила под пратњом (члан 192), и на њих се не односе се одредбе овог закона о ограничењу брзине (чл. 59, 60, 61, 218, 219. и 220), пропуштању пешака (чл. 95. и 97) и о забрани пресецања колоне пешака (члан 96), под условом да не угрожавају безбедност других учесника у саобраћају.

Одредбе о ограничењу брзине (чл. 59, 60, 61, 218, 219. и 220) не односе се на необележено возило полиције које је намењено за откривање и бележење саобраћајних прекршаја у покрету, иако не даје посебне звучне и светлосне сигнале одређене овим законом, за време праћења возила којим се чини прекршај.

У погледу међусобног права првенства пролаза возила из става 1 овог члана, важе одредбе овог закона о првенству пролаза.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач односно одговорно лице у возилу које без оправданог разлога даје посебне знаке из става 3. овог члана. **Како овде није предвиђено да се казни и одговорно лице.**

#### **Члан 196.**

Возач је дужан да на безбедан начин одмах омогући пролаз возилу са првенством.

Ако му се возило са првенством приближава са задње стране, возач је дужан да одмах напусти саобраћајну траку којом се возило са првенством креће, а ако постоји само једна саобраћајна трака за кретање у том смеру, да се помери ка десној ивици коловоза а по потреби и заустави или помери ван коловоза.

Возачу који непосредно ослобађа пролаз возилу са првенством, остали учесници у саобраћају дужни су помоћи на безбедан начин.

Пешак не сме да ступи на коловоз односно дужан је да се одмах склони с коловоза и возилу са првенством омогући пролаз.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 6 до 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се пешак који поступи супротно одредбама ст. 3. и 4. овог члана.

### **3.47 Употреба жутог ротационог или трепћућег светла**

#### **Члан 197.**

Возило које се употребљава приликом извођења радова односно активности на путу, а нарочито за градњу, одржавање путева, електричних, поштанских и других уређаја и инсталација, пружање помоћи на путу, за одношење оштећених, неисправних и на недозвољеном месту паркираних возила као и за одржавање комуналног реда, мора да има укључено жуто ротационо или трепћуће светло, док се ти радови односно активности обављају на коловозу или у близини коловоза.

У саобраћају на путу, укључено жуто ротационо или трепћуће светло мора да има:

1) возило које прелази прописане димензије односно возило на коме терет прекорачује дозвољене димензије и возило које прати такав превоз;

2) возило које превози опасне материје, за време смањене видљивости односно када је принудно заустављено;

3) трактор;

4) радна машина;

5) возило коме је придодато прикључно возило за вучу неисправних односно оштећених возила.

Жуто трепћуће или ротационо светло може да се употребљава као упозорење за принудно заустављено возило, саобраћајну незгоду, приредбу на путу или другу препреку на путу.

Показивачи правца не сматрају се жутиим трепћућим светлом у смислу овог закона.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. или 474. став 1. тачка 2. казниће се власник односно корисник возила које нема уграђено жуто трепћуће или ротационо светло, у складу са одредбама ст. 1. и 2. овог члана. **Ово је немогуће контролисати. Некоректно је казнити лице које не може утицати на пропуст. Треба дефинисати обавезе и радње лицу и на основу пропуста у неизвршавању истих казнити га.**

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који не укључи жуто трепћуће или ротационо светло, у складу са одредбама ст. 1. и 2. овог члана, или га употребљава супротно одредбама овог закона.

### **3.48 Ванредни превоз**

#### **Члан 198.**

Превоз возилом које само или са теретом премашује прописима дозвољено осовинско оптерећење, укупну масу, ширину, дужину односно висину, сматра се ванредним превозом у смислу овог закона.

Ванредни превоз се обавља на основу дозволе која се издаје у складу са законом који уређује област јавних путева.

Ако је за безбедно обављање ванредног превоза потребна пратња полиције, односно управљача пута, трошкови ангажовања пратње падају на терет превозника.

Министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог Управљача државних путева, ближе одређује услове за безбедно обављање ванредног превоза као и о условима које морају да испуњавају возила којима се обавља ванредни превоз.

### **3.49 Пробна вожња**

#### **Члан 199.**

За пробну вожњу при којој се ради испитивања својстава произведених односно преправљених моторних возила односно приказивања њихових својстава мора одступити од појединих одредаба прописа о безбедности саобраћаја на путевима потребна је дозвола.

Захтев за издавање дозволе о испуњавању услова за пробну вожњу садржи: врсту и тип возила, сврху пробе, име и презиме возача који могу управљати и број њихове возачке дозволе, податке о лицима која се за време вожње могу налазити у возилу, назив пута и релацију на којој се пробна вожња обавља, време извођења, назначење одредби из прописа о безбедности саобраћаја од којих ће се одступати за време вожње и посебне мере безбедности које је организатор пробне вожње дужан да предузме о свом трошку.

Дозвола из става 1. овог члана садржи мере безбедности, односно мере осигурања које организатор мора предузети о свом трошку, мере које мора предузети приликом испитивања новопроизведених моторних возила као и имена лица која се морају налазити у возилу за време пробне вожње.

Дозволу из става 1. овог члана издаје надлежни орган унутрашњих послова на чијем подручју вожња почиње. Ако се пробна вожња одвија на

територији за коју су надлежна два или више надлежна органа, дозволу издаје министарство надлежно за унутрашње послове.

Ако би се пробном вожњом могли оштетити пут или путни објекти, дозвола за пробну вожњу издаје се уз претходну сагласност управљача пута.

Моторно возило којим се обавља пробна вожња, поред регистарских, односно пробних таблица, мора бити на предњем и задњем делу посебно обележено натписом „ПРОБНА ВОЖЊА“.

Казном из члана 473. став 2. или 474. став 1. тачка 2. казниће се лице које је наложило или дозволило обављање пробне вожње без, или на начин супротно оном који је одређен у дозволи из става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који обавља пробну вожњу без, или на начин супротно оном који је одређен у дозволи из става 1. овог члана

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач ако возило није обележено на начин у складу са одредбама става 6. овог члана.

### **3.50 Превоз опасних материја**

#### **Члан 200.**

Превоз опасних материја обавља се у складу са посебним законом, европским споразумом о међународном превозу опасних материја у друмском саобраћају (ADR) и другим прописима којим је уређена оваква врста превоза.

Орган који издаје дозволу за превоз опасних материја дужан је да одреди маршруту којом се обавља транспорт, поштујући при томе одлуку локалне самоуправе о забрани превоза опасних материја кроз одређене делове територије.

Ако је за безбедно обављање превоза опасних материја потребна помоћ полиције, надлежни орган који издаје дозволу обавезан је да прибави сагласност министарства надлежног за унутрашње послова.

### **3.51 Спортске и друге приредбе или активности на путу**

#### **Члан 201.**

Забрањено је одржавање спортских или других приредби на путу.

Изузетно, спортска или друга приредба на путу може се одржати уз дозволу надлежног органа за унутрашње послове, уз претходну сагласност управљача пута.

Ако је приредба међународног карактера или се одржава на територији за коју су надлежна два или више надлежна органа, дозволу издаје министарство надлежно за унутрашње послове.

Ако се ради одржавања спортских приредби или ради обављања активности на путу обуставља саобраћај или се врше друге измене у режиму саобраћаја, дозвола се издаје уз претходну сагласност надлежног органа за саобраћај.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које организује

приредбу супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 202.**

Одредбе прописа којима се уређује јавно окупљање грађана и спречавање насиља на спортским приредбама важе и за спортске и друге приредбе на путу ако овим законом није другачије одређено.

#### **Члан 203.**

Организатор спортске брзинске приредбе националног или међународног карактера (учествују страни такмичари или се приредба одржава на територији најмање две државе) дужан је да приредбу упише у календар приредби код надлежног удружења лиценцираног за спровођење односно организовање такмичења, пре почетка такмичарске сезоне.

Такмичарско удружење је дужно да календар такмичења, пре почетка такмичарске сезоне, достави надлежном органу за издавање дозволе.

Календар приредби мора да садржи податке о организатору, врсти приредбе, времену извођења и трасама приредбе.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 204.**

Дозвола за одржавање спортских и других приредби или активности на путу може се издати организатору који има својство правног лица са седиштем у Републици Србији.

Захтев за издавање дозволе подноси се најкасније 15 дана пре одржавања спортске или друге приредбе или обављања активности.

Захтев за издавање дозволе садржи: пословно име организатора приредбе, име и презиме одговорног лица за безбедност приредбе, пут и релацију на којој ће се приредба одржати, време одржавања и мере које ће организатор предузети ради обезбеђења учесника приредбе и гледалаца, програм спортске или друге приредбе и правила такмичења (елаборат).

Уз захтев из става 3. овог члана, а у случају из члана 201. став 4. подноси се писана сагласност надлежног органа за одређивање режима саобраћаја.

У поступку издавања дозволе за спортску или другу приредбу на путу, надлежна организациона јединица или министарство надлежно за унутрашње послове утврдиће да ли су испуњени услови из става 1, 2. и 3. овог члана, одредити додатне мере безбедности ако елаборатом нису предвиђене и начин на који је организатор дужан да обавести јавност о мерама ограничења саобраћаја и другим мерама које ће се предузети поводом одржавања приредбе.

#### **Члан 205.**

Организатор спортске или друге приредбе на путу обавезан је да о мерама ограничења или забране саобраћаја обавести јавност путем средстава јавног информисања најкасније 48 сати пре почетка приредбе односно активности.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се организатор који

поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 206.**

Организатор не сме почети с одржавањем спортске или друге приредбе или активности на путу ако није предузео све мере безбедности одређене у дозволи и ако није благовремено обавестио јавност.

Министарство надлежно за унутрашње послове забраниће одржавање спортске или друге приредбе или активности на путу када утврди да организатор није предузео мере, односно обавестио јавност сагласно ставу 1. овог члана.

Решење о забрани доноси се у скраћеном поступку или усмено сагласно одредбама Закона о општем управном поступку.

Казном из члана 472. казниће се организатор који започне приредбу супротно одредбама става 1. овог члана.

#### **Члан 207.**

Министарство надлежно за унутрашње послове одбиће захтев за одржавање приредбе:

- 1) ако нису испуњени услови из члана 204. овог закона;
- 2) у случају из члана 201. став 4. овог закона, када за друге учеснике у саобраћају није осигуран заобилазни пут.
- 3) ако њено организовање подразумева обустављање саобраћаја на важним путним правцима или ако би се приредбом односно активношћу угрожавао или у већој мери ометао саобраћај на путу.

Изузетно од одредби става 1. тачка 2. овог члана, ако на одређеном путном правцу нема заобилазног пута, захтев за издавање дозволе за одржавање аутомобилске, мотоциклистичке или бициклистичке трке на путу неће се одбити, ако је у време одржавања трке саобраћај на том путу слабог интензитета. У овом случају, саобраћај се може обуставити најдуже два сата.

#### **Члан 208.**

Организатор спортске или друге приредбе, односно активности на путу, дужан је да прекине њено одржавање:

- 1) ако су угрожени учесници или гледаоци;
- 2) ако се у већој мери наруши јавни ред и мир;
- 3) ако наступе околности због којих приредба, односно активност не би била одобрена;
- 4) ако организатор не спроводи одређене мере безбедности, и
- 5) ако то захтевају други разлози безбедности.

Ако организатор не прекине приредбу, односно активност у случајевима из става 1. овог члана, надлежна организациона јединица полиције, односно министарства надлежног за унутрашње послове ће организатору наредити да приредбу, односно активност прекине и предузеће потребне мере да се наредба изврши.

Казном из члана 472. казниће се организатор који не прекине приредбу у складу са одредбама става 1. овог члана.

#### **Члан 209.**

Такмичаре на приредби и учеснике других активности могу пратити само возила обележена посебном ознаком коју одређује организатор приредбе односно активности. Примерак ознаке организатор доставља надлежној организационој јединици полиције, односно министарству унутрашњих послова, која је издала одобрење најкасније пет дана пре почетка приредбе.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се организатор који дозволи кретање возила супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 210.**

Особе које обезбеђују приредбу, трку односно другу манифестацију и налазе се на путу или делу пута на којем се одржава манифестација, морају носити одећу која је уочљива на већем одстојању, а ноћу додатно обележена материјалима или предметима који одбијају светлост.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се организатор ако особа из става 1. овог члана није обележена у складу са одредбама овог члана.

#### **Члан 211.**

По завршетку спортске или друге приредбе односно активности на путу, организатор је дужан да без одлагања:

1) уклони са пута саобраћајне знакове и друге ознаке, уређаје, предмете и објекте који су постављени ради одржавања приредбе, односно активности;

2) постави на пут све саобраћајне знакове и друге ознаке, предмете и објекте који су били уклоњени ради одржавања приредбе, односно обављања активности, и

3) поправи и доведе у првобитно стање пут и објекте на путу ако су оштећени при одржавању приредбе, односно при обављању активности.

Ако организатор приредбе, односно активности не поступи према одредбама става 1. тач. 1. и 2. овог члана, надлежна организациона јединица полиције, односно министарство надлежно за унутрашње послове, предузеће одговарајуће мере да се о трошку организатора приредбе, односно активности уклоне односно поставе саобраћајни знакови и друге ознаке, предмети и објекти на путу.

Трошкове уклањања и постављања саобраћајних знакова, предмета и објеката на путу, као и трошкове поправке оштећења пута и објеката на путу који су настали одржавањем приредбе, односно обављањем активности на путу, сноси организатор приредбе, односно активности.

Трошкове ангажовања припадника полиције сноси организатор приредбе.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се организатор који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

### **IV. ПОСЕБНЕ МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ**

## **4.1 Посебне мере заштите**

### **Члан 212.**

Дете има право на посебну заштиту у саобраћају.

### **Члан 213.**

Учесници у саобраћају су дужни да обратe нарочиту пажњу на дете у саобраћају.

Основна школа је обавезна да организује и спроведе додатне мере безбедности на месту и у време на коме се очекује већи број деце која самостално учествују у саобраћају (долазак и одлазак деце).

Родитељ односно старалац не сме дозволити да дете самостало учествује у саобраћају док се не увери да је дете способно да у њему безбедно учествује.

Дете до 6 година старости сме да учествује у саобраћају као пешак само ако има као непосредног пратиоца лице старије од 10 година.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се основна школа која поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се родитељ односно старалац ако дете учествује у саобраћају супротно одредбама ст. 3. или 4. овог члана. Орган који је донео одлуку о кажњавању родитеља односно староца обавезан је да примерак одлуке достави надлежном органу старатељства.

### **Члан 214.**

Ноћу и приликом смањене видљивости током кретања по коловозу неосветљеног или слабоосветљеног пута, дете мора на видном месту имати светлоодбојно обележје.

Министар надлежан за послове саобраћаја прописаће изглед, и начин употребе обележја из става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се родитељ односно старалац ако дете учествује у саобраћају супротно одредбама става 1. овог члана.

### **Члан 215.**

Министар надлежан за послове саобраћаја прописаће посебне услове које морају испуњавати возила и возачи који обављају школски превоз деце односно који организовано превозе децу.

Програм и начин лиценцирања возача из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

Када се деца превозе организовано, у возилу се мора налазити пунолетно лице кога одреди школа, које ће водити бригу о деци за време вожње.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се превозник који поступа супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се школа која не поступи према одредбама става 3. овог члана.

## **4.2 Саобраћајне патроле, патроле грађана и школске саобраћајне патроле**

## **Члан 216.**

Ради остваривања повољнијих услова за безбедност саобраћаја, орган надлежан за унутрашње послове, на захтев шлоле, локалне самоуправе или грађана, може организовати саобраћајне патроле грађана и школске саобраћајне патроле.

Саобраћајне патроле из става 1. овог члана могу интервентно регулисати саобраћај у присуству саобраћајне полиције која је одговорна за рад саобраћајне патроле.

Изузетно, кад школска саобраћајна патрола обезбеђује прелаз школске деце преко коловоза у Зони школе, присуство саобраћајне полиције није обавезно.

Патроле грађана које сачињавају пензионисани радници саобраћајне полиције могу обављати послове из става 2. овог члана без присуства саобраћајне полиције.

Чланови саобраћајних патрола морају бити стручно оспособљени за регулисање саобраћаја и једнообразно обележени, а наредбе које издају учесницима у саобраћају морају бити у складу са правилима саобраћаја и прописима о знацима које дају овлашћена лица у складу са овим законом.

Учесник у саобраћају дужан је да поступи по знацима и наредби припадника саобраћајне патроле из става 1. овог члана.

Рад саобраћајне патроле мора бити осигуран по основу месне надлежности у случају ако је радњом њеног припадника дошло до смрти или повреде лица односно материјалне штете другог лица као и ради сопствене заштите, у складу са законом из области осигурања имовине и лица.

Трошкови опремања и рада саобраћајних патрола финансирају се у складу са прописима који уређују систем образовања и васпитања.

Министар надлежан за унутрашње послове доноси ближе прописе о обуци, обележавању, ознакама и другим питањима везаним за рад саобраћајне патроле.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 6. овог члана.

### **4.3 Пешачка зона**

## **Члан 217.**

Пешачка зона је део пута или део насеља по коме је дозвољен само саобраћај пешака.

Пешачка зона мора бити обележена саобраћајном сигнализацијом.

У пешачкој зони у одређеном временском периоду, са дозволом надлежног органа дозвољено је кретање возила за снабдевање и других возила, тако да не угрожавају пешаке.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

### **4.4 Зона успореног саобраћаја**

## **Члан 218.**

Зона успореног саобраћаја возила је део пута или део насеља у коме коловоз користе пешаци и возила.

Возач је обавезан да се у зони успореног саобраћаја креће тако да не омета кретање пешака, брзином кретања пешака, а највише 7 km/h.

Зона успореног саобраћаја мора бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који се возилом у зони успореног саобраћаја креће брзином која је до 30 km/h већа од дозвољене, и изрећиће ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 1 до 3 месеца.

### **4.5 Зона "30"**

## **Члан 219.**

Зона "30" је део пута, улице или насеља у којој је брзина кретања возила ограничена на 30 km/h.

Зона "30" мора бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1 казниће се возач који се возилом у зони "30" креће брзином која је до 30 km/h већа од дозвољене, и изрећиће ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 1 до 3 месеца.

### **4.6 Зона школе**

## **Члан 220.**

Зона школе је део пута или улице која се налази у непосредној близини школе, и као таква обележена је одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

Брзина кретања возила у зони школе у насељеном месту је ограничена до 30 km/h, а ван насељеног места до 50 km/h.

У зони школе је забрањено паркирање, осим ако је то саобраћајним знаком дозвољено.

Ограничења и забране из ст. 2. и 3. овог члана важе у времену од 07-20 часова, осим ако саобраћајном знаком време забране није другачије одређено.

У зони школе надлежни орган за саобраћај наложиће примену посебних техничких средстава за заштиту деце.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који се возилом у зони школе креће брзином која је до 30 km/h већа од дозвољене, и изрећиће ће му се заштитна мера забране управљања моторном возилом од 3 до 6 месеци.

Ближе прописе о условима које морају испуњавати и начин обележавања Пешачке зоне, Зоне успореног саобраћаја, Зоне "30" и Зоне школе, доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

### **4.7 Заштита животне средине**

## **Члан 221.**

Учесници у саобраћају не смеју да предузимају радње које могу изазвати или изазивају угрожавање животне средине, односно дужни су да предузимају радње ради избегавања угрожавања животне средине.

Возило у саобраћају не сме да проузрокује прекомерну буку, а ниво штетних материја у издувним гасовима не сме прекорачити прописане вредности.

Возач моторног возила је дужан да искључи мотор:

- 1) на захтев полицајца или другог службеног лица надлежног органа,
- 2) када је то одређено саобраћајном сигнализацијом,
- 3) када је возило заустављено у тунелу дуже од 1 минута,
- 4) када возило стоји дуже од 3 минута.

Надлежни орган може ограничити или забранити саобраћај одређених или свих категорија моторних возила на одређеној деоници пута, у време када је загађење ваздуха прекорачило прописане нормативе.

Учесници у саобраћају не смеју на путу или поред њега, одбацивати материје које би угрозиле и штетиле здрављу људи, животиња, биљака или проузроковало загађење околине.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама ст. 1, 2. или 5. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

#### **4.8 Надлежност локалне самоуправе**

##### **Члан 222.**

Локална самоуправа, утврђује:

- 1) режим саобраћаја на општинским путевима и улицама у насељу;
- 2) поступак и начин рада саобраћајно-комуналне службе у вршењу инспекцијског надзора заустављених, паркираних и одбачених возила на општинским путевима и улицама у насељу.

##### **Члан 223.**

Локална самоуправа на општинским путевима у насељима:

- 1) прописује додатне услове и мере, које је потребно примењивати код обављања радова на путу;
- 2) ближе уређује начин гоњења и вођења животиња;
- 3) уређује услове и начин регистравања запрежних возила;
- 4) утврђује начин уклањања непрописно паркираних возила, као и постављање уређаја којима се спречава одвожење непрописно паркираног возила;
- 5) одређује постављање и одржавање заштитних ограда и друге заштитне опреме за пешаке на опасним местима;
- 6) прописује мере за успоравање саобраћаја;
- 7) одређује додатне техничке и друге мере за безбедност деце и других рањивих учесника у саобраћају;
- 8) одређује уклањање одбачених возила;

9) ограничава управљање возилом кандидатима за возаче у времену саобраћајних шпицева;

10) доноси прописе о минималном броју паркинг места за објекте различите намене;

11) одређује зоне успореног саобраћаја, зоне школе и друге овим законом прописане зоне и даје сагласност на акте којим се одређује намена и начин коришћења објеката у зони;

12) обавља друге послове прописане законом;

Локални органи самоуправе су дужни да у року од 6 месеци од дана ступања на снагу овог закона, донесу прописе о изградњи паркинг простора за све нове стамбене и пословне објекте као и објекте којима се мења намена.

Локална самоуправа обезбедиће полигоне за обуку деце за безбедно учествовање у саобраћају у урбаним местима. Садржај полигона предлаже савет за безбедност **овај савет не постоји већ тело за координацију** саобраћаја локалне самоуправе, на основу минималних услова које прописује министар надлежан за обазовање.

Због омогућавања безбедног одвијања саобраћаја, орган локалне самоуправе надлежан за саобраћај може предлагати министарству надлежном за послове саобраћаја и ономе ко управља државним путем ограничење највеће дозвољене брзине и одређивање посебног режима саобраћаја на државним путевима у насељу и примењивати исте мере на значајнијим општинским путевима у насељу.

#### **Члан 224.**

Министар надлежан за локалну самоуправу прописује јединствену униформу, ознаке и опрему радника надлежних саобраћајно-комуналних служби органа локалне самоуправе.

### **4.9 Казнени поени**

#### **Члан 225.**

Возачу који изврши одређене прекршаје из овог закона изричу се, одлуком којом је кажњен, казнени поени (у даљем тексту: поени), у складу са овим законом.

Поен се брише 24 месеца од дана правосножности одлуке из става 1. овог члана.

Орган који води регистар из става 2. овога члана дужан је да возачу омогући увид у податке о важећим поенима који се односе на тог возача.

Поени ће се одредити и инструктору вожње када спроводи час практичног васпитања и образовања возача односно кандидата за возача у смислу члана 490. овог закона.

#### **Члан 226.**

У складу са бројем поена који има у евиденцији, возач се сврстава у следеће категорије:

- |              |                    |
|--------------|--------------------|
| 1) 0 поен    | - савестан возач   |
| 2) 1-7 поена | - несавестан возач |

- 3) 8-13 поена - ризичан возач
- 4) 14-17 поена - опасан возач
- 5) 18 и више поена - возач неподобан за управљање моторним возилом.

У складу са бројем поена који има у евиденцији, возач који има пробну возачку дозволу се сврстава у следеће категорије:

- 1) 0 поена - савестан возач
- 2) 1-4 поена - несавестан возач
- 3) 5-8 поена - ризичан возач
- 4) 9 и више поена - возач неподобан за управљање моторним возилом.

#### **Члан 227.**

У складу са категоријом којој припада, возач односно инструктор вожње има следећа права и обавезе:

Ризичног возача надлежни орган унутрашњих послова ће писано обавестити о обавезама и последицама у складу са овим законом.

Писано обавештење из става 2. овог члана мора да садржи нарочито: име и презиме возача; број поена у евиденцији, последице које могу наступити ако настави са кршењем саобраћајних прописа (небезбедним понашањем у саобраћају).

Опасном возачу надлежни орган унутрашњих послова ће привремено одузети возачку дозволу.

Опасан возач је обавезан да се подвргне психијатријском и психофизичком прегледу на који га упућује надлежни орган унутрашњих послова. Ако га овлашћена комисија прогласи способним, опасан возач обавезан је да похађа семинар за васпитавање и образовање возача.

О упућеним опасним возачима надлежни орган унутрашњих послова обавестиће Агенцију или други надлежни орган, односно организацију.

У року од 30 дана, по успешно завршеном семинару за васпитавање и образовање возача, надлежни орган унутрашњих послова вратиће опасном возачу привремено одузету возачку дозволу.

Жалба на решење о привременом одузимању возачке дозволе не одлаже извршење.

#### **Члан 228.**

У складу са категоријом којој припада, возач који има пробну возачку дозволу има следећа права и обавезе:

Ризичног возача надлежни орган унутрашњих послова ће писано обавестити о правима и обавезама у складу са овим законом.

Писано упозорење из става 3. овог члана мора да садржи нарочито: име и презиме возача; број поена у евиденцији, последице које могу наступити ако настави са кршењем саобраћајних прописа (небезбедним понашањем у саобраћају).

### **4.10 Брисање поена из евиденције**

#### **Члан 229.**

Ако возач достигне 18 казних поена, сматра се неподобним за безбедно учествовање у саобраћају и суд ће му поништити возачку дозволу.

Лице из става 1. овог члана кога лиценцирана комисија прогласи психофизички здравим, може приступити похађању курса за безбедно учествовање у саобраћају, а по успешно завршеном курсу може почети обуку за полагање возачког испита после шест месеци од дана поништавања дозволе када му је дозвола поништена први пут, а после 36 месеци од дана поништавања дозволе када му је дозвола поништена други пут.

Када лице из става 1. положи возачки испит, издаје му се пробна возачка дозвола.

### **Члан 230.**

Ако возач који има пробну возачку дозволу достигне 9 поена, сматра се неподобним за безбедно учествовање у саобраћају и суд ће му поништити пробну возачку дозволу.

Лице из става 1. овог члана кога лиценцирана комисија прогласи психофизички здравим, може приступити похађању курса за безбедно учествовање у саобраћају, а по успешно завршеном курсу може почети обуку за полагање возачког испита после шест месеци од дана поништавања дозволе када му је дозвола поништена први пут, а после 36 месеци од дана поништавања дозволе када му је дозвола поништена други пут.

### **Члан 231.**

Другостепени поступак по одлуци суда којом је у првом степену изречено поништавање возачке дозволе из члана 229. и 230. овог закона, хитан је.

### **Члан 232.**

Возач коме је три пута поништена возачка дозвола, трајно губи право на привилегију управљања моторним возилом.

### **Члан 233.**

Трошкове везане за спровођење психијатријског и психофизичког прегледа, посебног лекарског прегледа и семинара за васпитање и образовање возача сноси возач.

Трошкове из става 1. овог члана прописује Влада на предлог министра надлежног за здравље.

### **Члан 234.**

Врсте, садржај и начин организовања семинара из члана 227. став 5. ближе прописује министар надлежан за послове. **Које послове.**

Лиценца за спровођење семинара о васпитању и образовању возача издаје се правном лицу на начин и према прописима које доноси министар надлежан за послове образовања.

#### 4.11 Организација безбедности саобраћаја у привредном друштву, другим правним лицима и органу

##### Члан 235.

Предузетник, привредно друштво односно друго правно лице односно орган које обавља јавни превоз, превоз за сопствене потребе и обуку возача, дужно је да организује и обавља контролу услова за безбедно учешће својих возача и возила у саобраћају тако да ти услови морају бити испуњени, као и контролу услова предвиђених другим прописима од којих зависи безбедност саобраћаја на путевима.

Начин организовања безбедности саобраћаја у привредном друштву, другом правном лицу и органу, као и вођење евиденција о контроли из става 1. овог члана ближе прописује министарство надлежно за послове саобраћаја уз сагласност министарства надлежног за унутрашње послове.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице, ако не организује или не обавља контролу из става 1. овог члана.

## V. УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ

### A) Возачи

#### 5.1 Категорије возача

У овом поглављу тј. поднаслову потпуно су помешани појмови возача, возила и возачких дозвола. Не може се поднаслов 5.1 насловити Категорије возача а после наводити искључиво категорије возила. Возач не мора бити и није категорисан јер је то лице које управља неким возилом у саобраћају те је предлагач закона вероватно мислио на категоризацију права или привилегије управљања возилом. Стога сматрамо да овај поднаслов треба да носи назив Категорије возачких дозвола.

Такође сматрамо да је логичније увести појам поткатегија: А1, А2, Б1, Ц1, Д1, АМ а ТЗЛ Т посебном дозволом за управљање: тракторима, мотокултиваторима и радним машинама јер такве дозволе немају међународни карактер.

##### Члан 236.

Возач моторног и прикључног возила разврстава се у категорије за:

#### 1) "АМ"

- мопед са два или три точка у складу са чланом 10. тачка 30. овог закона, и  
- лаки четвороцикл чија маса возила не прелази 350 kg, чија пројектована максимална брзина не прелази 45 km/h, чија запремина не прелази 50 cm<sup>3</sup> и чија максимална снага не прелази 4 kW,

#### 2) "А1"

- мотоцикл чија запремина мотора не прелази 125 cm<sup>3</sup>, снага мотора не прелази 11 KW и чији однос снаге мотора и масе возила не прелази 0,1 kW/kg, као и моторни трицикл чија снага не прелази 15 kW,

### 3) "A2"

- мотоцикл са или без бочног седишта чија снага мотора не прелази 35 kW и чији однос снаге мотора и масе возила не прелази 0,2 kW/kg,

*(Не потребно је ово разврставање изводити са толико фактора – шта ћемо са возилима где један или два фактора одговарају а трећи не одговара – по нама довољан је само фактор кубикаже)*

### 4) "A"

- мотоцикл са или без бочног седишта, као и моторни трицикл чија снага прелази 15 kW,

*(Први пут видим овакву дефиницију. Кома ће она бити јасна. Јер има нека могућност за конкретније дефинисање (много поткатегија за двоточкаше: AM, A1, A2, A)*

### 5) "B1"

- моторни четвороцикл чија маса возила не прелази 400 kg (550 kg за четвороцикле који су намењени за превоз ствари) и чија максимална снага не прелази 15 kW,

### 6) "B"

- моторно возило, осим мотоцикла, чија највећа дозвољена маса не прелази 3.500 kg и намењено за превоз до осам лица не укључујући возача; Моторном возилу ове категорије може се прикључити прикључно возило чија највећа дозвољена маса не прелази 750 kg;

### 7) "BE"

- скуп моторног возила "B" категорије и прикључног возила чија највећа дозвољена маса не прелази 3.500 kg. **Шта ако је прикључно возило веће масе од вучног.**

### 8) "C1"

- моторно возило, осим возила категорије "D1" и "D", чија је највећа дозвољена маса од 3.500 kg до 7.500 kg и намењено за превоз **терета и** не више од осам лица не укључујући возача; Моторном возилу ове категорије може се прикључити приколица чија највећа дозвољена маса не прелази 750 kg;

### 9) "C1E"

- скуп моторног возила категорије "C1" и прикључног возила чија највећа дозвољена маса прелази 750 kg, а збир скупа не прелази 12.000 kg.

- скуп моторног возила категорије "B" и прикључног возила чија највећа дозвољена маса прелази 3.500 kg, а збир скупа не прелази 12.000 kg. **ово је смешно. Које је то возило. Ово значи да приколица може бити веће масе од вучног возила.**

### 10) "C"

- моторно возило, осим возила категорије "D1" и "D", највеће дозвољене масе преко 3.500 kg и намењено за превоз **терета и** до осам лица не укључујући возача; Моторном возилу ове категорије може се прикључити прикључно возило чија највећа дозвољена маса не прелази 750 kg.

### 11) "CE"

- скуп моторног возила категорије "С" и прикључног возила чија највећа дозвољена маса прелази 750 kg.

#### 12) "D1"

– моторно возило намењено за превоз до 16 лица не укључујући возача, чија највећа дужина не прелази 8 м; Моторном возилу ове категорије може се прикључити прикључно возило чија највећа дозвољена масе не прелази 750 kg.

#### 13) "D1E"

- скуп моторног возила категорије "D1" и прикључног возила чија највећа дозвољена маса не прелази 750 kg.

#### 14) "D"

- моторно возило намењено за превоз више од 8 лица не укључујући возача; Моторном возилу ове категорије може се прикључити прикључно возило највеће дозвољене масе која не прелази 750 kg.

#### 15) "DE"

- скуп моторног возила категорије "D" и прикључног возила чија највећа дозвољена маса прелази 750 kg.

#### 16) "T"

- трактори, мотокултиватори и радне машине који према конструкционо-техничким особинама не могу развити брзину преко 50 km/h и скуп ових возила са прикључним возилом.

Возач категорије "C1E", "CE", "D1E" или "DE" може да управља скупом возила категорије "BE".

Возач категорије "CE" може да управља скупом возила категорије "DE", уколико има категорију "D".

Возач категорије "CE" може да управља скупом возила категорије "C1E", односно возач категорије "DE" категоријом "D1E".

Возач било које категорије може да управља возилом из категорије "AM" и "T". **Да ли возач "T" може да управља са "M" и обратно.**

Возач категорије "A2" може да управља возилом из категорије "A1".

Возач категорије "A", може да управља возилом из категорије "A1", "A2", возач категорије "B", са **није правилно рећи са "B1"**, возач категорије "C" са "C1", "B" и "B1" и возач категорије "D" са "D1", "B" и "B1".

Возач категорије "D" и "D1" могу да управљају категоријама "C" са "C1", ако испуњавају и друге прописане услове. **много компликовано одређивање ових привилегија То је могло много једноставније.**

## 5.2 Услови за управљање возилима

### Члан 237.

Возачу ће бити издата возачка дозвола Републике Србије, ако испуњава услове предвиђене овим законом, и то:

- 1) здравствене услове,
- 2) старосне услове,

3) да има пребивалиште у Републици Србији најмање 185 дана сваке календарске године,

4) да је оспособљен да управља возилом, **шта ово значи. Зар положи испит из зачке 5 то не тврди. (завршио прописану обуку за возача)**

5) да је положио одговарајући возачки испит (стручни услови за возаче)

6) и да се безбедно понаша у саобраћају (услов безбедног понашања).

**Шта ово значи. Како безбедно да се понаша ако нема возачку дозволу.**

Изузетно од одредби става 1. тачке 4. овог члана, полицајац који поседује возачку дозволу Б категорије може, ако је за то обучен, **(ово је смешно. Шта то значи ако је за то обучен. Која је то обука и ко то гарантује. Какав је то Закон који прави ове разлике)** управљати и моторним возилима категорије Ц и Д у случајевима када је такво возило потребно уклонити са пута, одвести га до простора за паркирање или другог места где ће се даље чувати, ако његов возач не може или не сме њиме управљати. **Овај став члана 237 треба брисати.**

### **Члан 238.**

Када управља возилом у саобраћају возач мора да буде душевно и телесно способан да управља возилом.

Возач је дужан да за време управљања моторним возилом користи помагала која су уписана у његову возачку дозволу или пробну возачку дозволу.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

### **Члан 239.**

За стицање привилегије управљања моторним возилом кандидат за возача мора да испуњава следеће услове:

1) да је навршио:

- 15 година за категорију "Т"

- 16 година за категорију "АМ", "А1" и "В1"

- 17 година за категорију "В" и "ВЕ"

- 18 година за категорију: "А2", "С1" и "С1Е"

- 19 година за категорију "С",

- 21 годину за категорију "СЕ", "Д1", "Д1Е", "Д" и "ДЕ", **(Зашто овде није убачено да за Д1 и Д1Е може у 20 години.)**

- 20 година за категорију "А", ако лице има возачку дозволу категорије "А2" најмање две године,

- 24 године за категорију "А".**(овако нешто први пут читам То се нигде нисмо договарали. Шта ту има тако стражно да се са садшњих 16 година ово полагање помера на чак 24 године.) Ово је нејасно који су ово возачи(можда возачи који су у моменту ступања на снагу овог Закона имали већ дозволу А категорије.**

2) да је душевно и телесно способан да управља моторним возилом,

3) да положи испит предвиђен за управљање моторним возилом одређене категорије, и

4) да испуњава посебне обавезе утврђене овим законом, односно од стране надлежног органа. **(Каква је ово језичка дефиниција услова)**

Треба да гласи да испуњава посебне обавезе утврђене овим законом, тј. обавезе које утврди надлежни орган.

Изузетно од одредби става 1. тачка 1. овог члана, ученик средње школе који похађа наставу за образовни профил за који је по наставном плану и програму предвиђено стицање привилегије за управљање моторним возилом, мора имати навршених:

1) 17 година живота за стицање привилегије за управљање моторним возилима категорије "C1",

2) 18 година живота за стицање привилегије за управљање возилима категорије "C".

(апсолутно нисам за овакве привилеговане разлике у правима. Да ли су ово деца способнија од других.)

#### Члан 240.

За стицање привилегије за управљање моторним возилима категорије "C1" и "C" лице мора да има привилегију управљања возилом категорије „B" најмање 1 годину. **Шта се дешава кад поседује пробну дозволу?**

Изузетно од одредби из става 1. овог члана, ученици средњих школа из члана 239. став 2, морају привилегију за управљање возилима категорије "B" имати најмање 3 месеца пре стицања привилегије за управљање возилима категорије "C1" и "C". **Шта је са пробном дозволом?**

(апсолутно нисам за овакве привилеговане разлике у правима. Да ли су ово деца способнија од других.)

#### Члан 241.

За стицање привилегије за управљање моторним возилима категорије "D1", "D1E", "D" и "DE" лице мора да има привилегију управљања возилом "C" категорије у најмање 2 године.

За стицање привилегије за управљање моторним возилима категорије "C1E" и "CE" лице мора да има привилегију управљања возилом "B" категорије најмање 2 године. **Зашто ово вежете са Б категоријом, а не са основном Ц и Ц1 категоријом. Боља варијанта да има Ц и Ц1 једну годину.**

За стицање привилегије за управљање моторним возилима категорије "BE", "C1E", "CE", "D1E" и "DE" лице мора претходно испунити услов за управљање возилом оне категорије уз коју се придодаје прикључно возило.

За стицање привилегије за управљање моторним возилом "A" категорије, лице мора да има најмање 24 године старости или да има важећу возачку дозволу категорије "A2" у трајању од најмање 2 године и најмање 20 година старости.

(Зашто се ово понавља када је већ дефинисано у члану 239 тачка 1 последња алинеја?)

#### Члан 242.

Привилегију да управља трамвајем стиче лице које испуњава следеће услове:

- 1) да је душевно и телесно способно да управља трамвајем,
- 2) да је навршило 21 годину живота,
- 3) да је положило испит за управљање трамвајем,
- 4) да му одлуком надлежног органа није изречена заштитна мера забране управљања моторним возилом, односно трамвајем и
- 5) да има привилегију управљања возилом "В" категорије.

#### **Члан 243.**

Моторним возилом и трамвајем у саобраћају на путу сме самостално да управља лице које има **код себе** важећу возачку дозволу, пробну возачку дозволу, страну или међународну возачку дозволу одговарајуће категорије. **(да ли пробне дозволе, стране и међународне морају бити ВАЖЕЋЕ)**

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лице које управља категоријом возила без дозволе за ту категорију, ако има дозволу за управљање неком од осталих категорија возила, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 3 до 12 месеци.

#### **Члан 244.**

Возач возила којим се обавља јавни превоз путника и ствари односно коме је то основно занимање, мора уз опште услове прописане овим законом да има и стручну спрему саобраћајне струке друмског смера и Сертификат о стручној оспособљености издату од организације коју овласти министарство надлежно за послове саобраћаја.

За издавање Сертификата о стручној оспособљености потребно је да возач прође одређену проверу знања од стране организације из става 1. овог члана.

Сертификат о стручној оспособљености издату важи 5 година, након чега возач мора проћи поновну проверу знања од стране организације из става 1. овог члана.

Садржај програма оспособљавања, поступак и начин провере знања, облик, садржину и ближи поступак издавања Сертификат о стручној оспособљености, као и ближе услове које мора да испуњава организација за издавање сертификата, из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се превозник чији возач не испуњава услове из става 1. овог члана.

#### **Члан 245.**

Возач који је неспособан за безбедно управљање возилом, односно у толикој мери уморан, односно болестан или је у таквом психичком стању да није способан да безбедно управља возилом, не сме да управља возилом у саобраћају.

Возач који је под дејством опојних дрога, других опојних средстава, односно лекова на којима је означено да се не смеју употребљавати пре и за време вожње, не сме да управља возилом у саобраћају, односно да започне управљање возилом.

Започињањем вожње сматра се покретање возила с места, односно стављање мотора у погон.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

#### **Члан 246.**

Сматраће се да је под дејством опојних дрога, лекова наведених у претходном члану, односно других опојних средстава, лице за које се анализом крви, урина, пљувачке, односно других биолошких материјала, или мерењем одговарајућим средствима и апаратима или на други начин утврди присуство недозвољених опојних средстава у организму.

#### **Члан 247.**

Возач који је под утицајем алкохола не сме да управља возилом у саобраћају, односно да започне управљање возилом.

Сматраће се да је под утицајем алкохола лице за које се анализом крви, односно урина или другом методом мерења количине алкохола у организму утврди да садржи алкохол у крви, или ако је присуство алкохола у организму утврђено одговарајућим средствима или апаратима за мерење алкохолисаности, или код кога се стручним прегледом утврди да показује знаке алкохолне поремећености.

Степени алкохолисаности возача, **тј.инструктора вожње** возача инструктора и кандидата за возача су:

- 1) до 0,3 g/kg (до 6,5 mmol/l) - благо алкохолисан возач,
- 2) од 0,3 до 0,49 g/kg (од 6,5 до 10,8 mmol/l) - умерено алкохолисан возач,
- 3) од 0,5 до 1,19 g/kg (од 10,8 до 26 mmol/l) - средње алкохолисан возач,
- 4) од 1,2 до 1,59 g/kg (од 26 до 34,6 mmol/l) - тешко алкохолисан возач и
- 5) од 1,6 g/kg (од 34,6 mmol/l)- потпуно алкохолисан возач.

**( да ли су ови термини усаглашени са медицином. Значајно за вештаке)**

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се умерено алкохолисани возач који управља возилом у саобраћају.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се средње алкохолисани возач који управља возилом у саобраћају и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања возилом у трајању од 3 до 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се тешко алкохолисани возач који управља возилом у саобраћају и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се потпуно алкохолисани возач који управља возилом у саобраћају и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања возилом у трајању од 12 месеци.

#### **Члан 248.**

У току вожње не сме имати алкохол у организму:

- 1) возач моторног возила које је регистровано за превоз више од 8 лица (осим возача), односно чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg,
- 2) возач моторног возила који обавља јавни превоз лица, односно ствари,
- 3) возач возила којим се превозе опасне материје, односно ванредни превоз,
- 4) возач возила категорије "A1" и "A",
- 5) инструктор вожње, **за време обуке**
- 6) кандидат за возаче током практичног дела оспособљавања,
- 7) возач са пробном возачком дозволом,
- 8) лице које надзире возача са пробном возачком дозволом;
- 9) испитивач на практичном делу возачког испита;
- 10) возач возила из члана 195. овог закона.

**Молим Вас да још једном размотрите детаље око времена када ови возачи не смеју да имају алкохола у крви. Нелогично је да инструктор вожње не може имати алкохол и када није на радном месту, а испитивач може. Шта ако се инструктор не бави том делатношћу него неком другом, а поседује дозволу за инструктора и лиценцу.**

**Како тумачити тачку 3 и 4. Да ли то и за њих важи. Мислим да ове тачке ипак треба још прецизирати.**

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се благо алкохолисано и умерено алкохолисано лице из става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се средње, тешко или потпуно алкохолисано лице из става 1. овог члана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања возилом у трајању од 12 месеци.

#### **Члан 249.**

Ако се за лице из чл. 245. и 246. утврди да није под дејством алкохола, односно других опојних средстава, или је благо алкохолисан, осим лица из члана 248. овог закона, трошкове проистекле из утврђивања и анализе утицаја присуства алкохола, односно опојних дрога, односно лекова, односно других опојних средстава, сноси орган који је лице упутио на тестирање.

Трошкове утврђивања да ли је лице под дејством алкохола, опојних дрога, забрањених лекова, односно других опојних средстава, као и за предузете мере надлежних органа, сноси лице код кога се утврди да је под утицајем опојних дрога, односно лекова и других опојних средстава, односно да је под недозвољеним дејством алкохола.

Висину и начин обрачуна трошкова ангажовања полиције при утврђивању да ли је лице под дејством алкохола, односно лекова, односно других опојних средстава, прописује министар надлежан за унутрашње послове.

#### **Члан 250.**

Анализу крви, урина, односно других биолошких материјала ради утврђивања алкохолисаности, односно утицаја других опојних средстава на возача или на друге учеснике у саобраћају обавља овлашћена здравствена установа.

Прописивање, утврђивање испуњености услова и давање овлашћења здравственим установама из става 1. овог члана обавља министар надлежан за послове здравља.

### **5.3 Здравствени прегледи возача и кандидата за возаче**

#### **Члан 251.**

Министар надлежан за послове здравља у сарадњи са министром надлежним за послове саобраћаја прописује здравствене услове које треба да испуњавају кандидати за возаче.

#### **Члан 252.**

Здравствене прегледе и издавање уверења о телесној и душевној способности за управљање моторним возилом, односно трамвајем, обавља здравствена установа која испуњава прописане услове. Услове које треба да испуњава здравствена установа да би обављала здравствене прегледе и издаје уверења о телесној и душевној способности, прописује министар надлежан за послове здравља.

Лице које се оспособљава за возача моторних возила дужно је пре почетка практичног дела оспособљавања да обави здравствени преглед и да приложи ауто-школи у којој се оспособљава уверење о здравственој способности. (зашто? Шта ако положи теоретски део, а утврди се да није способан.)

Уверење из става 1. овог члана важи 24 месеци од дана издавања.

Како дефинисати да ова установа има увид у комплетан картон лица, јер постоји опасност да ово лице затаји податак о уживању дрога на пример.

Зашто је тако кратак рок важења лекарског уверења за младе људе који нису навршили још ни 18 година?

По Нацрту овог закона возач до своје 29-е године три пута доказује здравствену способност: пре почетка обуке, по истеку пробне возачке дозволе и по истеку 10 година од издавања возачке дозволе.

#### **Члан 253.**

Лице које се оспособљава за возача, односно возач кога је овлашћена здравствена установа након прегледа огласила неспособним за управљање возилом, односно трамвајем, може поднети приговор и тражити поновни здравствени преглед код другостепене комисије коју образује министарство надлежно за послове здравља. Налаз и мишљење другостепене комисије је коначан.

Ако је лекарским уверењем констатована здравствена неспособност возача сматраће се да је возач неспособан за управљање возилом све до коначног налаза и мишљења другостепене комисије из става 1. овог закона.

#### **Члан 254.**

Редовном здравственом прегледу подлежу:

1) возачи који управљају моторним возилима којима се обавља јавни превоз, инструктори вожње као и други возачи којима је управљање моторним возилима занимање, у року који не може бити дужи од пет година и **ШТА ЈЕ СА ЛИЦЕНЦНИМ ИСПИТИВАЧЕМ**

2) остали возачи пре истека предвиђеног рока за подношење доказа о здравственој способности за продужење возачке дозволе када је то прописано.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се **лице чији радник је** возач који се у предвиђеном року не подвргне здравственом прегледу из става 1. тачка 1. овог члана. **(ово је смешно. Зашто да се казни неко ко мало може утицати на преступ. Ко ће то да се казни: власник или директор или неко друго лице у правном лицу. А возач који не узврши преглед уопште није санкционисан.)**

**Не треба кажњавати некога ко не чини неки преступ. Треба дефинисати шта то лице треба да предузме, па онда га казнити, ако то не предузме.**

### **Члан 255.**

На контролни здравствени преглед упутиће се возач и инструктор вожње који због душевних или телесних сметњи, односно недостатака, није у стању безбедно да управља возилом, односно трамвајем. Надлежни орган унутрашњих послова по месту пребивалишта возача је дужан да изда упут по сазнању чињенице о душевним и телесним сметњама и недостацима возача.

Захтев за упућивање на контролни здравствени преглед може поднети надлежни орган за унутрашње послове, инспектор за друмски саобраћај, државни тужилац, суд, орган овлашћен за вођење прекршајног поступка, здравствена установа, лекар, правно лице или предузетник код кога је возач запослен или Агенција.

Контролни здравствени преглед обавља овлашћена здравствена установа из [члана 252.](#) став 1.

### **Члан 256.**

Надлежни орган унутрашњих послова одузеће решењем возачку дозволу возачу односно инструктору вожње који се не подвргне контролном здравственом прегледу на који је упућен, за време док не обави тај преглед и не приложи доказ о здравственој способности за управљање возилом.

Надлежни орган унутрашњих послова одузеће решењем возачку дозволу возачу односно инструктору вожње за кога се прегледом утврди да је постао душевно и телесно неспособан за управљање возилом, односно трамвајем, за време док та неспособност траје.

На начин из става 2. овог члана поступиће се ако је возач проглашен душевно и телесно неспособним за возача од стране надлежне војнолекарске комисије, односно по правоснажности решења о лишењу пословне способности.

### **Члан 257.**

Возачу или инструктору вожње који има право да управља возилима више категорија, а то му право за поједине категорије буде ограничено из разлога предвиђених у [члану 256](#). овог закона, издаће се на његов захтев возачка дозвола у коју ће се уписати она категорија возила којом има право да управља.

#### **Члан 258.**

Ако здравствена установа приликом пријема лица на преглед односно лечење установи да је лице возач, дужно је да то констатује у здравственој евиденцији возача.

Ако се приликом прегледа или лечења возача основано посумња, или утврди, да је неспособан да управља свим или појединим категоријама возила, односно поткатогијама возила, лекар је дужан да ово констатује у здравственом евиденцији возача и да о томе одмах писано обавести надлежни орган унутрашњих послова, а најкасније у року од 48 сати.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се здравствена установа која поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лекар који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

#### **Члан 259.**

Возач сноси трошкове редовног здравственог прегледа

Трошкове контролног прегледа возача сноси орган који га је на преглед упутио.

Возач сноси трошкове контролног здравственог прегледа, ако се на контролном прегледу установи да није способан за безбедно управљање возилом, односно трамвајем.

### **5.4 Пробна возачка дозвола**

#### **Члан 260.**

Пробна возачка дозвола издаје се лицу које први пут стиче привилегију за управљање моторним возилима "А" или "В" категорије, односно које положи возачки испит након што му је поништена возачка дозвола. **(Шта је са возачком дозволом А1, А2, Б1 категорије?)**

Пробна возачка дозвола издаје се са роком важења 2 године. Овај рок може бити и краћи за лица која заврше додатну обуку о безбедном учествовању у саобраћају у овлашћеној организацији, али не мањи од једне године.

Време за које је лицу са пробном возачком дозволом изречена заштитна мера или мера безбедности забране управљања моторним возилом, не рачуна се у рок трајања пробне возачке дозволе.

Возач који има пробну возачку дозволу не сме да:

- 1) управља возилом брзином већом од:
  - на аутопуту 90 km/h (80 km/h прва три месеца од дана стицања дозволе)

- на осталим путевима 70 km/h (60 km/h прва три месеца од дана стицања дозволе)

2) отпочне и управља моторним возилом под дејством алкохола, опојних дрога, односно других опојних средстава,

3) управља моторним возилом у периоду од 23.00 до 05.00 часова и

4) користи средства за интерактивну комуникацију током вожње.

Возач до 18. година старости који има пробну возачку дозволу "В" категорије не сме да започне и управља возилом без надзора лица у возилу које има важећу возачку дозволу "В" или више категорије у трајању од најмање 5 година. **шта са возачима који имају 18 или више година. Колико они не смеју сами да управљају возилом.**

Моторно возило, којим управља возач који има пробну возачку дозволу, мора бити означено посебном ознакама "П", која мора бити на видљивом месту са предње и задње стране возила.

Министар надлежан за унутрашње послове (**зашто нема Агенције?**) ће прописати посебне услове коју мора да испуни овлашћена организација из става 2 овог члана, као и посебну ознаку из става 5. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који управља **моторним** возилом супротно одредбама ст. 4. или 5. овог члана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања возилом у трајању од 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који управља **моторним** возилом супротно одредбама става 6. овог члана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања возилом у трајању од 3 до 6 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се лице које управља моторним возилом, **које је обележено у складу са одредбама става 6 овог члана**, по истеку пробне возачке дозволе.

## 5.5 Возачка дозвола

### Члан 261.

Возачку дозволу издаје односно продужава њену важност надлежни орган унутрашњих послова. **Планирати могућност да се пређе на издавање возачке дозволе од стране лиценцираног испитивача. То као могућност дефинисати у овом Закону како се исти неби касније морао мењати. На пример да у наставку првог става стоји или лице које власти МУП.**

### Члан 262.

Возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија "А1", "А2" "А", "В1", "В", "ВЕ", "АМ" и "Т" продужава са роком важења до 10 година, **(зашто не барем до 50-те или 55-те године када почиње да опада здравствена способност)** а лицима старијим од 65 година живота - са роком важења до највише пет година.

Лицима из става 1. овог члана која у време издавања возачке дозволе имају више од 55 година живота возачка дозвола издаје се са роком важења до навршене 65. године живота, с тим да тај рок не може бити краћи од три године.

Продужење возачке дозволе за категорије наведене у ст. 1. и 2. овог

члана обавља се када лице приложи доказ да је телесно и душевно способно за управљање моторним возилом одређене категорије. **Потпуно је неоправдано да возач-аматер 5 пута доказује здравствену способност до своје 50-те**

Доказ о душевној и телесној способности за продужење возачке дозволе издаје овлашћена здравствена установа. У доказу мора бити одређен датум следећег прегледа, у складу са утврђеним психофизичким способностима возача, који не сме бити дужи од:

- 1) 3 године после 70. године старости возача
- 2) 2 године после 75. године старости возача.

Изузетно од одредбе ст. 1. и 2. овог члана, возачка дозвола се може издати или се њено важење може ограничити и на рокове краће од рокова утврђених у том ставу на основу налаза и мишљења здравствене службе у уверењу о здравственој способности лица.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се лице које не продужи или замени возачку дозволу у складу са одредбама овог члана.

За прекршај из овог члана неће се изрећи казнени поени.

### **Члан 263.**

Возачка дозвола за вожњу моторних возила категорија "C1", "C1E", "C", "CE", "D1", "D1E", "D" и "DE" продужава се са роком важења до 5 година (**возачи из ове групе до 65-те године продужавају возачку дозволу равно 11 пута што је потпуно нелогично и друштвено неоправдано**), а лицима старијим од 65 година живота - са роком важења до највише једне године.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, возачка дозвола се може издати или се њено важење може ограничити и на рокове краће од рокова утврђених у том ставу на основу налаза и мишљења здравствене службе у уверењу о здравственој способности лица.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лице које не продужи возачку дозволу у складу са одредбама овог члана.

### **Члан 264.**

Возачка дозвола издаће се лицу на његов захтев, ако испуњава услове из чл. 237, 239, 240, 241, односно 242. овог закона. Рок важења возачке дозволе рачуна се од дана њеног издавања, односно продужења важења.

### **Члан 265.**

У возачку дозволу уписују се све категорије возила којима возач сме да управља према одредбама **члана 236.** овог закона.

### **Члан 266.**

Возачка дозвола за коју је издат дупликат не сме се користити.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лице који поступи супротно одредбама овог члана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања возилом у трајању од 12 месеци и мера одузимања предмета.

### **Члан 267.**

Изглед и садржину обрасца возачке дозволе, као и евиденције возача утврђује министар надлежан за унутрашње послове.

#### **Члан 268.**

Странац и држављанин Републике Србије са привременим или сталним боравком у иностранству, сме на основу важеће стране возачке дозволе коју је издао надлежни орган стране државе и под условом реципроцитета, да управља моторним возилом на територији Републике Србије.

Држављанин чланице Европске Уније (ЕУ) који привремено борави у Републици Србији и држављанин Републике Србије са привременим или сталним боравком на територији ЕУ, сме на основу важеће возачке дозволе коју је издао надлежни орган чланице ЕУ да управља моторним возилом на територији Републике Србије.

#### **Члан 269.**

Страна возачка дозвола за управљање моторним возилима неће се признати лицима која не испуњавају услове из [члана 239.](#) у погледу навршених година живота.

#### **Члан 270.**

Странац коме је одобрено стално настањење у Републици Србији и држављанин Републике Србије који се врати из иностранства, као и особље дипломатско-конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Републици, страних трговинских, саобраћајних, културних и других представништава и страних дописништава смеју да управљају моторним возилима на основу важеће стране возачке дозволе за време од шест месеци од дана уласка у земљу, осим лица из става 2. члана [268.](#) овог закона, који могу да управљају возилима на основу стране возачке дозволе све време боравка у Републици Србији.

Странцу коме је одобрено стално настањење у Републици Србији, важећу страну возачку дозволу за управљање моторним возилима, надлежни орган ће на његов захтев заменити, под условима из [члана 239.](#) овог закона, без полагања возачког испита, возачком дозволом за управљање оном категоријом моторних возила у коју спадају возила за чије су управљање овлашћена страном возачком дозволом. Изузетно и под условима реципроцитета, од особља дипломатско-конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Републици, приликом замене стране возачке дозволе, неће се захтевати докази о испуњавању услова из става 1, [члана 239.](#) овог закона, и у погледу душевне и телесне способности за управљање возилима.

Страна возачка дозвола из чијег се текста не може закључити за коју је категорију, односно врсту моторног возила издата, или да ли јој је истекао рок важења, може се заменити, у смислу става 2. овог члана, само ако подносилац захтева приложи исправу из које се види којим моторним возилом, односно категоријом сме да управља, односно да јој није истекао рок важења и да није изречена мера забране управљања возилима, односно да су испуњени услови одређени овим законом.

Лице из ст. 1. и 2. овог члана не сме да управља моторним возилом у Републици Србији ако му је у држави у којој је издата страна возачка дозвола, изречена мера забране управљања моторним возилом која важи за време боравка лица у Републици Србији.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама ст. 1. или 4. овог члана.

#### **Члан 271.**

Међународна возачка дозвола признаће се само ако је издата од надлежног органа или организације стране државе. Међународна возачка дозвола не може се заменити за возачку дозволу у Републици Србији.

Лице које има више националних возачких дозвола, од којих је једна издата у Републици Србији, сме да користи само ону која је издата у Републици Србији.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лице који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

За прекршај из овог члана неће се изрећи казнени поени.

#### **Члан 272.**

Возачу коме је издата возачка дозвола за управљање моторним возилом издаће се на његов захтев међународна возачка дозвола.

У међународну возачку дозволу морају бити уписана свако важеће ограничење и мера забране управљања моторним возилом.

Међународна возачка дозвола издата у Републици Србији не сме се користити за управљање моторним возилима на територији Републике Србије.

Међународну возачку дозволу издаје организација којој је то поверено на основу посебног закона или других прописа.

#### **Члан 273.**

Када управља моторним возилом или трамвајем, возач мора имати код себе важећу возачку дозволу.

Возачку дозволу из става 1. овог члана возач је дужан да покаже на захтев полицајца.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи противно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи противно одредбама става 2. овог члана.

#### **Члан 274.**

Власник је дужан да на захтев овлашћеног органа да податке о идентитету лица коме је дао возило на управљање.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи

супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 275.**

Возач моторног возила, односно трамваја који промени пребивалиште обавезан је да се, у року од 30 дана од дана промене пребивалишта пријави органу надлежном за унутрашње послове на територији на којој има ново пребивалиште, ради уписа у евиденцију возача.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се лице који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 276.**

Надлежни орган који је возачку дозволу издао, одузеће возачку дозволу када утврди да лице не испуњава услове потребне за њено издавање или продужење.

### **5.6 Ауто-школа**

#### **Члан 277.**

Ауто-школа је привредно друштво које се бави васпитањем и образовањем кандидата за возаче и осталих учесника у саобраћају.

Дозволу за рад ауто-школе која испуњава прописане услове, издаје министарство унутрашњих послова, уписује је у регистар ауто-школа. **Ово је субјекат који се бави васпитањем и образовањем и нема никаквог оправдања да дозволу за његов рад издаје МУП, а не Министарство образовања. Зашто не Агенције уз предходно мишљење Удружења (Заједнице) ауто школа.**

**Ако је ауто школа привредни субјекат који се бави васпитањем и образовањем кандидата за возаче како МУП издаје овакву дозволу.**

**Којој то образовној организацији МУП издаје дозволу за рад и откада се ово министарство бави инспекцијским надзором у образовању и васпитању?**

**Сматрамо да МУП може имати само управни надзор над радом ауто школе за савесно и прописно извођење обуке возача, а стручни надзор над радом ауто школе Агенција за безбедност саобраћаја као извршни орган више ресорних министарстава, тј. Владе.**

Дозволу за рад ауто-школе у саставу средње стручне саобраћајне школе, која испуњава прописане услове овим законом издаје министарство надлежно надлежно за образовање уз сагласност министарства унутрашњих послова и уписује се у регистар ауто-школа.

Уколико привредно друштво обавља друге делатности осим васпитања и образовања кандидата за возаче и остале учеснике у саобраћају односно ту делатност обавља ван седишта, оснива огранак привредног друштва који се у складу са прописима уписује у регистар привредних друштава. **Можда је онда боља варијанта да Ауто школа мора бити привредно друштво које се бави ИСКЉУЧИВО И САМО васпитањем и образовањем кандидата за возаче и осталих учесника у саобраћају.**

*(Да ли тај ОГРНАК има статус правног лица и да ли мора имати различито пословно име од основног назива привредног друштва?)*

Регистар ауто-школа садржи најмање: број уписа у регистар, пословно име ауто-школе, статусни облик, седиште ауто-школе, седиште одељења ауто-

школе, категорије за које обавља обуку, датум уписа у регистар, датум и разлог брисања из регистра.

Министар надлежан за унутрашње послове доноси ближе прописе о облику, начину и условима вођења регистра ауто-škола, као и начину и условима за рад ауто-škола.

#### Члан 278.

Министарство унутрашњих послова (Агенција) доноси решење о брисању ауто-škоле из регистра ауто-škола када:

- 1) привредно друштво буде избрисано из регистра привредних субјеката,
- 2) не испуњава услове предвиђене у члану 279. овог закона,
- 3) у одређеном року не отклони утврђене недостатке и *(под 3) треба брисати јер је за то предвиђена мера ЗАБРАНА РАДА)*
- 4) јој се по трећи пут изда решење о забрани рада.

У случају брисања ауто-škоле из регистра из става 1. тачка 5. овог члана, ауто-škола се може поново уписати у регистар по истеку 5 година од датума брисања из регистра.

#### Члан 279.

Ауто-škола мора да има:

1) одговарајуће опремљену школску учионицу за теоријску наставу и полагање возачких испита за најмање 10 кандидата, минималне површине 20 m<sup>2</sup>, у власништву или закупу,

2) пословни простор за административне послове и руководиоца ауто-škоле, , *(Простори дефинисани у тачки 1 и 2 морају припадати истом објекту и истој адреси)*

3) прописана наставна средства и помоћна учила,

4) укупно најмање 3(5) одговарајуће опремљена моторна возила, осим мотоцикла, у својини или са правом коришћења (лизинг) оних категорија за које обавља обуку возача. Возила за обуку возача "А" и "В" категорије не смеју бити старија од 6 година, а за обуку возача осталих категорија старија од 12 година. *(зашто дајемо могућност да се отвори ауто школа са закупљеним возила са Уговором. Мислим да смо се договорили да неки минимум мора бити у власништву школе.) (Возила за обуку А – категорије треба лимитирати такође са 12 година старости јер у противном неће постојати никаква економска оправданост)*

*Sve manje auto-škole, kojih je velika većina, smatraju da ne treba određivati najmanji broj vozila, kao ni njihovu starost. (ja se naravno slažem sa njima)*

5) уређени полигон или другу површину за почетну обуку возача, која није намењена за одвијање јавног саобраћаја, од најмање 500 m<sup>2</sup> корисне површине. *Зашто свака Ауто школа то мора да има. Зашто то не убацимо у обавезу Локалне самоуправе да у склопу полигона за васпитање и образовање деце које мора да изгради по члану 223, став 3, има и полигон за васпитање и образовање кандидата за возаче и остале учеснике у саобраћају.*

Прописе о условима које треба да испуњавају ауто-škоле у вези простора за наставу, опремљености, наставним средствима, и изгледу и

структури полигона за почетну обуку возача, доноси министарство унутрашњих послова. (Агенција за безбедност)

#### Члан 280.

Ауто-школа мора на прописан начин да води:

- 1) регистар лица која су започела обуку,
- 2) регистар лица којима су издата уверења о завршеној обуци,
- 3) дневник теоријске наставе,

4) дневну књигу рада **са путним налогом** и Путни налог је документ за обављање превоза, а радни налог документ за обављање радног задатка. Инструктор обавља радни задатак. Иначе коме данас треба путни налог када се врши обавезна приватизација.

- 5) књижицу оспособљавања кандидата.

**Ako je auto-škola dužna da vodi knjižicu kandidata, onda ona treba i da je čuva a ne kandidat.**

Ако ауто школа организује возачки испит и учествује у испитивању тада мора да води и Регистар о полагању возачког испита.

*б) регистар лица о положеним возачким испитима*

Регистар кандидата садржи нарочито: регистарски број кандидата, датум уписа, име и презиме кандидата, датум и место рођења, пребивалиште и адресу, јединствени матични број грађана и број личне карте, податке о оспособљавању, податке о брисању из евиденције кандидата.

Дневник теоријске наставе садржи, нарочито: број дневника, време обуке, име и презиме предавача, име, презиме и регистарски број кандидата.

Књига рада **са путним налогом** садржи податке о ауто-школи која га је издала, број и датум издавања, име и презиме инструктора вожње, регистарску ознаку возила, податке о броју превезених километара, **(коме је значајан овај податак)** име, презиме и регистарски број кандидата, и податке о оспособљавању.

Књижица обуке кандидата поседује податке из регистра кандидата, име и презиме инструктора вожње, датум и време оспособљавања, наставну јединицу **потпис кандидата** **не потпис кандидата**, јер је то његова књижица обуке и он је поседује, већ потписе и мишљења предавача и инструктора вожње по завршеном часу и мишљење инструктора вожње о нивоу знања кандидата по завршеној обуци. Књижицу обуке кандидата отвара ауто-школа, а кандидат је обавезан да је носи на часове оспособљавања. **Књижица садржи и изводе из Законских аката о обавезама кандидата и ауто школе у току обуке са потписима кандидата и представника Ауто школе о прихватању тих обавеза.**

Прописе о садржају регистра кандидата за возаче, дневнику за теоријску наставу, књизи рада **са путним налогом** и књижици обуке кандидата доноси министарство унутрашњих послова. **(Агенција уз предходно мишљење Удружења (Заједнице) ауто школа**

#### Члан 281.

Ауто-школа мора имати у радном односу, на одређено или неодређено време са пуним радним временом, стручног руководиоца ауто-школе и најмање три инструктора вожње, који имају важеће одговарајуће лиценце.

Ne treba određivat najmanji broj instruktora. (sa ovim se ja takode ne slažem, jer je neizvodljivo da jedan instruktor bude istovremeno stručni rukovodilac auto-škole, što se traži u nastavku, i da radi na osposobljavanju kandidata iz praktičnog dela.)

#### **Члан 282.**

Стручни руководиоца ауто-школе мора бити лице са вишом или високом стручном спремом у занимању саобраћајни инжењер друмског саобраћаја, са најмање 3 године радног искуства на пословима из области друмског саобраћаја, односно једном годином искуства у области оспособљавања кандидата за возаче.

*(Стручни руководиоца може бити из редова инструктора ако испуњава услове.)*

#### **Стручни руководиоца ауто-škole да буде из редова возача-инструктора.**

Изузетно од претходног става, стручни руководиоца ауто-школе може бити лице које обавља ту делатност у време доношења овог закона и које има вишу или високу стручну спрему друге струке, под условом да је стекло лиценцу за инструктора возаче и лиценцу за стручног руководиоца ауто-школе.

*Стручни руководиоца може бити и један од три потребна инструктора из претходног става, као и да обавља послове предавача теоретске наставе ако испуњава потребне услове.*

На овај начин се ублажава захтев за потребним бројем извршилаца, јер постоји оправдана бојазан за недостатком послова у неким мањим срединама.

### **5.7 Програм оспособљавања кандидата за возаче**

#### **Члан 283.**

Оспособљавање кандидата за возаче је делатност од посебног интереса која се спроводи у ауто-школама према прописаном програму оспособљавања који се објављује у посебном Правилнику и важи за све Ауто школе. На овај начин елиминишемо да Ауто школе доносе, као "своје" наставне планове и програме, већ су дужне да раде по унапред утврђеном и објављеном наставном плану и програму.

Изузетно од става 1. овог члана оспособљавање војних лица кандидата за возаче и полагање возачког испита може се обављати у Војсци, према прописима које донесе министар надлежан за послове одбране.

Изузетно од става 1. овог члана, образовање ученика за образовни профил возач моторних возила и друге образовне профиле који савлађују програме теоријског и практичног дела управљања моторним возилом у средњим стручним саобраћајним школама, доноси министар надлежан за образовање.

#### **Члан 284.**

Ауто-школе припремају кандидате за возаче моторних возила по прописаном програму оспособљавања који садржи теоријски и практични део.

Теоријски део обухвата најмање следеће градиво:

1) **правила саобраћаја** - саобраћајна сигнализација, право првенства пролаза, ограничење брзине, знаци које дају овлашћена лица, као и опасности које настају због пропуста који су у супротности са саобраћајним прописима;

2) **возач** - значај опрезности возача и развој међусобног поштовања и разумевања према свим учесницима у саобраћају; опажање, процена и доношење одлуке, време реакције, промене у понашању возача под утицајем алкохола, дрога и лекова; концентрација и умор возача;

3) **пут** – безбедно одстојање и растојање, пут кочења, управљање возилом у специфичним временским условима и стању пута; фактори ризика управљања моторним возилом у односу на стање пута, нарочито промене које настају променом временских услова односно дневни и ноћни услови вожње, режим саобраћаја на различитим типовима пута;

4) **остали учесници у саобраћају** – фактори ризика везани за понашање осталих учесника у саобраћају, са посебним освртом на рањиве учеснике у саобраћају (деца, пешаци, бициклисти и мотоциклисти и особе са посебним потребама)

5) **опште одредбе** – правила везана за исправе неопходне за управљање моторним возилом; поступак и понашања у случају саобраћајне незгоде (обавештавање надлежних органа и обезбеђивање места незгоде), пружање прве помоћи повређенима у саобраћајној незгоди; фактори безбедности везани за возило, оптерећење и начин превозења лица;

6) **мере предострожности приликом напуштања возила**

7) **основи рада уређаја на моторном возилу који су значајни за безбедност саобраћаја** – познавање најчешћих кварова на возилу, нарочито кварова управљачког механизма, уређаја за вешање и кочење; стање пнеуматика, уређаја за осветљење и сигнализацију, бочна огледала и ветробранско стакло, брисачи, издувни систем, сигурносни појасеви и уређаји за давање звучних сигнала;

8) **пасивна безбедност возила** – употреба сигурносних појасева и наслона за главу и опреме за безбедан превоз деце;

9) **основе економичне вожње и утицаја саобраћаја на животну средину** – спречавање загађења буком и издувним гасовима;

Практични део обухвата стицање знања, вештине и понашања:

1) разумевање значаја опрезности и поштовања осталих учесника у саобраћају,

2) припрема и провера возила за безбедну вожњу,

3) употреба команди и уређаја возила,

4) извођење радњи возилом у саобраћају: излазак са паркинга и укључење у саобраћај, одржавање правца кретања на путу, прилагођавања брзине условима саобраћаја, одржавање безбедног одстојања између возила, промена саобраћајне траке, обилажење паркираних возила и препрека, мимоилажење са возилом и пешаком, претицање возила у разним ситуацијама, прилаз и прелазак преко укрштања пруге и пута у нивоу, прилаз и пролазак кроз раскрсницу, управљање возилом на различитим типовима путева, управљање возилом у урбаним срединама као и на отвореном уту, управљање возилом при различитим временским условима, различитој осветљености и густини саобраћаја, паркирања возила и предузимање одговарајућих мера приликом напуштања возила,

5) поштовање саобраћајних прописа и наредби полицајца,

6) комуникација са осталим учесницима у саобраћају,

- 7) реаговање на одговарајући начин у ризичним ситуацијама,
- 8) указивање дужног поштовања осталим учесницима у саобраћају.

Оспособљавање кандидата за возача у практичном делу може отпочети тек када кандидат положи теоријски део возачког испита.

Програм оспособљавања возача за сваку категорију возачке дозволе доноси министарство унутрашњих послова.

**Мислим да је непотребно детаљисати елементе програма у овом Закону, ако се већ посебно доноси.**

#### **Члан 285.**

Програм образовања лица за занимање возача моторних возила које се обавља у систему средњег образовања по плану и програму прописаном од министра надлежног за послове образовања, мора обухватити најмање садржај програма утврђеног у складу са овим законом.

#### **Члан 286.**

Програм оспособљавања војних лица за возаче моторних возила које се обавља у Војсци мора обухватити најмање садржај програма утврђеног у складу са овим законом.

#### **Члан 287.**

Оспособљавање лица за управљање моторним возилом, односно трамвајем, може започети најраније шест месеци пре него што кандидат испуни старосни услов из **члана 239.** овог закона.

Кандидат за возача који врши практични део обуке сме управљати возилом оне категорије за коју се обучава само ако управља возилом под надзором инструктора вожње.

Практични део обуке за возаче моторних возила категорија **"М" ваљда АМ, јер М не постоји** и **"Т"** може се обављати самостално, уз претходно положен теоријски део возачког испита и издату **"L"** таблицу која се поставља на видно место на возилу.

Обука из става 3. овог члана не сме се обављати на државним путевима (магистрални или регионални). **Ма, који државни путеви које овај Закон не познаје. То је можда термин из Закона о путевима.**

Влада у складу са прописима о контроли цена, а на предлог министарства унутрашњих послова и министарства надлежног за послове саобраћаја (**Као и ЗАЈЕДНИЦА АУТО ШКОЛА СРБИЈЕ**), одређује минималну цене часова теоријског и практичног дела оспособљавања кандидата у управљању возилом за поједине категорије.

**Зашто Влада. То треба да чини неко министарство, или Агенција, али уз обавезно претходно мишљење Удружења (Заједнице) Ауто школа.**

**Цене обуке одређује агенција на предлог удружења ауто школа**

#### **Члан 288.**

Обука из "Прве помоћи у саобраћају" обавља се у овлашћеној организацији, а изводи је лиценцирани предавач по програму који прописује министар надлежан за здравље **на предлог Агенције**

Програм обуке из става 1. овог члана, изглед и садржај лиценце предавача, односно начин њеног добијања, прописује министар надлежан за здравље.

Лиценцу за предавача из става 1. овог члана издаје Агенција. **Како Агенција кад све друго ради Министарство Здравља.**

## 5.8 Наставни час обуке

### Члан 289.

Час теоријске наставе траје 45 минута, са паузама од најмање 5 минута између часова. Кандидат за возача може имати дневно највише 4 часа теоријске наставе.

Час практичног дела оспособљавања за управљање возилом и анализу управљања возилом траје 50 минута.

Са кандидатом за возача реализује се дневно по један наставни час практичног дела оспособљавања, а након реализованих најмање 1/4 од прописаног минималног броја наставних часова практичног дела оспособљавања за категорију возачке дозволе за коју се обучава, кандидат сме дневно имати највише 2 наставна часа практичног дела оспособљавања.

Изузетно од става 3. овог члана, са кандидатом који се обучава за возача возила "С" или "D" категорија, односно "C1" или "D1" поткатегорије, могу се, по процени инструктора вожње, реализовати дневно највише 2 наставна часа практичног дела оспособљавања. **Шта је са обуком Е категорија.**

**Kandidati koji se obučavaju za kategoriju C i C1 su povlašćeni u odnosu na kandidate B kategorije, kad je reč o spajanju časova.**

Влада у складу са прописима о контроли цена, а на предлог министарства унутрашњих послова и министарства надлежног за послове саобраћаја, одређује најнижу цену наставног часа обуке. **Дуплирано**

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се инструктор вожње који поступи супротно одредбама ст. 1, 2. или 3. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се ауто-школа чији инструктор вожње поступи супротно одредбама ст. 1, 2. или 3. овог члана.

**Не може неко да буде кажњен за пропуст који не може контролисати или који неко може намерно да уради да би другоме начинио штету. Морају се прецизирати обавезе и делатности кад услед пропуста у реализацији истих субјекат бива санкционисан.**

## 5.9 Предавач теоријске наставе

### Члан 290.

Агенција издаје лиценцу за предавача теоријске наставе **а на предлог Удружења (Заједнице) Ауто школа**, лицу које испуњава следеће услове:

- 1) положен стручни испит за предавача,
- 2) важећу дозволу за возача моторног возила најмање "B" категорије,

3) високу стручну спрему саобраћајне струке - смер друмски саобраћај, односно стручно и научно звање специјалисте, или магистра, односно доктора наука из области безбедности саобраћаја, **Жути део је деградирајући ранг и не треба га истицати, а следећу тачку 4 треба спојити са овом речицом "и", да се неби тумачило да мора имати и тачку 3 и тачку 4. или(брисати услов под бројем 4)**

*(Тачку под 4) треба брисати јер је то чиста импровизација и манипулација струком. Предавач мора да има висок степен стручне креативности, што се не може обезбедити само практичном опсервацијом, него мора имати стручни и научни приступ, јер је циљ да се на предавању обезбеди и потпуно разумевање саобраћаја и његове регулативе а не да се преносе сувопарне чињенице.)*

4) високу стручну спрему друге струке и најмање пет година радног искуства у области безбедности саобраћаја,

5) мање од 7 важећих казних поена за саобраћајне прекршаје,

6) да пет година пре подношења захтева није осуђиван за кривично дело угрожавања безбедности јавног саобраћаја, односно да није чинио друге прекршаје и кривична дела из групе против живота и тела, против достојанства личности и морала **против достојанства личности и морала**, као и кривична дела корупције или примања и давања мита.

Агенција ће одузети лиценцу за предавача теоријске наставе ако лице престане да испуњава неки од услова из става 1. овог члана.

Предавач теоријске наставе у средњој стручној школи, поред услова из става 1. овог члана мора да има и лиценцу за обављање послова наставника, у складу са прописима о систему образовања и васпитања.

### **Члан 291.**

Програм за полагање стручног испита за предавача теоријске наставе обухвата:

- 1) саобраћајну етику,
- 2) безбедност друмског саобраћаја,
- 3) прописе из безбедности саобраћаја, обуке возача и полагања возачких испита,
- 4) методику извођења теоријског дела оспособљавања кандидата за возаче и
- 5) практично показно спровођење једног часа теоријског дела пред кандидатима за возача.

### **Члан 292.**

Лиценца за предавача теоријске наставе из **члана 290.** има рок важења две године **кратко је две године, друге струке имају више од 5 година. На пример један лекар има важност лиценце 7 година.** и обнавља се предавачу теоријске наставе који испуњава услове из **члана 290.** овог закона, присуствује обавезном одговарајућем унапређењу знања и положи тест провере знања.

### **Члан 293.**

Агенција спроводи стручни испит за предавача теоријске наставе, организује обавезно унапређење знања за предавача теоријске наставе, обавља

проверу знања, издаје лиценце за предаваче теоријске наставе, прописује изглед и садржај обрасца лиценце и води регистар издатих лиценци. *(Агенција ове послове спроводи у сарадњи са ЗАЈЕДНИЦОМ АУТО ШКОЛА СРБИЈЕ)*

До оснивања Агенције утврђивање испуњености услова за предавача теоријске наставе врши министарство унутрашњих послова у поступку утврђивања услова за рад ауто-школе, на основу испуњеног услова из **члана 290.** став 1. тач. 2, 3, 4, 5 и 6.

## 5.10 Инструктор вожње

### Члан 294.

Возач моторних возила – инструктор (у даљем тексту: инструктор вожње) образује се у систему средњег образовања.

Практичну обуку кандидата за возаче смеју изводити инструктори вожње који имају важећу возачку дозволу, уверење о положеном специјалистичком испиту за инструктора вожње и важећу лиценцу инструктора вожње оне категорије за коју обучавају кандидата за возача.

Лиценца возача инструктора више категорије, односно поткатегорије моторних возила, даје право инструктору да оспособљава кандидата за возила нижих категорија и поткатегорија *(који је ово појам-вероватно из нацрта МКИ од маја 2005)-А1,А2*, осим за категорију "А".

### Члан 295.

Инструктор вожње у практичном делу оспособљавања сме припремати само кандидата за возаче оне ауто-школе у којој је у радном односу, у складу са прописима о раду и овим законом и прописима донетим на основу ових закона. *шта је са допунским радом на основу Уговора између школа, ако нема довољан број сати. То може у свим областима на основу Уговора између привредних субјеката.*

За време извођења практичног дела оспособљавања, инструктор вожње мора код себе имати важећу возачку дозволу, важећу лиценцу за инструктора вожње и **налог књигу рада** ауто-школе за извођење практичне обуке у управљању возилом.

Инструктор вожње дужан је да по завршеном часу унесе у књижицу оспособљавања кандидата теме из наставног плана које су спроводене и оцену реализације наставног часа и да потпише. *(Шта да потпише-вероватно наставни час кандидата).Реченицу треба језички преформулисати.*

После сваког наставног часа практичног дела оспособљавања на путу, инструктор вожње мора имати најмање 10 минута одмора, а ако оспособљава истог кандидата два спојена часа, онда мора имати после завршеног другог часа најмање 20 минута одмора. *Ма зашто то чинимо. Није то тежи посао него ли возач професионалац Ц или Д категорије.*

Инструктор вожње пре почетка радног дана мора имати најмање 8 часова непрекидног одмора.

Инструктор вожње сме изводити практичну оспособљавање, које обухвата и оспособљавање на полигону, у трајању највише 8 наставних часова у току радног дана, уз вођење прописане евиденције.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се инструктор вожње који

поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се ауто-школа чији инструктор вожње поступи супротно одредбама овог члана.

У свим предходним члановима овог Закона је избачена ова могућност двоструког кажњавања за исти пропуст који начини један субјекат.

Не може неко да буде кажњен за пропуст који не може контролисати или који неко може намерно да уради да би другоме начинио штету. Морају се прецизирати обавезе и делатности кад услед пропуста у реализацији истих субјекат бива санкционисан.

## Члан 296.

Лиценца за инструктора вожње може се издати лицу:

- 1) које има одговарајућу стручну спрему за инструктора вожње,
- 2) које има важећу возачку дозволу одговарајуће категорије најмање три године,
- 3) које је душевно и телесно способно, у складу са прописма о здравственој способности возача,
- 4) коме за последње две године није изречена заштитна мера забране управљања возилом,
- 5) које има мање од 9 казних поена за учињене саобраћајне прекршаје,
- 6) које је присуствовало одговарајућим обавезним стручним усавршавањима и положило одговарајуће тестове,
- 7) које четири године пре подношења захтева није правоснажно осуђивано за кривична дела угрожавања јавног саобраћаја, кривична дела из групе против живота и тела, против достојанства личности и морала **против достојанства личности и морала** као и кривична дела корупције или примања и давања мита.

Лиценца за инструктора вожње важи две године **кратко је две године, друге струке имају више од 5 година. На пример један лекар има важност лиценце 7 година.** и може се обновити лицу ако су испуњени услови из става 1. овог члана и ако је лице успешно решило тест провере знања. *(Овај рок треба продужити, односно изједначити га са периодичним лекарским прегледом јер ће се у противном тумачити као чисто узимање пара АУТО ШКОЛАМА)*

Агенција ће одузети лиценцу инструктора вожње ако се утврди да нису испуњени услови за њено добијање или продужење или лице престане да испуњава неки од услова из става 1. овог члана.

Агенција организује обавезно унапређење знања и вештина инструктора вожње, обавља проверу знања, издаје лиценце за инструкторе вожње, прописује изглед и садржај обрасца лиценце и води регистар издатих лиценци. *(У сарадњи са ЗАЈЕДНИЦОМ АУТО ШКОЛА СРБИЈЕ)*

## 5.11 Возила за оспособљавање кандидата за возача

### Члан 297.

Путнички аутомобил мора имати уграђене дупле команде за предвиђене ножне команде, осим акцелератора, испитане од овлашћене организације у складу са овим законом.

Моторно возило, осим мотоцикла, на којем се обавља оспособљавање, мора да има уграђен тахограф. . (Ово је заиста сувишно оптерећење. Које то треба? Када треба бити укључен?)

*(Очигледно да је ова одредба уведена као додатни фактор контролисања рада возила са намером да се усаглашава са осталим документима, и то по АПОСТЕРИОРИ ПРИНЦИПУ, , који ће омогућити санкционисање и за мала одступања. Дакле није добронамерна за АУТО ШКОЛЕ, тим пре што ће их излагати великим трошковима за одржавање исправности уређаја и редовно сервисирање, а не обезбеђује никакав посебни безбедносни фактор и зато је **не** треба прихватити)*

.(Тај услов нема ниједна држава на свету)

Ако се већ мора увести контрола рада инструктора вожње савременији уређаји је ГПС.

### **Члан 298.**

Оспособљавање кандидата за возача који је инвалид може се обављати на возилу преуређеном за његову инвалидност које не припада ауто-школи.

Возило из става 1. овог члана, осим мотоцикла, мора имати помоћну кочницу на дохват руке инструктора вожње.

**Smatramo da su duple komande potrebne i na vozilima prilagođenim za obuku invalida.**

### **Члан 299.**

Моторно возило на коме се кандидат за возача практично оспособљава, за време оспособљавања мора бити означено са прописаним "L" таблицама.

Моторно возило на коме се кандидат за возача оспособљава за практичан део програма, мора имати на крову светлосни натпис "АУТО-ШКОЛА" и "L". На овом натпису може бити исписано и пословно име ауто-школе. Натпис мора бити са сопственим извором светлости и укључен у току оспособљавања кандидата за возаче. (када укључен: увек или само у случају смањене видљивости и ноћу)

Возило ауто-школе мора бити означено натписом.

Место, услове и садржај означавања возила ауто-школе прописује министарство надлежно за послове саобраћаја.

Изузетно од претходног става возило ауто-школе које нема кров, као и прикључно возило не мора имати светлосну таблу.

Казном из члана 473. став 1. тачка 3. казниће се ауто-школа која поступи супротно одредбама ст. 1, 2. или 3. овог члана.

### **Члан 300.**

За време извођења практичног оспособљавања у моторном возилу или трамвају, поред лица које се оспособљава сме се налазити други кандидат који се оспособљава у практичном делу, инструктор вожње, кандидат за возача инструктора, а по потреби и лице које је овлашћено да обавља надзор над оспособљавањем возача, односно овлашћени испитивач. Истовремено, у току оспособљавања кандидата за возача, у возилу ауто-школе не сме се налазити више од три лица. (Зашто? Предлажем 4 –више кандидата за возаче на пример.)

За време оспособљавања за возача, кандидат не сме на путу управљати возилом брзином већом од 70 km/h, а на путу резервисаном за саобраћај моторних возила брзином већом од 90 km/h, односно 100 km/h на аутопуту. **Како ће онда да вежба операцију претицања.**

Возило на коме се обавља оспособљавање мора бити регистровано у Републици Србији.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се инструктор вожње који поступи супротно одредбама ст. 1. или 2. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се ауто-школа која поступи супротно одредбама **ст. 1. или ово брисати, јер није могуће контролисати. Овај део ауто школа не може да контролише, а инструктор може да злоупотреби и намерно уради)** 3. овог члана.

## 5.12 Возачки испит

### Члан 301.

Возачки испит организује ауто-школа. **(Нејасно је из наредних ставова да ли га и спроводи)**

Возачки испит се полаже пред испитном комисијом која се састоји од два члана, од којих је један полицијски службеник, а други представник ауто-школе.

**(Шта ово значи? Спомиње се и лиценцни испитивач и комисија од два члана.)**

За ученике средње стручне школе одговарајућег профила школа планира, организује и спроводи полагање возачког испита пред стручном комисијом коју образује директор школе.

Возачки испит се полаже пред лиценцираним испитивачем. **Став 1 и став 3 сами себи опречни тј. контрадикторни па се не зна ко спроводи испит**

Чланови испитне комисије морају имати најмање средњу стручну спрему, положен испит за возача инструктора оне категорије возила за коју кандидат полаже испит, да има мање од 7 важећих казних поена и да није осуђиван за кривича дела угрожавања безбедности јавног саобраћаја, кривична дела против живота и тела, против достојанства личности и морала, корупције и примања и давања мита.

**Како то да чланови испитне комисије могу имати и средњу стручну спрему а сви радници из ауто школе који врше образовање и васпитање кандидата за возаче морају имати високо стручно образовање или звање и лиценцу за предавача, вишу школу за руководиоца ауто школе и високу квалификацију и лиценцу за инструктора а да њихов рад оцењује лице које има средњу стручну спрему и бланко лиценцу.**

**Ако се возачки испит спроводи комисијски пред испитивачима из МУП-а и ауто школе, а МУП врши контролу над спровођењем возачког испита поставља се питање која је улога испитивача из ауто школе.**

**Ако се испитивач из ауто школе супростави оцени испитивача из МУП-а и тада нема одлуке о исходу испита. У том случају поставља се питање достојанства личности и морала испитивача из ауто школе и може изгубити лиценцу за испитивање. Пракса ће убрзо показати да испитивач из ауто школе нема никакву улогу јер се не сме супротставити испитивачу из МУП-а.**

Сматра се да је кандидат положио возачки испит ако оба члана комисије дају позитивну оцену на теоријском и практичном делу испита и ова одлука је коначна.

Сада је теоријски и практични део одвојен, те није иста комисија. Због тога овај став треба мењати у смислу да за сваки део испита се формира комисија.

**НИСАМ ЗА КОМИСИЈУ. МОРА БИТИ ЛИЦЕНЦНИ ИСПИТИВАЧ.**

Основно начело рада сваке комисије је доношење одлуке простом или квалификованом већином а не концесусом. Шта се дешава кад нема сагласности у оцени знања кандидата и ко сноси трошкове поновног полагања возачког испита.

Трошкове полагања возачког испита сноси кандидат за возача, а трошкове учешћа полицијског служебника у испитној комисији сноси аутошкола и уплаћује се у корист министарства надлежног за унутрашње послове. Ово жуто треба брисати. Неодрживо је да исто министарство контролише и учествује у делатности коју контролише.

### **Члан 302.**

Возачки испит се састоји из теоријског и практичног дела. Теоријски део возачког испита полаже се из предмета: "Прва помоћ у саобраћају" и "Безбедно понашање у саобраћају". Практични део возачког испита полаже се из предмета "Управљање моторним возилом".

Кандидат за возача полаже теоријски део испита након обавезног присуствовања наставним часовима прописаним за категорију возила за коју се оспособљава.

Кандидат сме започети оспособљавање из практичног дела након положеног теоријског дела испита. По завршеном практичном делу оспособљавања, кандидат за возача полаже практични део испита.

Остају следеће нејасноће:

1. Колико важи положен теоретски део испита
2. Да ли се мора спроводити практични део обуке у Ауто школи у којој се спроводио теоретски део или у којој се полагао теоретски део испита.
3. Да ли се теоријски или практични део возачког испита морају полагати у Аут школи у којој су се кандидати припремали.
4. Документа која прате ове радње.

### **Члан 303.**

Лице које поседује возачку дозволу не мора приликом полагања за другу категорију, односно поткатегорију(који је ово појам?) возачке дозволе да присуствује оспособљавању у делу који је већ одслушао приликом обуке за категорију коју поседује.

### **Члан 304.**

Агенција ће испитивачу издати лиценцу за категорију "В" ако:

- 1) поседује уверење да је оспособљен за инструктора вожње,
- 2) положи стручни испит за испитивача,
- 3) је навршио 23 године,

4) има високу или вишу стручну спрему саобраћајне струке - друмски саобраћај, *(тачку 4 и 6 треба спојити и између написати или)*

5) има важећу дозволу за возача моторног возила категорије "B" најмање 3 године,

6) има најмање 2 године радног искуства на пословима образовања или оспособљавања кандидата за возаче, односно стручно и научно звање специјалисте, магистра и доктора наука из области безбедности саобраћаја,

7) има мање од 7 важећих казних поена за саобраћајне прекршаје,

8) није осуђивано за кривична дела угрожавања безбедности јавног саобраћаја, односно није чинио друге прекршаје и кривична дела из групе против живота и тела, против достојанства личности и морала као и кривична дела корупције или примања и давања мита,

9) не сме бити запослен на пословима инструктора вожње. *(Ову тачку треба променити и увести: Да није обучавао кандидата који се испитује. У противном школа мора имати посебне испитиваче што додатно компликује организовање испита и елиминисхе елементе оптимизације трошкова.)*

Агенција ће испитивачу издати лиценцу за категорије "C1", "C1E", "C", "CE", "D1", "D1E", "D" и "DE" ако:

1) испуњава услове из става 1 овог члана,

2) има најмање три године радног искуства на пословима испитивача за категорију "B".

Испитивачи из члана 301. овог закона биће лиценцирани, иако на дан ступања на снагу овог закона не испуњавају услов из става 1. тачке 4. овог члана.

*Зашто су садашњи испитивачи привилеговани у односу на све остале, поготово ако се зна да је свих претходних година избор мита и корупције био углавном на возачким испитима а не у обуци возача, иако званични подаци доказују супротно.*

Агенција ће одузети лиценцу испитивачу ако лице престане да испуњава неки од услова из става 1. овог члана.

*(Има доста контрадикторних ствари. Лиценцираће се онај који нема услове, а агенција може да му одузме лиценцу, ако нема услове.)*

## Члан 305.

Програм за полагање стручног испита за испитивача обухвата:

1) **садржај из безбедности саобраћаја и процене способности кандидата за безбедно учествовање у саобраћају** – понашање у вожњи, предвиђање опасне ситуације и избегавање незгоде, прописе из безбедности саобраћаја, васпитање и образовање возача и полагања возачких испита, дефанзивна вожња,

2) **процена способности возача** – процена укупне способности кандидата, правовремено доношење одлука, предвиђање саобраћајне ситуације, правовремено реаговање,

3) **личне способности** – испитивач мора да поседује практичне вештине управљања возилом веће од просечних вештина,

4) **способности за комуникацију** - педагошки приступ, опхођење са кандидатом уз уважавање и поштовање, неговање позитивних ставова, давање јасне и прецизне информације о резултатима теста,

5) **основи рада уређаја на моторном возилу и познавање закона физике** – познавање склопова на моторном возилу значајних за безбедност саобраћаја, постављање терета на возилу, познавање закона физике из области брзине, енергије, трења, итд.

6) **основе економичне вожње и утицаја саобраћаја не животну средину** – спречавање загађења буком и издувним гасовима;

#### **Члан 306.**

Лиценца за испитивача за возачки испит из **члана 304.** има рок важења две године **кратко је две године, друге струке имају више од 5 година. На пример један лекар има важност лиценце 7 година** и обнавља се испитивачу који испуњава услове из **члана 304.** овог закона и који присуствује обавезном одговарајућем унапређењу знања и вештина и положи тест провере знања.

*(Овај рок треба продужити, изједначити га са роком периодичног лекарског прегледа.)*

#### **Члан 307.**

Агенција организује обавезно унапређење знања и вештина за испитиваче, обавља проверу знања, издаје лиценце за испитиваче, прописује изглед и садржај обрасца лиценце и води регистар издатих лиценци за испитиваче. *(У сарадњи са ЗАЈЕДНИЦОМ АУТО ШКОЛА СРБИЈЕ.)*

#### **Члан 308.**

Услове и начин полагања теоријског и практичног дела возачког испита прописује министарство унутрашњих послова. **Зашто МУП, а не Агенција. У Агенцији има више стручних људи из те области.**

Услове које треба да испуњава насељено место за полагање практичног дела возачког испита утврђује решењем министарство унутрашњих послова. **Зашто МУП, а не Агенција. У Агенцији има више стручних људи из те области.**

#### **Члан 309.**

Теоријски део испита за возаче полаже се путем писаног теста, или на други прописани начин *(И о истом се кандидату издаје потврда и оверени записник, који ће бити саставни део предмета за практични део полагања испита.)*, а испит из управљања моторним возилом практично.

**Није нам јасно зашто се већ низ година избегава употреба савременог начина провере знања, путем рачунара. Овај начин је много "јефтинији", без субјективности и могућности фалсификовања и намештања, много ефикаснији и корсити се у многим земљама света. Сада се и испити на факултетима полажу путем тачунара или путем интернета чак.**

#### **Члан 310.**

Испитна питања су јавна. Комбинација испитних питања садржана у тесту је службена тајна.

Изглед и садржај тестова и другог испитног материјала одређује министарство унутрашњих послова, у складу са овим законом и одговарајућим

подзаконским актима. **Зашто МУП, а не Агенција. У Агенцији има више стручних људи из те области.**

Испитна питања одређује Министарство унутрашњих послова. **Зашто МУП, а не Агенција. У Агенцији има више стручних људи из те области. Ако људи из МУПа учествују у испиту онда тек нема смисла.**

**.(Агенција)**

#### **Члан 311.**

Испитом за возача утврђује се да ли је кандидат савладао градиво предвиђено програмом оспособљавања за возача, као и да ли је успешно оспособљен за безбедно управљање одговарајућим возилом.

Поред кандидата који полаже практичан део возачког испита осим за возило "А" категорије у возилу, осим на полигону, **(рекли смо да ћемо полигон избацити са испита)** мора се налазити лиценцирани испитивач који је одговоран за безбедност приликом полагања возачког испита.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се лиценцирани испитивач ако поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

#### **Члан 312.**

Министарство надлежно за унутрашње послове ће поништити возачки испит ако утврди да нису били испуњени услови да кандидат изађе на полагање испита, односно да је испит спроведен на несавестан односно непрописан начин у року од 5 година **(5 дана)** од дана полагања возачког испита. Ако је испит спроведен као последица кривичног дела исти се може поништити и по истеку наведеног рока.

#### **Члан 313.**

Трошкове полагања возачког испита сноси кандидат. Влада у складу са прописима о контроли цена, а на предлог министарства унутрашњих послова и министарства надлежног за послове саобраћаја, одређује најнижу цену полагања возачког испита. **(откуд одједном министарство образовања, до сада се нигде није појављивало. То треба да чини Агенција) .(Цене одређује Агенција)**  
*(А на предлог ЗАЈЕДНИЦЕ АУТО ШКОЛА СРБИЈЕ)*

### **5.13 Возила на којима се реализује практични део возачког испита**

#### **Члан 314.**

Возила на којима се полаже практичан део возачког испита морају испуњавати следеће услове који су дефинисани по категоријама:

1) Категорија "A1": мотоцикл без бочног седишта са запремином мотора најмање 120 cm<sup>3</sup>, који може да развије брзину најмање 90 km/h;

2) Категорија "A2": мотоцикл без приколице, запремине мотора преко 400 cm<sup>3</sup> и са снагом мотора најмање 25 kW;

3) Категорија "A": мотоцикл без приколице запремине мотора преко 600 cm<sup>3</sup> и са снагом мотора најмање 40 kW; *(Колико то мотоциклова треба да има АУТО ШКОЛА за полагање? Ово треба једноставно урадити са првом тачком покрити целу категорију А, а временско разграничење – године старости су му критеријум кад може полагати наведене категорије. У противном како ћемо тумачити полагање Б – категорије кад неко положе на «YUGO» - у, а касније ће возити «MERCEDES» - а на ништа не смета.)*

4) Категорија "B": возило "B" категорије са 4 точка које може да развија брзину најмање 100 km/h;

5) Категорија "BE": скуп возила састављен од тест возила "B" категорије и прикључног возила са највећом дозвољеном масом скупа од најмање 1.000 kg, која развија брзину најмање 100 km/h и која не улази у "B" категорију; товарни сандук прикључног возила мора да буде затворен, ширине и висине најмање као вучно возило, тако да омогућава прегледност уназад помоћу спољних огледала; прикључно возило мора бити у време полагања возачког испита са најмање 800 kg укупне масе.

6) Категорија „B1”: четвороцикл на моторни погон, који развија брзину од најмање 60 km/h;

7) Категорија "C": возило "C" категорије са највећом дозвољеном масом од најмање 12.000 kg и дужином од најмање 8 m, ширине најмање 2,4 m које може да развија брзину најмање 80 km/h, које је опремљено са антибломирајућим системом кочница, мењачем са 8 степени преноса и тахографом; товарни сандук треба да буде затворен, широк и висок најмање као вучно возило; возило мора да у време полагања возачког испита има најмање 10.000 kg укупне масе.

8) Категорија "CE": скуп возила састављен од тест возила "C" категорије и приколице дужине најмање 7,5 m, са максималном дозвољеном масом скупа возила од најмање 20.000 kg, дужине најмање 14 m, ширине најмање 2,4 m које развија брзину од најмање 80 km/h, које је опремљено са антибломирајућим системом кочница, мењачем са 8 степени преноса и тахографом; товарни сандук мора да буде затворен, широк и висок најмање као вучно возило; возило мора да има у време полагања возачког испита најмање 15.000 kg укупне масе.

9) Категорија "C1": возило "C1" категорије максимално дозвољене масе најмање 4.000 kg и које развија брзину од најмање 80 km/h, дужине најмање 5 m, које је опремљено са антибломирајућим системом кочница и тахографом; товарни сандук мора да буде затворен, широк и висок најмање као вучно возило;

10) Категорија „C1E”: скуп возила састављен од тест возила „C1" категорије и приколице највеће дозвољене масе најмање 1.250 kg; дужина скупа возила мора да буде најмање 8 m, а брзина које развија од најмање 80 km/h; товарни сандук мора да буде затворен, широк и висок најмање као вучно возило; товарни сандук може да буде мало ужи од вучног возила, тако да омогућава прегледност уназад помоћу спољних огледала; приколица мора бити у време полагања возачког испита са најмање 800 kg укупне масе.

11) Категорија "D": возило "D" категорије минималне дужине 10 m, које развија брзину од најмање 80 km/h, ширине најмање 2,4 m, које је опремљено са антибломирајућим системом кочница и тахографом;

12) Категорија "DE": скуп возила састављен од тест возила "D" категорије и приколице са максимално дозвољеном масом од најмање 1.250 kg, који развија брзину од најмање 80 km/h, ширине најмање 2,4 m; товарни сандук мора да буде затворен, ширине и висине најмање по 2 m; приколица мора да има у време полагања возачког испита најмање 800 kg укупне масе.

13) Категорија „D1“: возило „D1“ категорије, које развија брзину од најмање 80 km/h, са највећом дозвољеном масом од најмање 4.000 kg, дужине најмање 5 m, ширине најмање 2,4 m, које је опремљено са антибломирајућим системом кочница и тахографом;

14) Категорија „D1E“: скуп возила састављен од тест возила „D1“ поткатоорије и приколице највеће дозвољене масе најмање 1.250 kg; скупа возила мора да развије брзину од најмање 80 km/h; товарни сандук мора да буде затворен, широк и висок најмање 2 m; приколица мора бити у време полагања возачког испита са најмање 800 kg укупне масе.

**Vozilima na kojima se polaže praktični deo ispita ne određivati najmanji broj stepena prenosa i ne opterećivati ih za vreme polaganja istog.**

**Pored ovih i sve tvoje primedbe se prihvataju kao naše.**

## **VI. ВОЗИЛА**

### **Члан 315.**

Возило у саобраћају на путу мора да испуњава прописане услове у погледу димензија, укупне масе, осовинског оптерећења и заштите животне средине, а прописани уређаји, склопови и опрема морају да буду исправни, а нарочито:

- 1) уређај за управљање;
- 2) уређај за заустављање;
- 3) уређај за осветљавање пута;
- 4) уређај за спајање вучног и прикључног возила;
- 5) пнеуматици;
- 6) уређај за смањење нивоа буке и аерозагађења.

Возилу које не испуњава услове из става 1. овог члана дозвољено је учествовање у саобраћају, у случајевим прописаним овим законом.

Ближе прописе о условима које морају да испуњавају возила у саобраћају на путу у погледу техничких услова и уређаја, склопова и опреме доноси Министарство надлежано за послове саобраћаја уз сагласност Министарства унутрашњих послова.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који управља возилом које нема прописане уређаје, склопове и опрему, или су они неисправни.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се власник односно корисник возила који употребљава неисправно возило у саобраћају на путу.

### **Члан 316.**

Моторно и прикључно возило, односно њихови уређаји, склопови и опрема, које се појединачно или серијски производе или преправљају односно коме су били оштећени склопови и уређаји битни за безбедно учешће у саобраћају, мора да буде саобразно са типом у складу са прописима.

Преправком возила сме се променити намена возила само у оквиру марке и типа возила које се преправља.

За возила из става 1. овог члана, пре стављања у промет обавезно је прибавити и уверење да возило испуњава прописане безбедносно-техничке карактеристике у складу са овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона.

Испитивање безбедносно-техничких карактеристика из става 3. овог члана обавља Агенција.

Уверење из става 3. овог члана након извршеног испитивања безбедносно-техничких карактеристика возила и увида у техничку документацију издаје Агенција.

Агенција обезбеђује јединствену базу података о техничким карактеристикама моторних и прикључних возила, који су од значаја за примену прописа о безбедности саобраћаја.

Стручно-техничке послове Агенција може поверити правном лицу, које располаже одговарајућим стручним лицима и опремом.

За возила која су регистрована или им је продужена регистрација до дана примене одредби овог члана, приликом продужења важности саобраћајне дозволе, у случају неслагања утврђених техничких података о возилу са подацима датим у бази података из става 6. овог члана спровешће се поступак издавања Уверења из става 3. овог члана.

Ближе прописе о начину прегледа и издавања Уверења доноси Агенција уз сагласност министарства надлежног за послове саобраћаја и министарства надлежног за унутрашње послове.

Агенција уређује услове за саобразност типа возила, делова и опреме за возила.

Влада доноси ближе услове за промет и уградњу уређаја и опреме за погон моторних возила на течни нафтни гас и алтернативна погонска горива.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. или 474. став 1. тачка 1. казниће се власник возила које је произведено, преправљено или поправљено супротно одредбама става 1. овог члана.

За прекршај из овог члана неће се изрећи казнени поени.

### **Члан 317.**

Идентификациона ознака возила, одређена од стране произвођача, једнозначно одређује свако поједино возило.

Када на возилу нема идентификационе ознаке возила или је она таква да се не може очигледно читавати, надлежни орган унутрашњих послова ће решењем одредити утискивање идентификационог броја, при чему се испред и иза броја утискује посебна ознака чији ће изглед и начин утискивања бити одређен подзаконским актом који доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Утискивање идентификационе ознаке, у случајевима из става 2. возила обавља овлашћена организација која испуњава услове а које одређује министарство надлежно за унутрашње послове.

### **Члан 318.**

За моторно, односно прикључно возило произведено у иностранству ће се приликом одобрења типа, односно приликом издавања Уверења о саобразности са одобреним типом, водити рачуна о релевантним међународним обавезама Републике Србије проистеклим из међународних споразума које је прихватила Република Србија, односно претходна држава из које је настала Република Србија и чије међународне обавезе је преузела.

За моторно, односно прикључно возило из претходног става ће се приликом одобрења типа, односно приликом издавања Уверења о саобразности са одобреним типом признати одговарајућа релевантна документа као што су хомологација типа возила, односно Сертификат о саобразности или саопштење о хомологацији издато од стране неке од држава чланица Европске уније.

### **Члан 319.**

Моторно, односно прикључно возило је саобразно са типом возила коме је издато Уверење о саобразности типа ако је:

1) Институт за стандардизацију издао Уверење о одобрењу типа произвођачу моторног, односно прикључног возила или његовом овлашћеном заступнику за територију Републике Србије,

2) приликом прве регистрације моторног, односно прикључног возила органу овлашћеном за регистрацију возила поднето Уверење о саобразности са одобреним типом возила, сходно одредбама Правилника о саобразности возила, делова и опреме за возила.

Уверење о саобразности са одобреним типом возила при продаји возила издаје произвођач или његов овлашћени заступник за територију Републике Србије.

Уверење о одобрењу типа и Уверење о саобразности са одобреним типом возила морају бити усаглашени са одредбама Правилника о саобразности возила, делова и опреме за возила.

### **Члан 320.**

Моторно односно прикључно возило испуњава техничке услове за возила, системе, уређаје и опрему утврђене у овом закону и односним пратећим прописима ако:

1) је комплетно, тј. располаже свим системима, уређајима и опремом предвиђеним овим законом и пратећим прописима,

2) системи, уређаји и опрема које је на возило уградио произвођач нису у супротности са овим законом и пратећим прописима.

### **Члан 321.**

Лице које изврши оправку моторног, или прикључног возила дужно је да оправку изврши у складу са правилима струке и препорукама произвођача возила.

Лице из претходног става дужно је да води уредну евиденцију о свим оштећеним возилима на којима је извршио оправку.

Евиденција из претходног става мора да садржи, нарочито: податке о власнику односно носиоцу права коришћења возила; о возилу; а посебно опис оштећења на возилу; време пријема возила на поправку; као и друге податке који могу бити од значаја за утврђивање кривичне или друге одговорности.

Начин вођења евиденције из става 3. овог члана прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из члана 472. казниће се правно лице, или члана 473. став 1. тачка 1. предузетник, који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама ст. 2. или 3. овог члана.

## **6.1 Регистрација возила**

### **Члан 322.**

Моторна и прикључна возила која учествују у саобраћају на путу морају бити регистрована.

Изузетно од става 1. овог члана не морају се регистровати:

1) лаке приколице, за коју се издаје регистарска таблица са поновљеним бројем возила које је у власништву или на коришћењу власника односно корисника лаке приколице

2) моторна и прикључна возила која су преправљена или поправљена, којима се обавља пробна вожња ради испитивања или приказивања својстава,

3) возила која се одвозе у иностранство ради регистрације,

4) новопроизведена возила која се крећу од произвођача до складишта,

5) возила која се крећу од места преузимања као нерегистрована до места у коме ће бити регистрована,

6) ради спровођења прописаног царинског поступка, под условом да су означена таблицама за привремено означавање таквих возила у саобраћају на путу, и

7) моторно возило које је због неисправности вуче друго возило у складу са одредбама овог закона.

За возила из става 2. тач. 2, 3, 4. и 5. овог члана издаје се потврда о коришћењу таблица за привремено означавање. Кад управља возилом које је означено привременим таблицама возач мора имати код себе важећу потврду и дужан је да је покаже на захтев овлашћеног лица, као и да се креће релацијом и у време означено у потврди.

Регистрацију возила из става 1. овог члана обавља надлежни орган унутрашњих послова по месту пребивалишта односно седишта власника возила (у даљем тексту: надлежни орган). Уколико правно лице односно орган има образоване пословне јединице односно организационе јединице ван седишта правног лица односно органа та возила се региструју у месту те организационе јединице. Организационе јединице морају у складу са прописим бити регистроване код надлежних органа односно образоване у складу са законом.

О регистрованим возилима води се евиденција.

Продужење важности регистрације возила обавља надлежни орган министарства надлежног за унутрашње послове или правно лице којем је то поверено.

Министар надлежан за унутрашње послове ближе одређује начин и услове за регистрацију возила и поверавање послова продужења регистрације.

Возило за превоз опасних материја мора да испуни и услове предвиђене прописима о превозу опасних материја.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који управља возилом супротно одредбама става 1. овог члана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 3 до 12 месеци.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се власник односно корисник возила који дозволи да у саобраћају учествује возило супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који управља возилом које је означено пробним таблицама а код себе нема важећу потврду из става 4. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач возила који управља возилом које је означено пробним таблицама и који одбије да на захтев овлашћеног лица покаже важећу потврду из става 3. овог члана.

### **Члан 323.**

Возило из [члана 322.](#) овог закона региструје се на захтев власника ако су испуњени следећи услови:

- 1) лице које подноси захтев за регистрацију возила пружио је доказе о власништву, пореклу возила и обавезном осигурању возила,
- 2) на техничком прегледу утврђено је да испуњава техничке услове за возила, системе, уређаје и опрему утврђене овим законом и пратећим прописима, и
- 3) ако су испуњене обавезе у складу са [чланом 325.](#) овог закона,

Доказ о власништву и пореклу возила из става 1. тачка 1. овог члана, подноси се само приликом прве регистрације односно приликом промене власника возила.

### **Члан 324.**

Возило се региструје на име власника.

Ако је возило својина више лица, региструје се на име једног од власника, према њиховом споразуму.

Ако је моторно возило предмет уговора о финансијском лизингу, поред података о власнику, у саобраћајну дозволу и власничку књижицу биће уписани и подаци о примаоцу лизинга.

### **Члан 325.**

Министарство унутрашњих послова неће регистровати возило ако утврди да:

- 1) није измирена новчана казна изречена за прекршај учињен тим возилом,
- 2) нису измирени трошкови поступка за прекршај учињен тим возилом,

3) нису измирени трошкови настали поводом откривања прекршаја учињеног тим возилом, када је посебним прописом одређено да те трошкове сноси учинилац,

4) власник возила није измирио обавезе из тачке 1, 2. и 3. овог става, за прекршај који је учинио.

5) нису измирени прописани трошкови за регистрацију возила.

### **Члан 326.**

Ако се утврди да нису били испуњени прописани услови за регистрацију возила, решењем ће се одузети саобраћајна дозвола, регистрациона налепница и регистарске таблице, а ако нису били испуњени услови из [члана 323. став 1. тачка 1.](#) и власничка књижица. Жалба на ово решење не задржава извршење.

Ако постоје основи сумње да нису били испуњени услови за регистрацију возила, овлашћено службено лице министарства надлежног за унутрашње послове може привремено одузети власничку књижицу, саобраћајну дозволу и регистарске таблице, најдуже до 30 дана. О привременом одузимању издаје се потврда у којој се морају навести разлози одузимања.

Ако се у року наведеном у ставу 2. овог члана не покрене поступак одузимања наведених исправа о регистрацији возила иста ће бити враћена лицу коме су одузета.

### **Члан 327.**

Власник, односно корисник возила, ако не продужи регистрацију возила у року од 30 дана од дана истека важења саобраћајне дозволе, дужан је да врати регистарске таблице и саобраћајну дозволу надлежном органу.

Власник, односно корисник возила дужан је да у року од 15 дана одјави возило ако је уништено или отписано или да пријави промену било ког податка који се уписује у власничку књижицу или саобраћајну дозволу.

Захтев за продужење регистрације може се поднети најраније 30 дана пре истека важности регистрације.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

### **Члан 328.**

За регистровано моторно или прикључно возило, министарство надлежно за унутрашње послове издаће саобраћајну дозволу, регистрациону налепницу, власничку књижицу и регистарске таблице.

Саобраћајна дозвола издаје са роком важења од једне године, а за лаке приколице трајно.

За моторно односно прикључно возило Војске Србије, саобраћајну дозволу, власничку књижицу и регистарске таблице издаје министарство надлежно за послове одбране.

Изузетно од одредби става 2. овог члана, на захтев власника или корисника, саобраћајна дозвола се издаје са роком важења најмање месец дана до шест месеци за:

- 1) возило од историјског значаја (олдтајмере), и
- 2) моторна или прикључна возила која нису првенствено намењена за учествовање у саобраћају.

Облик и садржај исправа из става 1. овог члана као и начин и поступак регистрације возила, као и шта се сматра олдтајмером или моторним и прикључним возилом које није првенствено намењено за саобраћај на путевима и које услове морају та возила испуњавати ближе уређује министар надлежан за унутрашње послове уз сагласност министра надлежног за послове саобраћаја.

Начин издавања, облик и садржај исправа за војна возила ближе уређује министар надлежан за послове одбране.

### **Члан 329.**

За возила која се региструју издаје се једна од следећих врста регистарских таблица:

- 1) регистарске таблице за моторна возила, осим за мотоцикле, мопеде, тракторе и мотокултиваторе,
- 2) регистарске таблице за мотоцикле,
- 3) регистарске таблице за мопеде, мотокултиваторе и тракторе,
- 4) регистарске таблице за прикључна возила,
- 5) регистарске таблице за моторна и прикључна возила дипломатско-конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Србији и њиховог особља,
- 6) регистарске таблице за моторна и прикључна возила Војске Србије,
- 7) регистарске таблице за привремено регистрована моторна и прикључна возила,
- 8) регистарске таблице за одређена моторна и прикључна возила органа унутрашњих послова,
- 9) регистарске таблице за моторна и прикључна возила која не испуњавају прописане услове у погледу димензија (дужина, ширина, висина), односно чија је највећа дозвољена маса већа од 40 тона,
- 10) регистарске таблице за олдтајмере.

Све врсте регистарских таблица из става 1. овог члана једнообразне су на целој територији Србије.

Ближе услове које возила војске морају испуњавати, начин и поступак њихове регистрације прописаће се у складу са законом којим се уређује служба у Војсци Србије.

Ближе услове које возила морају испуњавати, начин и поступак регистрације возила министарства надлежног за унутрашње послове прописаће министар унутрашњих послова.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који управља возилом на коме су постављене регистарске таблице које нису у складу са одредбама овог закона и осталих прописа.

### **Члан 330.**

Моторно возило у саобраћају мора да има две регистарске таблице, а мотоцикл, мопед, мотокултиватор, трактор и прикључно возило, једну регистарску таблицу.

Регистарске таблице на возилу морају бити постављене на месту које је предвиђено декларацијом произвођача возила, а ако произвођач такво место није предвидео, на месту на коме се могу лако уочити.

Регистарске таблице морају бити постављене тако да су читљиве.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који управља возилом коме су регистарске таблице постављене супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који управља возилом коме су регистарске таблице постављене супротно одредбама става 3. овог члана односно које нема регистарску таблицу из става 1. овог члана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

### **Члан 331.**

У случају губитка или нестанка регистарске таблице, власник односно возач је дужан да одмах о томе обавести најближи орган унутрашњих послова.

У случају да је до губитка или нестанка регистарске таблице дошло ван места у којем је возило регистровано, или се ради о страном возилу у транзиту, Орган унутрашњих послова издаће на захтев власника односно корисника возила привремену потврду о изгубљеној регистарској таблици, у којој ће бити одређена маршрута, и која важи до доласка у место у којем је возило регистровано или до места преласка државне границе, а најдуже 24 сати, као и привремене таблице из [члана 322.](#) овог закона.

Потврда и привремене таблице из става 2. овог члана важе само на територији Србије, не могу се добити два или више пута за редом, и морају се одмах предати дежурном органу унутрашњих послова, а најкасније у року од 12 сати од доласка у место из става 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који управља возилом ван маршруте која је одређена у привременој потврди из става 2. овог члана или који не врати привремену потврду и таблице у року одређеним у ставу 3. овог члана, члана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 3 до 12 месеци.

### **Члан 332.**

Кад управља моторним или моторним и прикључним возилом, возач мора да има код себе важећу саобраћајну дозволу за та возила.

Кад управља моторним или моторним и прикључним возилом возач је дужан да на захтев овлашћеног лица покаже важећу саобраћајну дозволу за та возило.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

### **Члан 333.**

Привремено могу да се региструју моторна и прикључна возила увезена из иностранства или набављена у Србији чији су власници странци који у Србији привремено бораве на основу важеће путне исправе или држављани Србије који привремено бораве у иностранству, моторна и прикључна возила која се користе на основу уговора о пословној сарадњи или уговора о закупу закљученог између домаћег и страног превозника, као и моторна и прикључна возила ради учешћа на сајмовима и спортским такмичењима.

На путевима Србије не може у саобраћају учествовати возило са страним регистарским таблицама на којима ознаке и број нису у складу са одредбама ратификованих међународних уговора а такво возило мора се привремено регистровати.

Привремена регистрација возила, односно продужење привремене регистрације возила обавља се сваке године

#### **Члан 334.**

Моторно, односно прикључно возило појединачно увезено из иностранства и коришћено моторно, односно прикључно возило увезено из иностранства приликом прве регистрације у Републици Србији и моторно, односно прикључно возило које је претходно брисано из евиденције регистрованих возила на територији Републике Србије пре поновне регистрације за територију Републике Србије, осим возила од историјског значаја, мора да буде одобреног типа сходно захтевима ЕЦЕ Правилника који су важили у години производње тог возила на територији Републике Србије или у земљи у којој је возило произведено.

За моторно, односно прикључно возило из претходног става Уверење о саобразности издаје Институт за стандардизацију.

Министар надлежан за послове науке и технологије, на предлог Института за стандардизацију, прописује поступак за утврђивање услова из става 1. овог члана.

#### **Члан 335.**

Моторна и прикључна возила дипломатско-конзуларних преставништава и мисија страних држава и представништава међународних организација и њиховог особља, страних трговинских, саобраћајних, културних и других представништава, страних дописништава и сталних страних дописника, односно странаца - сталних службеника страних дописништава и моторна и прикључна возила странаца којима је издато одобрење за привремени боравак дужи од шест месеци или за стално настањење, као и моторна и прикључна возила држављана Србије који се врате из иностранства, односно дођу у Србију да у њој стално остану, могу да учествују у саобраћају само ако су регистрована у Србији.

#### **Члан 336.**

Моторно, односно прикључно возило регистровано у иностранству може да учествује у саобраћају у Републици Србији ако има исправне уређаје и опрему у складу са важећим међународним Конвенцијама о саобраћају на путевима, односно о међународном транспорту људи и ствари и ако испуњава посебне техничке услове за возила у погледу димензија, највеће дозвољене масе и осовинског оптерећења за моторно односно прикључно возило регистровано у Републици Србији, као и услове у погледу заштите животне околине прописане за моторно возило регистровано у Републици Србији.

## **6.2 Промет моторних возила**

### **Члан 337.**

Уговор о промету моторног возила је уговор којим се преноси право својине на моторном возилу са једног на друго лице.

Уговор о промету моторног возила закључује се у писаном облику, а потписи уговарача оверавају се од стране суда, надлежног органа или другог правног лица које је регистровано за промет моторних возила.

Уговор о промету возила је ништаван ако није закључен на начин из става 2. овог члана.

### **Члан 338.**

Лице на које је пренето право својине, обавезно је да органу унутрашњих послова који води евиденцију моторних возила пријави промет моторног возила у року од три дана од дана закључења уговора из [члана 337.](#) овог закона.

Уколико је моторно возило предмет уговора о финансијском лизингу, прималац лизинга је обавезан да пријави заснивање државине на возилу органу из става 1. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. или члана 474. став 1 тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

## **6.3 Технички преглед возила**

### **Члан 339.**

Технички преглед возила се обавља ради провере исправности моторних и прикључних возила, изузимајући радне машине.

Технички преглед возила је редован, ванредан или контролни.

На техничком прегледу се утврђује да ли возило има прописане уређаје и опрему, да ли су они исправни, и да ли возило испуњава и друге прописане услове за учествовање у саобраћају.

Министар надлежан за унутрашње послове доноси прописе о техничком прегледу возила.

## **6.4 Редовни технички преглед возила**

## Члан 340.

Технички преглед се обавља најмање једанпут годишње.

За ново возило се први технички преглед обавља пре прве регистрације, а други након две године.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, најмање два пута годишње, на шест месеци, технички преглед се обавља за:

- 1) теретно возило чија највећа дозвољена маса прелази 3500 kg;
- 2) аутобус;
- 3) прикључно возило чија маса прелази 7500 kg;
- 4) моторно возило и скуп возила, којим се обавља јавни превоз путника;
- 5) моторно возило које се употребљава за оспособљавање кандидата за возаче;
- 6) моторно возило за изнајмљивање без возача (rent-a-car);
- 7) возило за превоз опасних материја,
- 8) возило које се употребљава као возило из члана 195. овог закона,
- 9) возило старије од 16 година;

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који управља регистрованим возилом коме није извршен редовни технички преглед у складу са одредбама овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се власник односно корисник регистрованог возила које учествује у саобраћају а коме није извршен редовни технички преглед у складу са одредбама овог члана.

## 6.5 Ванредни и контролни технички преглед возила

### Члан 341.

Ванредни технички преглед обавља се, након поправке и пре пуштања у саобраћај, возила код којег су у саобраћаној незгоди или на други начин оштећени витални склопови и уређаји возила битни за безбедно учествовање возила у саобраћају, као и возила које је искључено из саобраћаја због техничке неисправности утврђене на контролном техничком прегледу.

На контролни технички преглед овлашћено лице министарства унутрашњих послова упутиће возило за које се посумња да је технички неисправно, а та се неисправност не може утврдити на лицу места.

Инспектор за друмски саобраћај може упутити возило којим се обавља јавни превоз ствари односно путника када се посумња да је технички неисправно, а та се неисправност не може утврдити на лицу места.

Возач односно власник је дужан да поступи по том налогу и у року који одреди овлашћено лице из ст. 2. и 3. овог члана. Приликом одређивања рока, овлашћено лице ће имати обзира нарочито према удаљености станице за технички преглед, уобичајеном радном времену и времену потребном да се преглед обави.

Ако у прописаном року возач не обави ванредни или контролни технички преглед возила, сматраће се да је возило технички неисправно.

Контролор техничког прегледа возила из члана 344. овог закона дужан је да о резултату ванредног или техничког прегледа без одлагања обавести орган чији је службеник упутио возило технички преглед, као и орган унутрашњих послова.

Трошкове ванредног техничког прегледа сноси власник или корисник возила.

Трошкове контролног техничког прегледа сноси орган чије је радник упутио возило на контролни преглед, осим када се утврди да је возило технички неисправно, када трошкове сноси власник или корисник возила.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који супротно одредбама става 5. овог члана не одвезе возило на контролни технички преглед у одређеном року и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања возилом у трајању од 6 до 12 месеци

## **6.6 Услови и начин обављања техничког прегледа возила**

### **Члан 342.**

Технички преглед возила је делатност од посебног интереса који обавља привредно друштво које за то испуњава прописане услове и има овлашћење.

Преглед се обавља у станици за технички преглед возила (у даљем тексту: станица) која је огранак привредног друштва из става 1. и која за то испуњава прописане услове.

Овлашћење за рад издаје министарство надлежно за унутрашње послове кад утврди да привредно друштво испуњава прописане услове.

Ближе прописе о условима које мора испуњавати станица, као и услове и начин издавања лиценце доноси министарство надлежно за унутрашње послове.

Привредно друштво које обавља технички преглед несавесно, неправилно или ако су уређаји којима се врши технички преглед неисправни односно исте нема, казниће се казном из члана 473. став 1. тачка 1.

### **Члан 343.**

Привредно друштво не сме обавити технички преглед сопственог возила, возила које користи за сопствене потребе, као ни возила на којима је вршило оправку у последњих 12 месеци.

Казном из члана 472. казниће се привредно друштво из става 1. овог члана које поступи супротно одредбама овог члана.

### **Члан 344.**

Технички преглед возила обавља контролор техничког прегледа возила (у даљем тексту контролор) који има важећу лиценцу коју издаје Агенција.

Основни услови за издавање лиценце за контролора су:

1) најмање завршена средња школа IV степена машинске струке – образовни профил у вези са моторима и возилима, или саобраћајне струке – образовни профил друмски саобраћај, или III степена – образовни профил аутомеханичар;

2) возачка дозвола за управљање моторним возилима оне категорије чији преглед обавља;

3) положен стручни испит за контролора техничког прегледа возила.

Лиценца важи 3 године од дана издавања.

Програм стручне обуке за контролора техничког прегледа возила прописује Агенција уз сагласност министарстава надлежног за саобраћај и унутрашње послове.

Агенција овлашћује стручне организације да спроводе програм обуке и да врше проверу знања кандидата за контролора техничког прегледа возила уз сагласност министарства надлежног за послове саобраћаја и министарства унутрашњих послова.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се привредно друштво у чијој станици технички преглед возила обавља лице које не испуњава услове из ст. 1. и 2. овог члана.

#### **Члан 345.**

У станици сме да се обавља технички преглед само употребом уређаја и опреме прописаног типа, и који су еталонирани и исправни.

Опрема и уређаји из става 1. овог члана мора бити одобрена и еталонирана од стране овлашћене организације.

Контролор је обавезан да преглед обавља на прописан начин, и да уредно води прописану евиденцију.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се станица која поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 346.**

Послове еталонирања уређаја и опреме из [члана 345.](#) обавља стручна организација која поседује овлашћење за обављање истих, издато од стране Завода за мере и драгоцене метале.

#### **Члан 347.**

Станица мора без одлагања прекинути обављање техничких прегледа возила, ако дође до неисправности неког од уређаја из [члана 345.](#)

О прекиду из става 1. овог члана станица је дужна да без одлагања обавести орган који обавља надзор.

Станица за технички преглед возила сме наставити обављање техничких прегледа возила када је неисправан уређај поправљен и када о томе обавести орган који обавља надзор.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се станица која поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 348.**

Ако контролор утврди да су уређаји на возилу неисправни тако да је извесно да би такво возило могло угрозити безбедност саобраћаја, возач не сме да се тим возилом укључи у саобраћај.

Станица је обавезна да за возило из става 1. омогући паркирање за време док возач или власник возила не транспортује возило, а најдуже до 13 часова наредног радног дана станице.

Контролор је дужан да обавести возача о забрани из став 1. и праву да возило паркира из став 2. овог члана.

Ако се возач укључи у саобраћај возилом из став 1. контролор је дужан да о томе одмах обавести полицију.

Ако возач односно власник не премести возило са паркинга станице по истеку рока из става 2. овог члана, контролор може позвати лице из [члана 86.](#) да уклони возило о трошку власника возила.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се станица која поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се контролор који поступи супротно одредбама става 3. или 4. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који се поред упозорења контролора возилом укључи у саобраћај и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања возилом у трајању од од 12 месеци.

#### **Члан 349.**

Орган који је издао овлашћење за рад станице за технички преглед возила може одузети овлашћење ако:

- 1) пословни простор престане да испуњава услове за обављање техничког прегледа, или се преглед не може обавити на безбедан начин;
- 2) не располаже прописаним уређајима и опремом или ако исти нису исправни или еталонирани,
- 3) нема контролора техничког прегледа возила са важећом лиценцом, и
- 4) ако се послови техничког прегледа возила обављају на неправилан или несавесан начин односно на неисправној или нееталонираној опреми.

Ако се приликом надзора утврди да станица за технички преглед возила не обаља преглед возила у складу са прописима, министарство надлежно за унутрашње послове може привремено забранити рад и одредити рок за отклањање утврђених недостатака.

Ако станица из става 2. овог члана не отклони утврђене недостатке у одређеном року, орган из става 1. овог члана ће јој одузети овлашћење за обављање техничког прегледа возила.

Ако орган унутрашњих послова надзором утврди да контролор техничког прегледа возила обавља технички преглед возила на несавестан и непрописан начин односно на неисправној или нееталонираној опреми исти ће лиценцу контролору привремено одузети на период најдуже до 30 дана.

Агенција ће контролору техничког прегледа возила из претходног става привремено забранити рад на рок од шест месеци, а у случају поновљеног кршења прописа одузеће лиценцу трајно.

#### **Члан 350.**

Влада у складу са прописима о контроли цена, а на предлог министарства унутрашњих послова и министарства надлежног за послове саобраћаја, одређује најнижу цену техничког прегледа возила.

#### **Члан 351.**

Агенција или други надлежни орган може да овласти стручне организације да пружају стручну и другу помоћ станицама за техничке прегледе.

Стручни надзор над радом стручних организација из става 1. овог члана обавља Агенција или други надлежни орган.

Инспекцијски надзор над радом стручних организација из става 1. овог члана обавља министарство надлежно за послове саобраћаја.

#### **Члан 352.**

Ако стручна организација из члана 351. не обавља поверене послове стручно и у складу са прописима, Агенција или други надлежни орган ће јој одузети овлашћење.

Ако је стручној организацији одузето овлашћење, послове обавља Агенција или други надлежни орган, док се не овласти друга стручна организација.

### **VII. ПУТЕВИ**

#### **Члан 353.**

Пројектовање, градња, реконструкција, опрема, одржавање и заштита пута мора бити изведена тако да пут одговара својој намени и захтевима безбедности саобраћаја.

Јавни пут, његови поједини делови или објекти, може се пустити у саобраћај само ако испуњава захтев безбедности саобраћаја и има употребну дозволу.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се правно лице које не поступи по одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 472. казниће се лице које не поступи по одредбама става 2. овог члана.

#### **Члан 354.**

Ревизија безбедности на путевима представља независну и систематску проверу пројеката путне инфраструктуре са аспекта безбедности саобраћаја, за све фазе пројектовања закључно са пуштањем у саобраћај.

Провера безбедности на путевима представља периодичну контролу безбедности саобраћаја на путевима који су у експлоатацији.

Ревизију безбедности саобраћаја у фази пројектовања, изградње, реконструкције и рехабилитације пута обавља правно лице које испуњава следеће услове:

- 1) да има лиценцу,
- 2) да има у радном односу најмање три лиценцирана стручњака која нису учествовала у пројектовању, изградњи, реконструкцији, рехабилитацији и одржавању пута који се проверава.
- 3) да није учествовало у пројектовању, изградњи, реконструкцији, рехабилитацији и одржавању пута који се проверава.

Лица из става 3. овог члана лиценцира министарство надлежно за послове саобраћаја.

Ближе прописе о поступку и начину спровођења ревизије безбедности на путевима и провере безбедности на путевима и обуци и лиценцирању лица која обављају послове ревизије безбедности на путевима и провере безбедности на

путевима из става 1. и 2. овог члана доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из члана 473. став 1. казниће се лице које обавља послове из става 1. овог члана, а нема лиценцу одређену овим чланом.

#### **Члан 355.**

Аутопут мора испуњавати услове у складу са овим законом и законом из области путева, као и подзаконским актима.

Пут резервисан за саобраћај моторних возила мора испуњавати услове да:

1) свака саобраћајна трака буде ширине 3,50 m,

2) је саобраћајним знаком означен као пут за саобраћај моторних возила

Одступања од прописане ширине саобраћајне траке може изетно одобрити министарство надлежно за послове саобраћаја, када то захтева конфигурација терена или постојеће стање.

#### **Члан 356.**

Забрањена је градња и постављање објеката, постројења, предмета и вршење активности или радње којима се умањује прегледност пута, који могу да ометају пажњу возача, којима се угрожава безбедност саобраћаја, заузима или оштећује пут и објекти на њему.

Забрањено је поред пута палити материје, без прибављене сагласности органа надлежног за унутрашње послове.

Сагласност из става 2. овог члана мора садржати начин обавештавања учесника у саобраћају о активностима поред пута.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се правно лице или предузетник које поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се физичко лице које поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

#### **Члан 357.**

Наплата путарине се организује тако да је омогућен безбедан проток саобраћаја возила, без непотребног застоја.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредби овог члана

#### **Члан 358.**

У случају угрожавања безбедности учесника у саобраћају, управљач пута односно лице које одржава пут дужан је да одмах предузме мере за отклањање сметњи уз ограничење или привремену забрану саобраћаја, док се не створе услови за успостављање безбедног саобраћаја.

Ако управљач пута не изврши обавезу из става 1. овог члана, и штетне последице даље трају, министарство надлежно за унутрашње послове

ангажоваће друго лице на терет управљача пута односно лица које одржава пут, за обављање посла из става 1. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице из става 1. које не поступи по одредби става 1. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се ангажовано лице из става 2. овог члана које не поступи по одредби става 1. овог члана.

### **Члан 359.**

Ако безбедност саобраћаја односно проток захтева, укрштање путева мора бити изведено ван нивоа.

Укрштање јавног пута са железничком пругом изводи се ван нивоа пута у случају густог саобраћаја возила и учесталог железничког саобраћаја, односно када то захтевају теренски или технички услови односно разлози безбедности саобраћаја.

Ако је укрштање пута са железничком пругом изведено у нивоу, управљач пута односно пруге мора припремити пројекат за безбедно одвијање саобраћаја, а саобраћај организовати у складу са тим пројектом.

Када је пут вишег ранга од пруге тада је управљач пута дужан да обезбеди израду и спровођење пројеката из става 3. овог члана.

Када је пруга вишег ранга од пута тада је управљач пруге дужан да обезбеди израду и спровођење пројеката из става 3. овог члана.

Када су пруга и пут у истом рангу тада су управљач пруге и управљач пута, подједнако дужни да обезбеде израду и спровођење пројеката из става 3. овог члана.

### **Члан 360.**

Управљач државног пута дужан је да организује и обавља бројање возила и снимање саобраћаја и других величина саобраћајног тока на државним путевима и да резултате достави министарству надлежном за послове саобраћаја, министарству надлежном за унутрашње послове и Агенцији за безбедност саобраћаја. Начин и вођење података прописује министар надлежан за послове саобраћаја, а подаци су јавни.

Бројање возила, снимање саобраћаја и других величина на општинским путевима обавља се у складу са одлуком локалне самоуправе.

Управљач пута дужан је да благовремено и тачно обавештава јавност о ограничењу и забрани саобраћаја на јавним путевима, о ванредним условима и посебним мерама за саобраћај на њима, као и о проходности јавних путева у зимском периоду и у случају елементарних непогода или ванредних догађаја због којих је настао прекид саобраћаја, односно због чега су знатно отежани услови саобраћаја.

Управљач пута је дужан, истовремено са обавештавањем јавности, да достави информације из става 3. овог члана Ауто мото савезу Србије који су му потребни за вршење јавних овлашћења утврђених законом.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се лице које не поступи по одредби овог члана.

### **Члан 361.**

Управљач пута дужан је да прати стање безбедности саобраћаја на путу, обавља стручне анализе високо ризичних деоница пута (црне тачке) и предузима мере за санирање високо ризичних деоница пута у складу са појединачним пројектом за безбедно одвијање саобраћаја.

У случају саобраћајне незгоде са погинулим лицима, управљач пута дужан је да формира независни стручни тим који ће у року од 5 дана од догађања незгоде односно наступања последице изаћи на лице места, сагледати околности и трагове настанка незгоде и предложити мере за превенцију саобраћајних незгода на том делу пута, и о томе сачинити извештај.

Извештај из става 2. овог члана, управљач је дужан да достави надлежним органима за саобраћај и унутрашње послове, у року од 30 дана од дана догађања незгоде односно наступања последице.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које не поступи по одредбама овог члана.

### **Члан 362.**

Управљач пута је обавезан да има дежурну службу која омогућава да се на путу безбедно одвија саобраћај и пружа помоћ и информације учесницима у саобраћају.

Ближе прописе о начину организовања службе из става 1. овог члана доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се управљач пута који не поступи по одредбама става 1. овог члана.

### **Члан 363.**

Предмет односно материја која може да угрози односно омета безбедност саобраћаја не сме се налазити на путу.

Учесник у саобраћају је дужан да без одлагања са пута уклони предмет односно материју која се на коловозу нашла његовим чињењем, као и предмет односно материју која потиче са возила којим управља односно од ствари коју држи.

Ако учесник у саобраћају из става 2. овог члана, није у могућности или би отклањање могло изазвати опасност у саобраћају, дужан је да без одлагања обавести полицију, обезбеди опасно место, и надзире опасно место све до уклањања предмета.

Ако је у могућности и ако тиме не омета безбедност саобраћаја, учесник у саобраћају је дужан, у циљу безбедности саобраћаја, да са коловоза уклони предмете и препреке које угрожавају безбедност саобраћаја на које наиђе, а ако није у могућности, дужан је да о томе без одлагања обавести полицију или предузеће које се стара о одржавању пута.

Учесник у саобраћају је дужан да без одлагања обавести полицију о сваком догађају односно појави која може угрозити или угрожава безбедност саобраћаја.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се учесник у саобраћају који баци или остави на пут предмет односно материју из става 1. или ако не поступи у складу са одредбама ст. 2. и 3. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 4. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама ст. 4. или 5. овог члана.

#### **Члан 364.**

Ако због радова на путу саобраћај мора да се обавља наизменичним пропуштањем возила из супротних смерова једном саобраћајном траком, управљач пута регулише пропуштање постављањем привремених семафора на крајњим тачкама овакве деонице пута.

Ако је деоница краћа и прегледна читавом својом дужином, пропуштање могу регулисати лица које овласти управљач пута и то наизменичном дизањем односно спуштањем црвене и зелене заставице или постављањем црвене или зелене табле округлог облика.

У погледу значења боја заставице односно табле округлог облика, сходно се примењују одредбе из [члана 383.](#) овог закона.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 9 до 12 месеци.

### **VIII. САОБРАЋАЈНА СИГНАЛИЗАЦИЈА**

#### **8.1 Заједничке одредбе**

#### **Члан 365.**

Путеви морају бити опремљени саобраћајном сигнализацијом, којом се учесници у саобраћају упозоравају на опасност на путу, стављају им се до знања ограничења, забране и обавезе, односно дају обавештења за безбедно и несметано кретање.

Опасности на путу изазване радовима, изненадним оштећењем или другим онеспособљавањем пута, појавом физичких или других препрека, морају бити обележене саобраћајном сигнализацијом.

Саобраћајна сигнализација која служи за обележавање радова на путу, а којом се учесници у саобраћају упозоравају на опасност на путу, стављају им се до знања разна ограничења и забране, односно дају обавештења мора по боји основе да буде различита од саобраћајне сигнализације која се употребљава за обележавање редовних услова на путу.

Сигнализацију из става 2. овог члана управљач пута, односно извођач радова, мора уклонити или прекрити, без одлагања по престанку разлога због којих је постављена.

Учесници у саобраћају дужни су да се придржавају ограничења, забрана и обавеза изражених постављеном саобраћајном сигнализацијом.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама из ст. 1, 2, 3. или 4. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 5. овог члана

### **Члан 366.**

Саобраћајну сигнализацију чине знакови опасности, знакови изричитих наредби, знакови обавештења, знакови обавештења за вођење саобраћаја, допунске табле које су саставни део саобраћајног знака и које ближе одређују значење саобраћајног знака, ознаке на коловозу и тротоару, знакови са изменљивим садржајем, светлосни саобраћајни знакови и светлосне и друге ознаке на путу.

Министар надлежан за послове саобраћаја доноси ближе прописе о саобраћајној сигнализацији.

### **Члан 367.**

Саобраћајна сигнализација на путевима мора бити постављена према саобраћајном пројекту и мора да одговара условима саобраћаја на путу и захтевима безбедности саобраћаја.

Сагласност на пројекат из става 1. овог члана даје министарство надлежно за послове саобраћаја, односно надлежни орган локалне самоуправе.

Саобраћајна сигнализација мора да буде таква и поставља се да учесници у саобраћају могу на време и лако да је уоче и да благовремено поступе у складу са њеним значењем.

Саобраћајну сигнализацију, управљач пута мора да допуни, замени односно уклони, о чему мора да води прописану евиденцију, ако њено значење не одговара измењеним условима саобраћаја на путу, захтевима безбедности саобраћаја, односно ако је уништена, оштећена односно је изгубила својства прописана стандардима.

Саобраћајну сигнализацију постављају, одржавају и уклањају физичка односно правна лица, овлашћена законом односно прописом локалне самоуправе.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се физичко лице које поступи супротно одредбама става 5. овог члана

### **Члан 368.**

Управљач пута води саобраћајно техничку документацију о постављању саобраћајних знакова.

Министар надлежан за послове саобраћаја прописује садржај, облик и начин вођења саобраћајно техничке документације.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се лице које поступи супротно одредбама става 1. овог члана

### **Члан 369.**

На елементима саобраћајне сигнализације забрањено је постављање било чега што није у вези са значењем саме сигнализације.

Забрањено је неовлашћено постављање, уклањање, замена, оштећивање, односно промена значења саобраћајне сигнализације.

На путу је забрањено постављати ознаке сличне саобраћајним знаковима, табле, стубове и уређаје и препреке које смањују прегледност пута, заклањају или смањују видљивост саобраћајне сигнализације или који обликом, бојом и местом постављања имитирају или личе на саобраћајни знак, заслепљују учеснике у саобраћају, односно одвраћају пажњу возача.

У случају из става 3. овог члана овлашћени инспектор односно орган унутрашњих послова, наредиће управљачу пута односно власнику уклањање предмета, уређаја и препрека постављених на путу односно поред пута.

Решење о уклањању предмета из става 3. овог члана доноси се без саслушања странке и жалба против истог не одлаже извршење.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. или 474. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама ст. 1, 2. или 3. овог члана или не поступи по наређењу овлашћеног лица из става 4. овог члана.

## **8.2 Саобраћајни знакови**

### **Члан 370.**

Саобраћајни знакови су знакови опасности, знакови изричитих наредби, знакови обавештења и знакови обавештења за вођење саобраћаја, са или без допунских табли.

Садржај, облик, боја и величина саобраћајног знака мора да буде иста у свим временским условима, при дневном светлу и при осветљавању фаровима.

Саобраћајни знак мора да буде осветљен или израђен од светлоодбојних материјала.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се управљач пута ако се на путу налази саобраћајни знак чија је карактеристика није у складу са одредбама ст. 2. и 3. овог члана.

### **Члан 371.**

Знакови опасности служе да се учесници у саобраћају упозоре на опасност на одређеном месту, односно делу пута и да се обавесте о природи те опасности.

Знакови изричитих наредби служе да ставе до знања учесницима у саобраћају на путу забране, ограничења и обавезе којих се морају придржавати.

Знакови обавештења служе да пруже учесницима у саобраћају потребна обавештења о путу којим се крећу и друга обавештења која им могу бити корисна.

Знакови обавештења за вођење саобраћаја служе да пруже учесницима у саобраћају обавештења о пружању путних праваца, распореду насељених места дуж путног правца и начину доласка до њих.

## **8.3 Ознаке на коловозу**

### **Члан 372.**

Ознаке на коловозу чине линије, стрелице, натписи и друге ознаке (линије, поља, симболи, натписи). Постављају се као уздужне, попречне и ознаке за означавање површина посебне намене. Саставни део ознака на

коловозу могу бити и техничка средства за побољшање уочљивости (маркери, призме, и сл).

Ознаке на коловозу морају бити усаглашене са саобраћајним знаковима и морају имати светлоодбојна својства и елементе за повећавање отпора на клизање.

Учесници у саобраћају су дужни да поступају према ознакама на коловозу.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се правно лице или предузетник који поставља ознаке на коловозу које не испуњавају услове из става 2. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 3. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се учесник у саобраћају који пређе точковима свог возила преко неиспрекидане узужне линије на коловозу, супротно одредбама става 3. овог члана.

### **Члан 373.**

На јавном пут са савременим коловозом на коме постоје најмање две саобраћајне траке, саобраћајне траке морају да буду одвојене одговарајућом уздужном линијом на коловозу.

Државни пут мора бити обележен и ивичним линијама.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се управљач пута који поступи супротно одредбама овог члана.

## **8.4 Знакови са изменљивим садржајем**

### **Члан 374.**

Ако безбедност саобраћаја или саобраћајно – технички услови то захтевају учесницима у саобраћају одређени саобраћајни знакови односно поруке могу бити пренети путем знакова који у целини или делимично могу да мењају садржај.

На знаковима са изменљивим садржајем порука односно саобраћајни знак могу бити стално активирани или се активирају према потреби и условима саобраћаја на путу.

Центар за управљање саобраћајем, који је овлашћен за управљање саобраћајем, обавља промену садржаја на знаку.

### **Члан 375.**

Светлосни саобраћајни знакови који се дају знаковима са изменљивим садржајем постављеним изнад саобраћајне траке имају следеће значење:

- 1) црвено светло у облику слова "х" - забрана саобраћаја,
- 2) зелена стрелица усмерена вертикално надолу – слободан пролаз дуж саобраћајне траке изнад које је постављена и
- 3) жута трепћућа стрелица усмерена косо надолу – возач треба да промени саобраћајну траку изнад које се налази знак и да настави кретање у саобраћајној траци која је у смеру стрелице.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који користи саобраћајну траку на којој је забрањен саобраћај по одредбама става 1. овог члана.

## **8.5 Светлосни саобраћајни знакови - семафори и светлосне ознаке**

### **Члан 376.**

Светлосни саобраћајни знакови служе за регулисање кретања возила, пешака, возила јавног превоза путника, укрштања и означавање прелаза пута преко железничке пруге у нивоу, приступа и означавање радова и препрека на путу.

### **Члан 377.**

За регулисање саобраћаја употребљавају се уређаји којима се дају светлосни саобраћајни знакови светлима црвене, жуте, зелене односно беле боје, у даљем тексту семафори.

Светло које дају уређаји из става 1. може бити постојано (непрекидно) или трепћуће (прекидајуће).

### **Члан 378.**

Семафорима са тробојним светлима регулише се кретање возила.

### **Члан 379.**

На семафорима са тробојним светлима светла су у облику круга односно са симболом једне или више стрелица.

Семафори са тробојним светлима у облику круга служе за регулисање кретања возила на путу односно раскрсници.

Семафори са тробојним светлима са симболом једне односно две стрелице служе за регулисање кретања возила по смеровима на раскрсници.

На семафорима са тробојним светлима са симболом једне или више стрелица црвено и жуто светло су у облику круга са симболом једне или више стрелица црне боје, док је зелено светло у облику једне или више стрелица у кругу црне боје.

### **Члан 380.**

На семафорима са тробојним светлима, светла се постављају по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено горе, жуто у средини, а зелено доле. Ако је семафор постављен изнад саобраћајне траке, светла могу бити постављена по хоризонталној оси, једно поред другог и то: црвено лево, жуто у средини, а зелено десно.

### **Члан 381.**

За регулисање вожње бицикала и мопеда на бицикличким тракама или стазама, могу се употребљавати семафори са тробојним светлима.

Светла на семафору из става 1. овог члана су црвене, жуте и зелене боје, на којима се светла постављају по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено горе, жуто у средини, а зелено доле. Црвено и жуто светло су у облику круга са симболом бицикла црне боје, док је зелено светло са симболом бицикла смештеног у кругу црне боје.

На преласку траке или стазе за кретање возила из става 1. овог члана преко коловоза, могу се користити уређаји за регулисање кретања пешака, ако се трака или стаза налази уз обележени пешачки прелаз.

### **Члан 382.**

На семафорима са тробојним светлима:

- 1) црвено и зелено светло не сме да буде укључени истовремено.
- 2) жуто светло мора да буде укључено као самостално светло у интервалу од престанка зеленог до појаве црвеног светла или истовремено са црвеним светлом пре укључења зеленог светла, или као самостално трепћуће светло
- 3) зелено светло може бити трепћуће светло пре промене зеленог светла у жуто.

### **Члан 383.**

Боје светлосних саобраћајних знакова из [члана 378.](#) имају следеће значење:

- 1) црвено светло – забрањен пролаз.
- 2) жуто светло – забрањен пролаз, изузев у случају када се возило не може безбедно зауставити испред наведеног знака.
- 3) зелено светло – дозвољен пролаз.
- 4) жуто и црвено светло, ако су укључена истовремено – забрањен пролаз и наговештај да ће се укључити зелено светло.
- 5) трепћуће жуто светло –обазриво кретање.
- 6) трепћуће зелено светло – дозвољен пролаз и наговештај да ће се ускоро укључити жуто светло.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 9 до 12 месеци.

### **Члан 384.**

За регулисање кретања пешака употребљавају се семафори са светлима црвене и зелене боје и, по потреби, уређаји за давање звучних сигнала. Светла морају бити постављена по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено светло горе, а зелено светло доле, односно по хоризонталној оси, једно поред другог: црвено светло лево, а зелено светло десно.

На семафор из става 1. овога члана могу се додати уређаји који пешацима дају информације у циљу безбеднијег преласка коловоза.

Црвено светло је са симболом пешака у стању мировања црне боје, док је зелено светло са симболом пешака у стању кретања смештеног на основи црне боје.

Светла из става 3. овог члана не смеју да буду укључена истовремено.

Рад уређаја за давање звучних сигнала мора бити усклађен са радом семафора, тако да је звучни сигнал укључен истовремено са зеленим светлом за пешаке.

#### **Члан 385.**

Боје светлосних саобраћајних знакова из [члана 384.](#) имају следеће значење:

- 1) црвено светло – забрањен пролаз
- 2) зелено светло – дозвољен пролаз
- 3) трепћуће зелено светло – дозвољен пролаз и наговештај да ће се ускоро укључити црвено светло.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се пешак који поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 386.**

За контролу приступа употребљавају се семафори са двобојним светлима. Светла морају бити постављена по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено светло горе, а зелено светло доле, односно по хоризонталној оси, једно поред другог: црвено светло лево, а зелено светло десно.

Светла из става 1. овог члана имају значење: црвено светло забрану приступа, а зелено светло дозвољен приступ. Та светла не смеју да буду укључена истовремено.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2 казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

#### **Члан 387.**

За регулисање условног кретања возила употребљавају се уређаји који дају светлосне саобраћајне знакове у облику стрелице зелене боје на тамној подлози.

Под условним кретањем возила из става 1. овог члана подразумева се кретање возила са прилаза које у том тренутку нема слободан пролаз. Условним сигналом се дозвољава пролазак у смеру стрелице уз обавезно пропуштање свих учесника у саобраћају којима је дозвољен пролаз.

Семафор за регулисање условног кретања возила поставља се уз семафор за возила у висини зеленог светла са леве или десне стране зависно од усмерења стрелице. Условна стрелица са смером право може се поставити или са леве или са десне стране зависно од њене боље видљивости.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 2. овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

#### **Члан 388.**

За регулисање кретања возила јавног превоза путника употребљавају се посебни уређаји за давање светала беле боје. Светла беле боје могу бити у облику положене, усправне или косе црте на тамној подлози. Положена црта

значи забрану саобраћаја возила јавног превоза путника, а усправна или коса слободан пролаз у одговарајућем смеру.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 9 до 12 месеци.

#### **Члан 389.**

Семафори за препоручивање брзине кретања возила користе се у системима линијске координације, а светлосни знакови се дају у облику препоручене брзине беле боје на тамној подлози.

Семафори за препоручивање брзине кретања возила могу бити са више светала.

#### **Члан 390.**

Светлосни сигнали којима се учесници у саобраћају упозоравају на опасност су у облику круга жуте боје. Раде са прекидима (трепћуће) у одређеном ритму, а могу бити постављени уз вертикалне или хоризонталне усмеравајуће табле или самостално, појединачно или у групама или серијама.

Трепћуће светло жуте боје може бити у облику пешака смештеног на тамној подлози.

Семафори из става 2. овог члана упозоравају возаче да наилазе на обележени пешачких прелаз.

Семафори из става 1. овог члана могу бити постављени појединачно или у серији (више комада) по хоризонтали. Постављају се самостално или уз семафор за возила.

Семафори из става 3. овог члана ако се постављају уз семафор за возила у висини зеленог светла имају значење да се при скретању може наићи на пешаке. Ови сигнали се акивирају и трају колико и зелено светло уз које су постављени.

### **8.6 Светлосне ознаке на путу**

#### **Члан 391.**

Ивице коловоза на јавном путу обележавају се светлосним саобраћајним ознакама и то десна страна коловоза ознакама црвене боје, а лева страна ознакама беле боје.

Ознакама из става 1. овог члана морају бити обележене ивице коловоза на делу пута кроз тунел.

Ако пешачка острва, острва за усмеравање саобраћаја и други објекти на коловозу нису ноћу довољно осветљени, морају се обележити светлима, техничким средствима за побољшање уочљивости (маркери, призме, и сл.), односно светлосним ознакама жуте боје.

## **8.7 Обележавање прелаза пута преко железничке пруге у истом нивоу**

### **Члан 392.**

Прелаз пута и других саобраћајних површина преко железничке пруге, мора бити обележен одговарајућим саобраћајним знаковима.

### **Члан 393.**

На прелазу пута преко железничке пруге постављају се браници, полубраници, уређаји за давање светлосних, звучних знакова односно други сигнални уређаји који упозоравају на забрану преласка преко пруге.

Светлосни знакови којима се најављује приближавање шинског возила прелазу пута преко железничке пруге дају се наизменичним укључивањем два црвена трепћућа светла која су облика кругова.

### **Члан 394.**

На прелазу пута преко железничке пруге са браницима или полубраницима који се аутоматски спуштају, мора се поставити уређај за давање светлосних знакова, односно уређај за давање звучних знакова којима се даје обавештења о спуштању браника или полубраника.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2 казниће се лице које не постави уређај у складу са одредбама овог члана.

### **Члан 395.**

Ближе прописе у погледу врсте, изгледа и начина постављања и употребе браника, полубраника, уређаја за давање светлосних, звучних знакова односно других сигналних уређаја доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

## **8.8 Техничко регулисање саобраћаја**

### **Члан 396.**

Техничко регулисање саобраћаја на државним путевима обавља министарство надлежно за послове саобраћаја, а на општинским путевима орган локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја.

### **Члан 397.**

Саобраћајно техничким мерама на путевима уређује се режим саобраћаја у редовним условима и у току радова на путу, ограничење брзине за све или поједине категорије возила, управљање брзинама у функцији густине саобраћајног тока, ограничење брзине у функцији стања коловоза и временских услова, ограничење коришћења пута за поједине категорије возила, одређивање безбедног и ефикасног начина регулисања саобраћаја на раскрсницама, локације аутобуских стајалишта, дозвољено осовинско оптерећење, усмеравање

корисника.

Саобраћајно техничким мерама у насељу уређује се режим саобраћаја у редовним условима и у току радова на путу, усмеравање транзитног, теретног, бициклическог, пешачког саобраћаја, утврђивање путева и улица намењених јавном превозу путника, начин коришћења саобраћајних трака за возила јавног превоза путника, ограничење брзине кретања за све или поједине категорије возила, одређивање једносмерних улица, пешачких зона, одређивање безбедног и ефикасног начина регулисања саобраћаја на раскрсницама, одређивање простора за паркирање и заустављање возила, снабдевање, усмеравање и преусмеравање корисника.

Саобраћајно техничке мере које нису прописане овим Законом или Законом о путевима доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Саобраћајно техничке мере се спроводе на основу саобраћајног пројекта, по прибављеној сагласности надлежног органа за послове саобраћаја.

## **8.9 Техничка средства за успоравање саобраћаја**

### **Члан 398.**

Техничким средствима за успоравање саобраћаја учесницима у саобраћају се физички ограничава брзина кретања возила односно додатно се упозоравају на ограничење брзине на опасном делу пута.

Техничка средства за успоравање саобраћаја су физичке препреке, вибрационе и шуштеће траке и ознаке на коловозу.

Физичке препреке за успоравање саобраћаја дозвољено је постављати само на општинским путевима у насељу. Изузетно, физичке препреке за успоравање саобраћаја могу се постављати на државним путевима у зонама школа, вртића и других објеката поред којих је ради безбедности свих учесника у саобраћају додатно ограничена дозвољена брзина у насељу.

Техничка средства за успоравање саобраћаја морају бити обележени одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

Министар надлежан за послове саобраћаја доноси ближе прописе о врсти, изгледу и начину постављање техничких средстава за успоравање саобраћаја на путу.

Техничка средства за успоравање саобраћаја постављају се према пројекту на који сагласност даје министарство надлежно за послове саобраћаја, односно орган локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама ст. 3, 4 и 5. овог члана

## **8.10 Препреке и радови на путу**

### **Члан 399.**

Део пута на коме су настале препреке које се не могу одмах отклонити или на коме се изводе радови мора бити видно обележен саобраћајном сигнализацијом постављеном у складу са саобраћајним пројектом, а учесници у саобраћају обезбеђени и постављањем браника.

Браници, којима се обезбеђују радови морају бити израђени од светлоодбојних материјала, а ноћу и у условима смањене видљивости морају

бити постављена и трепћућа светла жуте боје, у складу са саобраћајним пројектом.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се управљач пута односно извођач радова ако пут није обезбеђен у складу са одредбама овог члана

#### **Члан 400.**

Саобраћајна сигнализација у зонама радова на путу поставља се према пројекту привремене саобраћајне сигнализације у зонама радова на путу на који сагласност даје министарство надлежно за послове саобраћаја, односно орган локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја за општинске путеве.

Садржај пројекта привремене саобраћајне сигнализације, изглед и начин означавања зоне радова на путу и процедуре приликом радова на путу прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које постави сигнализацију супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 401.**

Приликом извођења радова на путу, радова на одржавању пута или обављања других послова на путу, на делу који није затворен за саобраћај, лица која изводе радове и налазе се на путу, морају на себи имати спољну одећу јарких боја са уграђеним тракама од светлоодбојног материјала.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се лице које обавља наведене послове чији радник нема споља обучену одећу одређену овим чланом.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се лице које обавља наведене послове а нема споља обучену одећу одређену овим чланом.

#### **Члан 402.**

Учесник у саобраћају не сме да омета радника који обавља радове на путу или поред пута, и дужан је да уклони своје возило на захтев извођача радова. То важи и у случају ако је дат јавни позив за уклањање возила из одређене зоне због извођења радова већег обима.

Казном из члана 474. став 1. тачка 3. казниће се лице које омета извођење радова супротно одредбама овог члана.

### **8.11 Знаци и наредбе које даје овлашћено лице**

#### **Члан 403.**

Учесници у саобраћају морају поступати по знацима и наредбама које даје полицајац или законом овлашћено друго лице за контролу и регулисање саобраћаја.

Знаци и наредбе дају се рукама и положајем тела, уређајима за давање светлосних и звучних знакова, усменим или писменим наредбама. Знаци и наредбе могу се давати и из возила.

Знаци и наредбе морају бити јасни, недвосмислени, уочљиви и чујни и имају првенство (предност) у односу на саобраћајну сигнализацију и прописана

правила саобраћаја.

Знаке и наредбе, њихово значење и начин давања ближе прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се учесник у саобраћају који поступи супротно одредбама става 1. овог члана, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања возилом у трајању од 12 месеци.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се овлашћено лице из става 1. које даје нејасне, двосмислене, неуочљиве или нечујне знаке или наређења.

## **IX. САОБРАЋАЈНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ**

### **Члан 404.**

Сви субјекти безбедности саобраћаја дужни су да, у оквиру својих надлежности, непрекидно спроводе мере саобраћајног образовања и васпитања у циљу стицања знања, вештина и навика неопходних за безбедно учешће у саобраћају, унапређивања и учвршћивања позитивних ставова и понашања значајних за безбедно учешће у саобраћају.

### **Члан 405.**

Посебну одговорност за спровођење мера из [члана 404.](#) овог закона имају:

- 1) породица - за саобраћајно образовање и васпитање деце,
- 2) Тело за координацију - за координацију, праћење и унапређење рада надлежних субјеката,
- 3) органи и организације надлежни за бригу о деци - за доношење програма саобраћајног образовања и васпитања деце предшколског узраста и за праћење реализације овог програма,
- 4) органи и организације надлежни за послове образовања за доношење програма саобраћајног образовања и васпитања у предшколским установама и за праћење реализације овог програма,
- 5) органи надлежни за унутрашње послове за реализацију дела програма саобраћајног образовања и васпитања у предшколским установама, основним и средњим школама на захтев ових установа, а посебно за организацију и рад школских саобраћајних патрола и саобраћајних патрола грађана,
- 6) органи надлежни за послове саобраћаја за унапређење саобраћајног окружења у зонама школа и другим зонама са повећаним присуством рањивих учесника у саобраћају и за унапређење понашања учесника у саобраћају у овим зонама,
- 7) органи надлежни за послове здравља за едукацију грађана о здравственим аспектима безбедног понашања у саобраћају,
- 8) органи локалне самоуправе за подршку у планирању и спровођењу свих мера и активности саобраћајног образовања и васпитања на нивоу локалне самоуправе, као и за предузимање посебних мера заштите рањивих учесника у саобраћају и заштите у одређеним зонама,
- 9) предшколске установе, основне и средње школе за реализацију програма саобраћајног образовања и васпитања деце у оквиру својих надлежности,

10) ауто-школе за саобраћајно образовање и васпитање кандидата за возаче и унапређење понашања возача којима је одређена дообука у складу са овим законом,

11) стручне и научне институције које се баве безбедношћу саобраћаја за унапређење научних основа система саобраћајног образовања и васпитања,

12) невладине организације, удружења и групе грађана које се баве безбедношћу саобраћаја, бригом о деци и омладини да у складу са својим делокругом рада учествују у саобраћајном образовању и васпитању и

13) средства јавног информисања за информисање грађана у погледу безбедног учествовања у саобраћају и обавештавању о последицама небезбедног понашања у саобраћају.

#### **Члан 406.**

Министарство надлежно за послове образовања ће у програм сваког наставног предмета уврстити део садржаја који се односе на безбедност деце у саобраћају.

Деца се у предшколским установама и у 1. разреду основне школе оспособљавају за безбедно учествовање у саобраћају у улози пешака и полагају испит за пешака, а најкасније у 4. разреду оспособљавају се и за управљање бициклом и полагају бициклички испит.

У вишим разредима основне школе садржаји из области безбедног учешћа деце у саобраћају изучаваће се сваке школске године у оквиру најмање једног наставног предмета.

Министарство надлежно за послове образовања ће организовати такмичење деце у знању и вештинама из области саобраћаја, а посебно из безбедности саобраћаја, тако да ова такмичења буду обавезни део наставних планова и програма.

Такмичење деце у знању и вештинама из области саобраћаја организује се на школском, општинском, градском и републичком нивоу. Такмичење деце могу да организују и друге организације и институције које се баве пословима из области безбедности саобраћаја, уз сагласност министарства надлежног за послове образовања.

Садржаји који ће бити заступљени на такмичењима и садржај тестова одређује Агенција уз сагласност министарства надлежног за образовање и министарства надлежног за унутрашње послове.

#### **Члан 407.**

Васпитачи у предшколским установама, наставници и учитељи који држе наставу из [члана 406.](#) дужни су да периодично похађају одговарајуће облике оспособљавања и унапређења знања и ставова из области безбедности деце у саобраћају и методике извођења наставе из тема везаних за безбедност деце у саобраћају.

Програм и начин оспособљавања и унапређења знања и ставова из става 1 овог члана ближе ће уредити министарство надлежно за послове образовања у сарадњи са Агенцијом.

#### **Члан 408.**

Министарство надлежно за послове образовања прописаће минимални фонд часова за средњешколске образовне установе у оквиру којих ће се ученицима посебно скренути пажња на: специфичности ризика учешћа младих у саобраћају, утицај алкохола и дрога на безбедност саобраћаја, последице небезбедног понашања у саобраћају, значај заштите хендикепираних и других рањивих учесника у саобраћају, утицај саобраћаја на животну средину итд.

#### **Члан 409.**

Забрањено је објављивање или оглашавање садржаја који није у складу са захтевима безбедности саобраћаја, односно који промовише или подстиче противправно понашање у саобраћају.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 410.**

Приликом оглашавања алкохолних пића обавезно је и саопштавање порука о штетном утицају алкохола на безбедност саобраћаја.

Произвођачи алкохолних пића који своје производе рекламирају у средствима јавног информисања и објављивања обавезни су да најмање 50% цене емитовања уплате на посебан рачун Трезора Републике Србије.

Влада преноси средства из става 2. овог члана на рачун Агенције која та средства користи за унапређење безбедности саобраћаја.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 411.**

Средства јавног информисања и објављивања дужна су да подржавају стратегије и планове безбедности саобраћаја, а посебно да у својим програмима имају садржаје из области безбедности саобраћаја, да објављују информације значајне за безбедно одвијање саобраћаја, поруке у кампањама безбедности саобраћаја, итд.

### **Х. ДУЖНОСТИ У СЛУЧАЈУ САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ**

#### **Члан 412.**

Учесник саобраћајне незгоде (у даљем тексту: незгоде), лице која наиђе или се затекне на месту незгоде дужан је да предузме све што је у његовој моћи да спречи увећавање постојећих односно настајање нових последица.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који не поступи по одредбама овог члана.

### Члан 413.

Возач односно учесник незгоде у којој је неко лице задобило телесне повреде, односно погинуло или је настала велика материјална штета дужан је да:

- 1) заустави возило, искључи мотор, укључи све показиваче правца, постави сигурносни троугао на безбедном растојању и предузме друге расположиве мере како би упозорио остале учеснике у саобраћају о постојању незгоде,
- 2) упозори сва лица да се склоне са коловоза да не би била повређена и да не би уништавала трагове незгоде,
- 3) обавести полицију и остане на месту незгоде до доласка полиције и завршетка увиђаја,
- 4) укаже помоћ повређенима, односно прву помоћ или медицинску помоћ ако је за то обучен,
- 5) да предузме све мере заштите које су у његовој моћи да се спречи настајање нових и увећавање постојећих последица (заштита од пожара, заштита од електричног пражњења, заштита од крађе и сл.),
- 6) да обезбеди трагове и предмете незгоде, под условом да тиме не угрожава безбедност саобраћаја,
- 7) да сарађује са истражним органима.

Изузетно, лице из става 1. овог члана може се удаљити са места незгоде ако му је неопходна хитна медицинска помоћ, ради превозења повређеног до најближе здравствене установе када то нема ко други да уради или ради обавештавања полиције. У тим случајевима лице је дужно да се врати на место незгоде чим буде у могућности.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се учесник незгоде који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који се удаљи са места незгоде супротно одредбама става 2. овог члана и одредиће му се заштитна мера забране управљања возилом од 12 месеци.

### Члан 414.

Возач или друго лице које наиђе или се затекне на месту незгоде у којој је неко лице погинуло, односно задобило телесне повреде, дужан је да:

- 1) укаже помоћ повређеноме, односно прву помоћ или медицинску помоћ ако је за то обучен,
- 2) превезе повређеног до најближе здравствене установе,
- 3) обавести полицију о незгоди,
- 4) обезбеди место незгоде.

У случају неспособности учесника незгоде, лице из става 1 је обавезно да предузме обавезе [из члана 413.](#)

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лице који поступи супротно одредбама овог члана.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. тачка 2. овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

Ако је лице које поступи супротно одредбама става 1. тачка 1. или 2. овог члана здравствени радник, изрећиће му се и заштитна мера забране вршења здравствене делатности ускладу са законом који регулише област здравља.

#### **Члан 415.**

Лице које је довело лице повређено у незгоди, оставиће своје личне податке здравственој установи у коју је је довео повређено лице.

Здравствена установа је дужна да без одлагања обавести надлежни орган унутрашњих послова када:

- 1) је обавештена о саобраћајној незгоди из [члана 413.](#) или је примила на лечење лице повређено у саобраћајној незгоди, уз истовремено давање података о лицу које је довело повређено лице,
- 2) учесник у саобраћајној незгоди премине од задобијених повреда,
- 3) постоји сумња да је код возача услед повреде дошло до смањења психичке или физичке способности за управљање моторним возилом, односно трамвајем.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се установа који поступи супротно одредбама става 2 овог члана.

#### **Члан 416.**

Полиција је дужна да одмах по сазнању за незгоду из [члана 413.](#) обавести службу хитне медицинске помоћи, изађе на место незгоде и обезбеђује га до потпуне нормализације саобраћаја.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се одговорно лице у полицији које не поступи у складу са одредбама овог члана.

#### **Члан 417.**

Истражни органи су обавезни да поводом незгоде из [члана 413.](#) сачине потпуну увиђајну документацију: записник о увиђају, скицу лица места, ситуациони план, фотодокументацију и остале прилоге.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се одговорно лице које поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 418.**

Возач односно учесник незгоде у којој нема повређених, нити погинулих лица или је настала мања материјална штета дужан је да:

- 1) предузме све расположиве мере како би упозорио остале учеснике у саобраћају о постојању возила и других препрека на путу, ако ове не може уклонити,
- 2) уклони возило и друге предмете са коловоза, ако ови онемогућавају или угрожавају одвијање саобраћаја, односно ако прети опасност од нових саобраћајних незгода,
- 3) попуни Европски извештај о саобраћајној незгоди или на други начин размени податке о возачима, возилима, осигурању и сведоцима,
- 4) упозори сва лица да се склоне са коловоза да не би ометала саобраћај, била повређена и да не би уништавала трагове незгоде,

5) возачу оштећеног возила или држаоцу друге оштећене ствари у незгоди, остави податке о себи и возилу, односно полицији ако овај није на месту незгоде.

6) да предузме све мере заштите које су у њиховој моћи да се спречи настајање нових и увећавање постојећих последица незгоде (заштита од пожара, заштита од електричног пражњења, заштита од крађе и сл.).

Возач учесник саобраћајне незгоде из става 1. овог члана не сме да напусти лице места незгоде пренего што поступи у складу са тачком 3. става 1. овог члана или сачека вршење увиђаја.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се учесник незгоде који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 3 до 6 месеци..

#### **Члан 419.**

Лице које обавља послове осигурања, дужно је да води евиденцију незгода из [члана 418.](#) према упутству које доноси министарство надлежно за унутрашње послове на предлог Агенције за безбедност саобраћаја.

Податке из евиденције из става 1. овог члана правно лице које обавља послове осигурања дужно је да месечно доставља министарству надлежном за унутрашње послове и Агенцији

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које поступи супротно одредбама овог члана.

#### **Члан 420.**

Ако један од учесника незгоде из [члана 418.](#) тражи да полиција изађе на место незгоде и изврши увиђај, сви учесници су дужни да сачекају полицију.

У случају из става 1. овог члана, полиција је дужна да изађе на место саобраћајне незгоде, да обезбеди лице места и изврши увиђај сходно одредбама закона о прекршајима, а трошкове увиђаја сноси осигурање чији осигураник је изазвао саобраћајну незгоду.

У случају из става 1. овог члана, полиција ће сачинити увиђајну документацију неопходну за стручну анализу незгоде.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се учесник незгоде који супротно одредбама става 1. овог члана напусти место незгоде.

#### **Члан 421.**

Лице које је учествовало у саобраћајној незгоди не сме узимати алкохолна пића, опојне дроге или забрањене лекове док се не изврши увиђај.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који поступи супротно одредбама овог члана, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 6 до 12 месеци.

#### **Члан 422.**

Овлашћено лице које обавља увиђај саобраћајне незгоде подвргнуће учеснике незгоде утврђивању присуства алкохола, опојне дроге или забрањеног

лека помоћу одговарајућих средстава и апарата или ће их упутити на стручни преглед.

Овлашћено лице које врши увиђај саобраћајне незгоде у којој има лако повређених лица или је настала само материјална штета подвргнуће непосредне учеснике незгоде испитивању помоћу одговарајућих средстава и апарата или ће их упутити на стручни преглед ради проверавања да ли имају алкохола, опојне дроге или забрањене лекове у организму. Ако се тим испитивањем утврди да непосредни учесници саобраћајне незгоде имају алкохол, опојне дроге или забрањене лекове у организму, овлашћено лице које врши увиђај одредиће да им се узме узорак телесне материје ради утврђивања присуства алкохола, опојне дроге или забрањеног лека.

Ако у саобраћајној незгоди има тешко повређених или погинулих лица, овлашћено лице које врши увиђај одредиће да се непосредним учесницима незгоде узме узорак телесне материје ради утврђивања присуства алкохола, опојне дроге или забрањеног лека

У случајевима из ст. 2. и 3. овог члана лекар може одлучити да се крв или крв и урин не узимају ако би због тога наступиле штетне последице по здравље учесника у саобраћајној незгоди.

Учеснику саобраћајне незгоде у којој је наступила само материјална штета, на сопствени захтев омогућиће се анализа телесних материја ради утврђивања да ли је под утицајем алкохола, опојне дроге или забрањеног лека. Трошкове анализе и полицијске услуге сноси учесник који је услугу захтевао.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач који одбије да се подвргне утврђивању присуства забрањених материја, осим алкохола, супротно одредбама ст. 1. и 2. овог члана, и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 12 месеци.

### **Члан 423.**

Ако су на возилу које је учествовало у саобраћајној незгоди очигледно неисправни склопови и уређаји возила битни за безбедно кретање возила, овлашћено службено лице ће наредити возачу односно власнику возила да скине и преда регистарске таблице. Ако возач односно власник то одбије или није у могућности, овлашћено службено лице ће наредити стручном лицу да то учини о трошку возача односно власника.

Овлашћено службено лице ће возачу издати потврду о привремено одузетим регистарским таблицама.

Орган унутрашњих послова ће задржати регистарске таблице, док власник односно возач не поднесе доказ о техничкој исправности возила.

Ако возач односно власник не преузме регистарске таблице у року од 3 дана, исте ће се доставити органу у чијој се евиденцији возило води.

### **Члан 424.**

Орган унутрашњих послова обавестиће породицу настрадалог учесника у саобраћајној незгоди.

Овлашћено лице које обавља увиђај, дужно је да организује попис имовине која на месту догађаја остане иза лица које је у саобраћајној незгоди погинуло или теже повређено, да исту обезбеди до момента преузимања ствари било од сопственика или организације која уклања возило и пружи помоћ ради

заштите имовине ако на месту догађаја нема лица које ту имовину може преузети.

Организација која је уклонила возило и пописану имовину из става 2. овог члана, дужна је да ту имовину чува од неовлашћене употребе, коришћења и располагања трећих лица.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се овлашћено лице које поступи супротно одредбама става 2. овог члана.

#### **Члан 425.**

Возач односно власник возила, дужан је да возило, терет, ствари или други материјал расут по путу након обављеног увиђаја, без одлагања, уклони са коловоза.

Ако возач односно власник није у стању да поступи према ставу 1 овог члана, овлашћено службено лице које се затекне на месту незгоде наредиће предузећу за одржавање путева или другој овлашћеној организацији да на сигурно место уклони возило, терет, ствари или други расути материјал са коловоза, о трошку власника односно корисника возила.

На захтев овлашћеног службеног лица морају се хитно предузети потребне мере за уклањање и чување возила са теретом, ствари или другог расутог материјала са коловоза и осигурати проходност пута.

Казном из члана 474. став 1. тачка 2. казниће се возач који поступи супротно одредбама става 1. овог члана.

Казном из члана 473. став 1. тачка 2. казниће се лице које не поступи по захеву овлашћеног службеног лица, супротно одредбама става 2. овог члана.

#### **Члан 426.**

Ако предузеће за одржавање путева или друга овлашћена организација не поступи по одредбама члана 425. овог закона, а због онеспособљености возила или препрека на коловозу створених од терета, ствари или другог материјала буде онемогућено кретање другим учесницима у саобраћају, надлежни орган за унутрашње послове предузеће одговарајуће мере да се омогући нормално одвијање саобраћаја.

### **XI. ЕВИДЕНЦИЈЕ И БАЗЕ ПОДАТАКА**

#### **Члан 427.**

Агенција формира базу података из члана 24. на основу постојећих евиденција и база података које воде надлежни органи и организације, и то о:

1) стању пута, интензитету и другим обележјима саобраћајних токова, на основу података управљача пута,

2) саобраћајним незгодама и њиховим последицама на основу евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, осигурања и здравствених установа и других субјеката,

3) опасним тачкама, деоницама и зонама на путној мрежи, на основу података управљача пута,

4) изреченим санкцијама за кривична дела и прекршаје у области безбедности саобраћаја, на основу евиденција министарства надлежног за

унутрашње послове, односно судова,

5) возачима на основу евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, осигурања, ауто школа, предузећа која запошљавају возаче и других субјеката,

6) возилима на основу евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, осигурања, техничких прегледа возила и других субјеката,

7) техничким прегледима возила на основу евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, струковних удружења и других субјеката,

8) ауто школама на основу евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, струковних удружења и других субјеката итд.

Базу података коју формира Агенција из става 1. овог члана мора бити стално доступна министарствима надлежним за унутрашње послове и саобраћај, и надлежном управљачу пута.

#### **Члан 428.**

Надлежни органи и организације, нарочито су дужни да организују базу података значајних за праћење безбедности саобраћаја у делокругу своје надлежности, и то о:

1) опасним тачкама, деоницама и зонама на путној мрежи,

2) индикаторима безбедности саобраћаја (процент употребе сигурносних појасева и других система заштите, расподела брзина у саобраћајним токовима, проценту алкохолисаних возача, поштовању и прихватању саобраћајних прописа итд.),

3) резултатима научноистраживачког рада у области безбедности саобраћаја и

4) другим показатељима од значаја за праћење безбедности саобраћаја.

Агенција организује и води јединствену базу података из става 1. овог члана.

#### **Члан 429.**

Министарсва надлежна за послове здравља и правосуђа дужна су да на предлог Агенције или другог органа формирају базе података о обележјима безбедности саобраћаја у оквиру своје надлежности.

#### **Члан 430.**

О изреченим казнама, заштитним мерама и мерама безбедности, саобраћајним незгодама и њиховим последицама и возачима моторних возила води се евиденција. О возачима моторних возила и о изреченим санкцијама евиденцију води орган унутрашњих послова на чијој територији возач односно учинилац прекршаја има пребивалиште. О саобраћајним незгодама и њиховим последицама евиденцију води орган унутрашњих послова на чијој територији се догодила саобраћајна незгода.

Орган који изрекне казну односно заштитну меру или меру безбедности, дужан је да о изреченој казни односно мери без одлагања обавести орган који води евиденцију о тим казним мерама.

Податке из евиденције предвиђене у ставу 1. овог члана могу да користе правосудни органи, органи који воде прекршајни поступак, органи унутрашњих

послова, Агенција, здравствене установе и органи и организације које се баве безбедношћу саобраћаја и привредна друштва која се баве обављањем превоза.

Органи унутрашњих послова и Агенција воде евиденцију из става 1. овог члана према месту пребивалишта, а о саобраћајним незгодама према месту догађања незгоде.

#### **Члан 431.**

Агенција за безбедност саобраћаја ће обезбедити квалитетну размену података са надлежним органима и организацијама других држава и са међународним организацијама.

## **XII. НАДЗОР**

#### **Члан 432.**

У вршењу инспекцијског надзора надлежна министарства у оквиру свог делокруга рада предлажу и предузимају мере за остваривање права и обавеза предузећа и других правних лица и грађана у области безбедности саобраћаја на путевима, сарађују са другим државним органима и локалном самоуправом, међународним организацијама и органима других држава, стручним организацијама у области саобраћаја на путевима, удружењима грађана и грађанима и уважавају њихове иницијативе за решавање проблема у безбедности саобраћаја на путевима.

#### **Члан 433.**

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона, непосредну контролу, интервентно регулисање саобраћаја и предузимање посебних и других мера на успостављању безбедности саобраћаја обавља министарство надлежно за унутрашње послове, осим ако законом није другачије одређено.

#### **Члан 434.**

Министарство надлежно за послове саобраћаја обавља инспекцијски надзор над спровођењем закона и других прописа у вези са техничким регулисањем саобраћаја, управљањем саобраћајем, безбедношћу пута у процесу пројектовања, изградње, реконструкције и одржавања, поштовањем рокова за припрему, садржај и спровођење националне стратегије и националног плана, као и други инспекцијски надзор поверен законом.

#### **Члан 435.**

Министарство надлежно за послове образовања обавља инспекцијски надзор над спровођењем закона и других прописа у вези припреме деце за самостално учешће у саобраћају, као и над унапређењем ставова омладине за безбедно учествовање у саобраћају.

#### **Члан 436.**

Министарство надлежно за послове здравља обавља надзор над законитошћу рада, односно проверу квалитета стручног рада у складу са прописима којима се уређује област здравствене заштите.

#### **Члан 437.**

Непосредни надзор над одвијањем саобраћаја на путевима, интервентно регулисање саобраћаја, контролу лица и возила у саобраћају, у погледу поштовања овог закона и прописа донетих на основу овог закона по правилу обавља униформисани припадник саобраћајне полиције (у даљем тексту полицајац).

На прилазу војном објекту, у саобраћају војних возила и јединица на путевима контролу и интервентно регулисање саобраћаја могу обављати и припадници саобраћајне војне полиције.

Начин обављања послова и задатака и предузимања мера из става 1. овог члана ближе ће се одредити прописом који доноси министар надлежан за унутрашње послове.

#### **Члан 438.**

Приликом контроле и регулисања саобраћаја, полицијски службеник има право да заустави возило, да даје прописане знаке и да издаје наредбе учесницима у саобраћају, на начин да не угрози безбедност саобраћаја.

Када су на полицијском возилу укључени уређаји који дају посебне светлосне и звучне знаке упозорења уз наизменично паљење великих и оборених светала, возач иза кога се креће полицијско возило које даје такве знаке, мора безбедно да заустави возило уз десну ивицу коловоза или ван коловоза.

Ако се возило полиције из претходног става налази испред возила, возач тог возила је дужан да поступи по знацима и наредбама полицијског службеника.

Приликом контроле, возач и путници не смеју да напусте возило осим ако им полицијски службеник то нареди.

Возач сме да се укључи у саобраћај тек када му полицијски службеник то дозволи.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се лице које не поступи по одредбама ст. 2. и 3. овог члана.

#### **Члан 439.**

Полицијски службеник је дужан да пружи одговарајућу помоћ учесницима у саобраћају на путу у складу са својим могућностима, датим условима и околностима и на начин којим неће угрозити своју и безбедност других учесника у саобраћају.

#### **Члан 440.**

Министарство надлежно за унутрашње послове наложиће управљачу пута односно лицу које одржава пут да предуземе мере за отклањање

непосредне опасности по учеснике у саобраћају на путу, одмах по сазнању о постојању такве опасности.

Управљач пута, односно лице које одржава пут дужно је да без одлагања поступи по налогу из става 1. предузме мере за отклањање опасности и о предузетим мерама и завршеним радовима извести министарство надлежно за унутрашње послове и орган надлежан за саобраћај.

Решење из става 1. овог члана може се донети без саслушања странке, усмено или писано, а жалба не задржава извршење.

Министарство надлежно за унутрашње послове дужно је да решење из става 1. овог члана достави органу надлежном за саобраћај.

Орган надлежан за саобраћај дужан је да изврши надзор над изведеним стањем.

Ако радови из става 1. овог члана нису изведени у складу са пројектном документацијом, орган надлежан за саобраћај, наложиће управљачу пута да стање усклади са пројектном документацијом пута односно да обезбеди пројектну документацију и усклади стање на путу са документацијом.

#### **Члан 441.**

Министарство надлежно за унутрашње послове обавља инспекцијски надзор над поштовањем прописа у васпитању и образовању возача у ауто-школи и полагању возачког испита.

Министарство надлежно за образовање обавља инспекцијски надзор над доношењем, усавршавањем и применом наставног плана и програма, стручним оспособљавањем и усавршавањем инструктора вожње, као и стручним оспособљавањем и усавршавањем предавача теоријског дела образовања и васпитања кандидата за возача.

Ако орган из става 1. надзором утврди да инструктор вожње или испитивач обављају своју делатност на непрописан или несавестан начин, привремено ће решењем инструктору вожње или испитивачу одузети лиценцу на рок од три месеца, а у поновљеном случају орган ће Агенцији поднети предлог за трајно одузимање лиценце.

Ако се у инспекцијском надзору утврди да ауто-школа не испуњава прописане услове или да постоје неправилности у раду, орган из става 1. овог члана решењем ће наложити отклањање недостатака у року до 30 дана.

Даном уручивања решења о отклањању недостатака ауто-школа престаје да ради док се поновним инспекцијским надзором не утврди да су недостаци отклоњени.

Ако ауто-школа не отклони недостатке из става 4. у датом року, орган из става 1. ће одузети овлашћење за рад ауто-школи.

Ауто-школа престаје са обављањем делатности од уручења Решења којим је одузето овлашћење за рад. Жалба на ово решење не одлаже извршење решења.

Ако је оснивач ауто-школе физичко лице које је истовремено оснивач ауто-школе којој је одузето овлашћење за рад, или лице које је са њим у сродству као брачни друг, сродник по крви у правој линији до било ког степена, у побочној линији до четвртог степена, а по тазбини до другог степена, ауто-школа не може добити овлашћење за рад у периоду од 5 година.

#### **Члан 442.**

Министарство унутрашњих послова обавља инспекцијски надзор у вези са испитивањем безбедносних карактеристика возила у саобраћају.

Орган из става 1. овог члана када утврди да постоје неправилности, у записнику ће констатовати и наложити отклањање истих.

Ако се у инспекцијском надзору утврди да овлашћена организација не испуњава услове орган из става 1. овог закона решењем ће привремено забранити рад, најдуже 3 месеца.

Ако се приликом инспекцијског надзора утврди да овлашћена организација не испуњава услове, да неправилно и несавесно обавља послове, Агенција ће јој одузети лиценцу.

Овлашћена организација престаје са обављањем делатности даном одузимања лиценце за рад.

Овлашћена организација којој је одузета лиценца не може добити лиценцу за рад испитивања безбедносних карактеристика возила у периоду од 5 година од дана одузимања лиценце.

#### **Члан 443.**

Надзор над радом овлашћеног привредног друштва за вршење техничког прегледа возила обавља министарство надлежно за унутрашње послове.

Орган из става 1. овог члана када утврди да постоје неправилности, у записнику ће констатовати и предузеће мере из [члана 349.](#) овог закона.

Овлашћена организација престаје са обављањем делатности даном уручења решења о одузимању овлашћења за рад.

Ако привредном друштву овлашћење за вршење техничког прегледа, због несавесног или неправилног рада је одузето два пута, исто не може бити поново овлашћено у периоду од 5 година од последњег одузимања овлашћења.

Ако је власник привредног друштва које обавља техничке прегледе лице које је власник привредног друштва којем је одузета лиценца за рад, или лице које је са њим у сродству као брачни друг, сродник по крви у правој линији до било ког степена, у побочној линији до четвртог степена, а по тазбини до другог степена, привредно друштво не може добити овлашћење за рад у периоду од 5 година.

#### **Члан 444.**

Инспекцијски надзор над поштовањем прописа у обавезном организовању послова безбедности саобраћаја на путевима у предузећима, другим правним лицима и органима обавља министарство надлежно за унутрашње послове.

Овлашћено лице које обавља инспекцијски надзор из става 1. овог члана саставиће записник о извршеном прегледу и налазима и примерак овог записника ће уручити правном лицу или органу код којих је извршен преглед.

Предузећа, друга правна лица и органи у којима се обавља надзор из става 1. овог члана дужни су да овлашћеном лицу омогуће вршење надзора, ставе на располагање одговарајућу документацију и да дају потребне податке и обавештења.

Казном из члана 473. став 1. тачка 1. казниће се лице које не поступи по одредбама става 3. овог члана.

#### **Члан 445.**

Министарство надлежно за послове саобраћаја инспекцијски надзор у складу са овим законом обавља преко републичког инспектора за безбедност саобраћаја (у даљем тексту: Инспектор за безбедност саобраћаја).

Инспектор за безбедност саобраћаја проверава, нарочито:

- 1) начин и испуњеност услова за управљање саобраћајем на путевима,
- 2) примену техничких прописа, техничких норматива и стандарда и норми квалитета, употребе материјала за постављање саобраћајне сигнализације и опреме јавног пута,
- 3) да ли је на јавном путу, саобраћајна сигнализација постављена према техничкој документацији на основу које је издато одобрење и да ли је та документација израђена у складу са прописима,
- 4) време трајања управљања возача у друмском саобраћају у складу са овим законом.

Републички инспектор за безбедност саобраћаја поред послова из става 2. овог члана обавља и друге послове поверене овим законом, националном стратегијом и националним планом.

#### **Члан 446.**

У вршењу инспекцијског надзора инспектор за безбедност саобраћаја је дужан и овлашћен да:

- 1) забрани овлашћеном лицу, органу или организацији управљање саобраћајем које се изводи противно закону и другим прописима, техничким нормативима и стандардима, нормама квалитета и употребе материјала,
- 2) предложи органу надлежном за техничко регулисање саобраћаја забрану саобраћаја или саобраћаја одређене врсте возила, на државном путу, његовом делу или путном објекту;
- 3) нареди отклањање недостатака у утврђеном року, ако утврди да се приликом производње и употребе материјала при производњи, постављању и употреби саобраћајне сигнализације, не примењују технички прописи, технички нормативи и стандарди и норме квалитета, а ако се у утврђеном року недостаци не отклоне, забрани, односно обустави даљу употребу и постављање саобраћајне сигнализације.

#### **Члан 447.**

Републички инспектор за безбедност саобраћаја за време обављања инспекцијских послова мора носити службено одело и показати службену легитимацију.

Министар надлежан за послове саобраћаја прописује изглед, садржину и коришћење службеног одела и службене легитимације.

### **Члан 448.**

Против решења републичког инспектора за безбедност саобраћаја може се изјавити жалба Влади у року од осам дана од дана достављања. Жалба се подноси преко Министарства надлежног за послове саобраћаја.

Жалба изјављена против решења из став 1. овог члана не одлаже извршење решења.

## **XIII. ПОСЕБНА ОВЛАШЋЕЊА**

### **Члан 449.**

Посебне мере безбедности и овлашћења предузимају се ради спречавања угрожавања безбедности учесника у саобраћају односно омогућавања одвијања саобраћаја.

Посебне мере, односно овлашћења из става 1. овог члана су :

- 1) привремена искључење возача из саобраћаја,
- 2) привремено одузимање возачке дозволе,
- 3) одузимање возачке дозволе,
- 4) задржавање возача,
- 5) упућивање возача на контролни лекарски преглед,
- 6) утврђивање присуства алкохола, опојних дрога и забрањених лекова код учесника у саобраћају,
- 7) саобраћајно васпитање,
- 8) провера знања, способности и вештине, односно склоности возача,
- 9) упућивање ради заустављања возила на безбедном месту или укључивања на пут за ту врсту или категорију возила,
- 10) искључење возила из саобраћаја,
- 11) ограничења брзине кретања одређене врсте или категорије возила,
- 12) забрана кретања одређене врсте или категорије возила,
- 13) привремена обустава саобраћаја,
- 14) налагање мера ради отклањања односно спречавања настанка опасности на путу,
- 15) снимање саобраћаја и учесника у саобраћају коришћењем одговарајућих средстава,
- 16) привремено спречавање коришћења возила,
- 17) привремено одузимање предмета прекршаја,
- 18) привремено одузимање регистарских таблица,
- 19) упућивање на ванредни и контролни технички преглед возила,
- 20) уклањање возила и премештање возила.

Мере и овлашћења из става 1. тач. 1, 2, 6, 9, 10, 16, 17, 18, 19. и 20. овог члана налаже и предузима полицајац приликом контроле саобраћаја, мере и овлашћења из тач. 3, 4, 5, 12, 13, 14. и 15. налаже и предузима надлежни орган унутрашњих послова или други орган управе одређен законом, и мере из тач. 7. и 8. налаже Агенција.

Мере и овлашћења из став 1. овог члана налаже и предузима и инспектор за друмски саобраћај односно инспектор за путеве у складу са овлашћењима из закона који регулише област путева и закона који регулише област превоза.

### **13.1 Привремена искључење возача из саобраћаја и привремено одузимање возачке дозволе**

#### **Члан 450.**

Полицајац ће привремено искључити возача из саобраћаја:

- 1) ако је због телесног односно душевног стања очигледно смањена његова способност за управљање возилом (умор, болест, повреде и сл.);
- 2) ако је под дејством алкохола које је недозвољено овим законом, осим у случају из [члана 247](#). став.3. тачка 2. ако се не ради о возачу из [члана 248](#). став 1. овог закона;
- 3) ако је под дејством опојних дрога или лекова који се не смеју употребљавати пре и за време вожње;
- 4) ако одбије да се подвргне испитивању, односно стручном прегледу;
- 5) ако захтева анализу крви односно урина у смислу овог закона,
- 6) ако не употребљава помагала, односно не поштује ограничења која су му наложена или одређена;
- 7) ако прекорачи време дозвољеног трајања управљања возилом;
- 8) ако се насилнички понаша у саобраћају (насилничка вожња);
- 9) који супротно одредбама овог закона напусти место саобраћајне незгоде у којој је учествовао;
- 10) ако управља пре стицања права на управљање,
- 11) ако управља возилом за које нема одговарајућу категорију, односно управља возилом у време када му то није дозвољено,
- 12) ако је истекла важност возачке дозволе, односно пробне возачке дозволе више од 30 дана,
- 13) ако није могуће утврдити да ли возач има право на управљање одговарајућом категоријом возила,
- 14) ако му је возачка дозвола одузета,
- 15) ако управља возилом за превоз опасних материја, а не испуњава прописане услове за то.

У случајевима из става 1. овог члана, осим из тач. 10. и 14. привремено ће се, уз потврду, одузети возачка дозвола, док трају разлози за то, а најдуже 48 часова.

Полицајац који привремено одузме возачку дозволу обавезан је издати возачу потврду која садржи: име и презиме возача, број возачке дозволе, дан, час и разлог одузимања као и време, место и начин враћања, назив органа којем припада полицајац и број значке полицајца.

Орган полиције, чији је полицајац привремено одузео возачку дозволу дужан је возачу вратити ту дозволу чим престану разлози, због којих је одузета.

### **13.2 Утврђивање присуства алкохола, опојних дрога и забрањених лекова код учесника у саобраћају**

#### **Члан 451.**

Ради утврђивања присуства у организму алкохола, опојних дрога и лекова који су забрањени за употребу пре и за време вожње (у даљем тексту: забрањени лекови), полицајац може возача да подвргне испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др).

Полицајац може ради утврђивања присуства алкохола или опојних дрога у организму, да пешака који непосредно угрожава безбедност саобраћаја подвргне испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др).

Ако се из очигледно оправданих разлога не може извршити испитивање прописано у ст. 1. или 2. овог члана, полицајац може лице да доведе ради стручног прегледа у одговарајућу здравствену установу. Учесник у саобраћају дужан је да се подвргне таквом прегледу.

Учеснику у саобраћају из ст. 1. и 2. овог члана, који не прихвата резултате испитивања добијене помоћу одговарајућих средстава, омогућиће се анализа крви, урина или других телесних материја, у одговарајућој установи, о сопственом трошку.

Ближе прописе у вези наплате трошкова овог члана, доноси министар надлежан за унутрашње послове, у сагласности са министром надлежним за послове здравља.

Ако је утврђивањем спроведеним према одредбама овог члана утврђено да је под дејством алкохола, опојних дрога, или забрањених лекова, трошкове утврђивања сноси учесник у саобраћају из ст. 1. и 2. овог члана.

#### **Члан 452.**

Стручни преглед учесника у саобраћају у смислу овог закона, јесте преглед којим се утврђују знаци поремећености у понашању који могу да проузрокују небезбедно понашање у саобраћају.

На стручном прегледу стручно лице може одредити да се изврши анализа телесних материја, ради утврђивања присуства алкохола, опојне дроге или забрањених лекова, у организму.

Здравствена установа односно лабораторија о резултатима извршене анализе из става 2. овог члана мора најкасније у року од три дана дати писмени налаз од дана анализе узорка.

О извршеном стручном прегледу, лекар је дужан, без одлагања дати писмени налаз и мишљење полицајцу и лицу над којим је вршен преглед.

Ако здравствена организација није у могућности да у потпуности изврши анализу, стручно обезбеђење телесне материје ће се доставити службеним путем најближој овлашћеној здравственој установи односно лабораторији где се може извршити даља анализа.

Ако је стручним прегледом спроведеним према одредбама овог члана утврђено да показује знаке поремећености у понашању који могу да проузрокују небезбедно понашање у саобраћају, трошкове прегледа сноси учесник у саобраћају.

### **13.3 Привремено одузимање возила**

#### **Члан 453.**

Полицајац може привремено одузети односно преместити возило, ако је из саобраћаја искључио возача који је због телесно-душевног стања неспособан за безбедно управљање возилом.

У случају из става 1. овог члана полицајац ће наредити овлашћеној организацији, да о трошку возача, власника или корисника, премести возило.

Власник или корисник возила дужан је да накнади трошкове премештања, складиштења и чувања возила и преузме возило одмах по престанку разлога за одузимање.

Изузетно од става 2. овог члана, полицајац ће дозволити да возилом управља друго лице које је ангажовао возач, ако је то лице присутно или може да буде присутно у разумном року, ако то лице има одговарајућу возачку дозволу и ако је стању да управља возилом.

О привременом одузимању, премештању и враћању возила издаје се потврда.

Ближе прописе о условима које мора испунити организација која може премештати возила из става 1. овог члана, као и начин утврђивања и наплате трошкова доноси Влада на предлог министарства надлежног за послове саобраћаја.

Казном из члана 474. став 1. тачка 1. казниће се возач из става 1. овог члана и лице које је ангажовао возач, ако возач настави са управљањем, и изрећиће им се заштитна мера забране управљања моторним возилом од 9 до 12 месеци.

### **13.4 Задржавање возача**

#### **Члан 454.**

Лице под утицајем алкохола или других омамљујућих средстава затечено у кршењу саобраћајних прописа, може се по наредби суда или овлашћеног полицијског службеника задржати ако постоји опасност да ће и даље вршити прекршаје.

Задржавање лица у случају из става 1. овог члана може трајати до отрежњења, а најдуже дванаест сати.

Ако је лице из става 1. овог члана возач моторног возила и има 1,2 g/kg или више алкохола у крви, односно ако је под утицајем омамљујућих средстава, задржавање је обавезно.

Задржавање је обавезно и ако возач моторног возила из става 1. овог члана одбије да се подвргне испитивању на присуство алкохола односно других омамљујућих средстава.

### **13.5 Одузимање возачке дозволе**

#### **Члан 455.**

Орган који води возача у евиденцији решењем одузима, возачку дозволу возачу ако:

- 1) није обавио контролни здравствени преглед, за време док га не обави;
- 2) је на контролном здравственом прегледу установљено да због телесног или душевног стања више није способан да управља моторним возилом.

### **13.6 Снимање саобраћаја и учесника у саобраћају коришћењем одговарајућих средстава**

#### **Члан 456.**

Орган надлежан за послове саобраћаја, орган надлежан за послове полиције, и управљач пута, односно друга овлашћена организација могу снимати саобраћај и учеснике у саобраћају ради праћења саобраћајних услова, безбедности саобраћаја и понашања учесника у саобраћају.

### **13.7 Искључење возила из саобраћаја**

#### **Члан 457.**

Полицајац ће привремено искључити из саобраћаја, возило:

1) које због техничких неисправности уређаја за управљање, заустављање, спајања вучног и прикључног возила, тахографа или граничника брзине односно светлосно-сигналних уређаја, непрописне уградње и коришћења уређаја за давање посебних светлосних и звучних знакова, као и других неисправности којима се угрожавају или ометају други учесници у саобраћају, односно које није на прописан начин означено важећом налепницом за технички преглед;

2) које има неправилно смештен, обележен или причвршћен терет;

3) које прекорачује дозвољене димензије, највећу дозвољену масу или осовинско оптерећење, осим возила са посебном дозволом;

4) када се креће на путу на коме кретање те врсте возила није дозвољено;

5) ако не превози опасне материје у складу са прописима,

6) ако не обавља ванредни превоз у складу са прописима;

7) које не испуњава прописане захтеве у погледу заштите животне средине (издувни гасови, бука, итд);

8) које није регистровано;

9) коме је истекла важност саобраћајне дозволе,

10) нема важећу потврду за пробну вожњу;

11) које није прописано означено регистарским таблицама;

12) које није осигурано, у складу са овим и другим законима;

13) ако нема прописану зимску опрему у време када је то прописано, односно када не употребљава зимску опрему у условима снега или леда,

14) које је преправљено а нема важећу потврду издату од стране овлашћене организације за испитивање возила.

Искључивање возила обавља се на месту и на начин да се не омета саобраћај односно угрожава безбедност саобраћаја.

Полицајац, који искључи возило из саобраћаја из става 1. овог члана, осим под тач. 4, 10, 11. и 13. привремено ће одузети и регистарске таблице, ако се разлози за искључивање не отклоне на лицу места и у разумном року које одреди полицајац.

У случајевима из става 1. тачка 4. овог члана полицајац искључује возило до престанка забране за кретање возила, односно упућује га на други пут.

Ако у разумном року који одреди полицајац, не буде отклоњен разлог због кога је возило искључено, власник односно корисник возила је дужан да возило уклони са пута. У супротном, полицајац ће наредити уклањање возила

лицу које је за то стручно оспособљено, а на трошак власника односно корисника.

#### **Члан 458.**

Забрањено је управљање возилом које је привремено искључено из саобраћаја.

Полицајац може да за разумно време, а најдуже 30 минута, привремено искључи из саобраћаја моторно возило или групу возила, за којима се због споре вожње створила колона возила.

#### **Члан 459.**

Орган полиције чији је полицајац привремено одузео регистарске таблице дужан је власнику односно кориснику вратити регистарске таблице по престанку разлога због којих су одузете,

Ако возач не отклони разлоге у року од 15 дана, због којих је возило искључено из саобраћаја и не преузме регистарске таблице, одузете таблице доставиће се надлежном органу код којег се возило води у евиденцији.

#### **Члан 460.**

Полицајац који је привремено одузео регистарске таблице дужан је да возачу изда потврду која садржи нарочито: назив и седиште органа чији је полицајац одузео регистарске таблице, регистарску ознаку возила, име и презиме возача, разлог одузимања, датум, време и место одузимања и начин и време враћања.

#### **Члан 461.**

Ако полицајац утврди да се вучење возила не обавља у складу са прописима, забраниће даље вучење возила док се недостаци не отклоне.

Изузетно полицајац може дозволити даље вучење возила до најближег места, на коме је могуће возило безбедно исклучити из саобраћаја.

#### **Члан 462.**

Ред вожње у линијском саобраћају на путу мора да одговара времену вожње које је на тој линији потребно за безбедан саобраћај.

Орган који обавља контролу линијског саобраћаја на путу може да обустави саобраћај на линији ако утврди да редом вожње нису испуњени услови из става 1. овог члана.

### **13.8 Преглед техничке исправности возила**

#### **Члан 463.**

Полицајац може: наложити ванредни технички преглед возила, наложити контролу техничке исправности возила у опремљеним радионицама

органа унутрашњих послова, прегледати техничку исправност возила непосредним увидом или применом одговарајућих средстава или уређаја на лицу места.

### **13.9 Премештање и уклањање возила**

#### **Члан 464.**

Ако полицијски службеник, приликом вршења контроле и регулисања саобраћаја затекне возило које се налази на месту на којем је забрањено заустављање и паркирање у складу са чланом 85. овог закона односно на другом месту на којем возило непосредно омета односно угрожава безбедност саобраћаја односно кретање пешака, усмено ће наредити возачу да премести возило, а у супротном наредиће принудно уклањање возила.

Ако возач из става 1. овога члана није присутан полицијски службеник ће на видном месту на возилу поставити обавештење возачу да најкасније у року од 5 минута премести возило. Уколико у датом року возило не буде премештено полицијски службеник ће донети решење којим ће наложити овлашћеној организацији да без одлагања принудно уклони возило.

Возило принудно уклања овлашћена организација, по налогу полицијског службеника, о трошку корисника, односно власника возила. Примерак решења поставља се на возилу на видном месту и тиме се сматра да је решење уручено власнику односно кориснику возила. Касније уклањање односно уништење истог не утиче на правилност доставе. Доставу решења може извршити и радник организације из [члана 86.](#) овог закона.

Ако је возило из става 2. овог члана теретно возило или аутобус, које у знатној мери омета или угрожава саобраћај, овлашћена организација предузеће мере потребне за отпуштање паркирне кочнице односно стављања мењача у неутралан положај, ако на други начин не може да изврши уклањање возила. Предузетим радњама обавезно је присуство два сведока. О предузетим мерама ће се сачинити записник који ће потписати и сведоци.

Организација која је уклонила возило обавестиће на погодан начин власника, односно корисника возила, о уклањању возила, као и о његовим правима и обавезама с тим у вези.

Уклањање возила ће се прекинути ако се власник односно корисник возила појави и прихвати да уклони возило.

Власник, односно корисник из претходног става овог члана сноси трошкове предузетих радњи.

Ако заустављено возило без надзора возача непосредно угрожава безбедност учесника у саобраћају, изузетно полицајац може такво возило да помери на најближе безбедно место.

#### **Члан 465.**

По налогу надлежног органа инспекције за путеве, односно комуналне инспекције извршиће се уклањање возила која се налазе на местима на којима возило омета комунални ред.

Извођач радова може захтевати премештање возила када је то неопходно за извођење хитних комуналних интервенција.

## **Члан 466.**

Овлашћени орган или организација која управља јавним паркиралиштем, обавестиће надлежни орган ради уклањања возила које је непрописно паркирано или омета комунални ред.

### **13.10 Посебна ограничења**

## **Члан 467.**

Дозвољена брзина кретања моторних возила у погледу врсте возила на одређеном путу или делу пута у одређене дане или у одређеном временском размаку може се привремено ограничити кад то захтевају разлози безбедности саобраћаја, односно ако се може основано очекивати да ће саобраћај бити изузетно интензиван у време за које се одређује ограничење.

Наредбу о ограничењема из става 1. овог члана доноси надлежни орган за саобраћај, уз претходно прибављено мишљење надлежног органа за унутрашње послове.

Кад то захтевају посебни разлози безбедности саобраћаја или одржавање јавног реда, надлежни орган унутрашњих послове може привремено обуставити саобраћај или одредити посебно ограничења на одређеним путевима или делу пута, за време док постоје разлози за који се те мере предузимају.

Управљач пута је дужан да постави одговарајућу саобраћајну сигнализацију ради саопштавања о привременом ограничењу из став 3. овог члана.

Казном из члана 472. казниће се правно лице или из члана 473. став 1. тачка 1. предузетник, који саобраћа на линији на којој је саобраћај обустављен на основу става 3. овог члана.

### **13.11 Привремено одузимање предмета прекршаја**

## **Члан 468.**

Полицајац или друго овлашћено лице може привремено одузети предмет којим је учињен или који је настао као последица прекршаја, када је за тај прекршај прописана заштитна мера одузимања предмета.

### **13.12 Саобраћајно васпитање**

## **Члан 469.**

Агенција ће наложити васпитне мере за унапређење понашања учесника у саобраћају који крше правила саобраћаја, у случајевима када је то одређено законом.

## **XIV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**

### **14.1 Кривична дела**

#### **Члан 470.**

Ко управља моторним возилом, а нема право на управљање ниједном категоријом моторног возила, или му је возачка дозвола поништена, казниће се новчаном казном или затвором до две године.

#### **Члан 471.**

Ко управља моторним возилом под дејством алкохола са више од 2,0 g/kg у организму, или одбије да се подвргне тестирању на присуство алкохола у организму од стране полицајца или другог лица које је за то овлашћено, казниће се новчаном казном или затвором до три године.

Изрицање мере безбедности забране управљања моторним возилом обавезно је учиниоцу овог кривичног дела.

### **14.2 Казне за привредне преступе**

#### **Члан 472.**

Износи новчане казне за правно лице које учини привредни преступ прописан одредбама овог закона јесу од 300.000 до 3.000.000 динара за правно лице или предузетника и од 20.000 до 200.000 динара за одговорно лице у правном лицу.

### **14.3 Прекршајне казне за правно лице и предузетника**

#### **Члан 473.**

Износи новчане казне за правно лице или предузетника који учини прекршај прописан одредбама овог закона јесу:

1) од 100.000 до 1.000.000 динара за правно лице и од 6.000 до 50.000 динара за одговорно лице у правном лицу, или од 50.000 до 500.000 динара за предузетника,

2) од 60.000 до 600.000 динара за правно лице и од 3.000 до 30.000 динара за одговорно лице у правном лицу, или од 30.000 до 300.000 динара за предузетника.

### **14.4 Прекршајне казне за физичко лице**

#### **Члан 474.**

Казне за физичко лице које учини прекршај прописан одредбама овог закона јесу:

1) Новчана казна у износу од 6.000 до 25.000 динара или казна затвора од 15 до 30 дана и 6 казнених поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, новчана казна у износу од 10.000 до 40.000 динара или казна затвора најмање 30 дана и 7 казнених поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја проузроковало саобраћајну незгоду, новчана казна у износу од 15.000 до 50.000 динара или казна затвора најмање 45 дана и 8 казнених поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако се приликом изрицања казне из ове тачке утврди да је возач моторног возила у последњих годину дана правоснажном одлуком био кажњен казном из ове тачке, казниће се казном затвора најмање 30 дана.

2) Новчана казна у износу од 5.000 до 20.000 динара или казна затвора до 15 дана и 3 казнена поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, новчана казна у износу од 8.000 до 32.000 динара или казна затвора од 15 до 30 дана и 5 казних поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја проузроковало саобраћајну незгоду, новчана казна у износу од 12.000 до 40.000 динара или казна затвора најмање 30 дана и 6 казнених поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

3) Новчана казна на лицу места у износу од 5.000 динара.

Ако је лице извршењем прекршаја изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, новчана казна у износу од 8.000 до 24.000 динара или казна затвора од 5 до 10 дана и 4 казнена поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја проузроковало саобраћајну незгоду, новчана казна у износу од 12.000 до 30.000 динара или казна затвора од 10 до 15 дана и 5 казнених поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

4) Новчана казна на лицу места у износу од 3.000 динара.

Ако је лице извршењем прекршаја изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, новчана казна у износу од 4.000 до 12.000 динара или казна затвора до 5 дана и 3 казнена поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

Ако је лице извршењем прекршаја проузроковало саобраћајну незгоду, новчана казна у износу од 6.000 до 20.000 динара или казна затвора од 5 до 10 дана и 4 казнена поена ако је прекршај извршило управљајући моторним возилом.

## **14.5 Прекршаји против безбедности деце у саобраћају**

### **Члан 475.**

Ако је приликом извршења прекршаја из чл. [100](#), [101](#), [102](#), [103](#), [104](#), [105](#). став [3](#), [107](#), [108](#), [109](#). или [385](#). пешак са собом водио дете до 12 година старости

или се ради о организованој колони деце до 12 година старости, пешак односно вођа колоне ће се казнити казном у најмање двоструком износу односно трајању од минималног износа односно трајања казне предвиђене овим законом. Орган који је водио прекршајни поступак доставиће примерак одлуке којом је окривљени оглашен кривим надлежном органу старатељства.

Ако је приликом извршења прекршаја из чл. 58, 59, 60, 61, 64, 65, 67, 68, 69, 73, 74, 245, 247, 383. или 403. возач на или у возилу А, А1, А2, В или В1 категорије превозио дете до 12 година старости, возач ће се казнити казном у најмање двоструком износу односно трајању од минималног износа односно трајања казне предвиђене овим законом и изрећиће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 12 месеци. Орган који је водио прекршајни поступак доставиће примерак одлуке којом је окривљени оглашен кривим надлежном органу старатељства.

Ако је приликом извршења прекршаја из чл. 58, 59, 60, 61, 64, 65, 67, 68, 69, 73, 74, 188, 189, 245, 247, 383. или 403. возач возила вршио организовани превоз деце, возач ће се казнити казном затвора од 30 до 60 дана и изрећи ће му се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од 12 месеци.

#### **14.6 Прекршаји насилничке вожње**

##### **Члан 476.**

Возач који учини прекршај приликом насилничке вожње казниће се казном затвора од 45 до 60 дана, и 18 казних поена.

Ако је лице приликом насилничке вожње проузроковало саобраћајну незгоду, казниће се казном затвора од 60 дана, и 18 казних поена.

#### **14.7 Веродостојна исправа о прекршају**

##### **Члан 477.**

Веродостојна исправа о извршеном прекршају, јесте у смислу овог закона:

1) видео или фото запис на коме се јасно могу видети: возило којим је извршен прекршај, регистарски број тог возила, и битна обележја прекршаја;

2) тахографски уложак или други запис са тахографског уређаја, на коме се јасно може видети: ком возилу тахографски запис припада, којом се брзином возило кретало, односно у ком времену се возило кретало тј. мотор возила је био стављен у погон;

3) записник о извршеној контроли учесника у саобраћају сачињен у складу са Законом о општем управном поступку.

##### **Члан 478.**

Ако се веродостојна исправа користи у прекршајном поступку за који се може наплатити казна на лицу места, а лице које је окривљено није затечено на лицу места, орган може писаним путем позвати окривљеног да плати казну на начин предвиђен у члану 479. овог закона.

Уз позив из става 1. овог члана, окривљеном се мора доставити копија веродостојне исправе на основу које је окривљен за извршење прекршаја.

#### **14.8 Начин извршења казне**

##### **Члан 479.**

Новчану казну на лицу места односно приликом откривања прекршаја, наплаћује полицајац или друго овлашћено лице, или издаје налог за уплату.

Ако лице плати новчану казну на лицу места или у року од осам дана од дана издавања налога за уплату, новчана казна ће се сматрати извршеном и ако кажњено лице уплати половину од износа изречене новчане казне.

Лице које наплаћује казну дужно је да окривљено лице обавести о могућности из става 2. овог члана.

Одребе става 2. овог члана не примењују се на лице који изврши прекршај у вези са [чланом 475.](#) овог закона.

##### **Члан 480.**

Када суд у кривичном или прекршајном поступку изрекне казну рада у јавном интересу окривљеном који је извршио кривично дело или прекршај којим је угрозио безбедност саобраћаја на путевима, орган надлежан за вођење поступка извршења ове казне одредиће врсту рада која је у вези са безбедношћу саобраћаја на путевима односно којим се активно доприноси повећању безбедности саобраћаја на путевима.

Послодавац код кога ће окривљени из става 1. овог члана обављати рад, може бити државни орган, орган територијалне аутономије или локалне самоуправе, јавно предузеће, привредно друштво, удружење грађана, образовна установа или друго правно лице, који се баве безбедношћу саобраћаја на путевима односно који у оквиру својих редовних делатности предузимају мере које су у вези са безбедношћу саобраћаја на путевима.

##### **Члан 481.**

Ако је заштитна мера забране управљања моторним возилом изречена возачу инструктору, он не сме да се бави обучавањем кандидата за возача у управљању моторним возилом за време док траје изречена заштитна мера.

##### **Члан 482.**

Трајање изречене заштитне мере забране управљања моторним возилом рачуна се од дана правоснажности пресуде којом је изречена. Орган унутрашњих послова одузеће возачку дозволу, а ако учинилац нема издату дозволу, орган унутрашњих послова неће му издати нову дозволу, односно дозволити полагање возачког испита док изречена мера траје.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, ако је заштитна мера изречена или потврђена одлуком другостепеног суда, трајање мере се рачуна осмог дана од достављања одлуке другостепеног суда.

Време проведено на издржавању казне затвора не рачуна се у време трајања заштитне мере из става 1. овог члана.

#### **Члан 483.**

Ако је возачу изречена заштитна мера забране управљања моторним возилом та забрана се уписује у евиденцију возача.

#### **Члан 484.**

Изузетно од одредби овог закона, суд не мора изрећи окривљеном заштитну меру забране управљања моторним возилом ако оцени да учинилац прекршаја и без изрицања те мере неће убудуће кршити прописе о безбедности саобраћаја на путу, и ако су испуњени следећи услови:

- 1) да је окривљени савестан возач, у складу са одредбама овог закона,
- 2) да се за прекршај који је окривљени извршио не може изрећи мера у трајању дужем од шест месеци, у складу са одредбама овог закона,
- 3) ако извршењем прекршаја није изазвана непосредна опасност или проузрокована саобраћајна незгода, и
- 4) да окривљени изрази кајање због извршеног прекршаја.

#### **Члан 485.**

Осуђени коме је изречена заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од шест месеци и дуже, може добити возачку дозволу само ако са успехом положи одговарајући испит пред надлежним органом или организацијом, осим у случају из члана 485. овог закона.

Осуђени може да приступи полагању испита из става 1. овог члана најраније 30 дана пре истицања трајања заштитне мере.

#### **Члан 486.**

Осуђеном коме је изречена заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од шест месеци и дуже, може се опозвати изречена мера и пре истека трајања заштитне мере, а најраније по истеку половине трајања заштитне мере, под условом да одслуша одговарајући курс и са успехом положи одговарајући испит пред надлежним органом или организацијом.

Поступак за опозивање изречене мере покреће се на молбу осуђеног.

Молба се подноси суду који је судио у првом степену.

Судија првостепеног суда ће утврдити да ли је протекло потребно време предвиђено законом за опозивање изречене мере и затражити извештај од пред надлежним органом или организацијом који показује да ли је осуђени са успехом одслушао одговарајући курс и положио одговарајући испит, и да ли су постигнути услови за опозивање заштитне мере, ако тај извештај није достављен уз молбу осуђеног.

Начин слушања и полагања као и садржај курса и испита из овог члана прописује министарство надлежно за послове правде на предлог Агенције.

#### **Члан 487.**

Под условом реципроцитета, против возача који има пребивалиште у Републици Србији а у страниј земљи учини саобраћајни прекршај по прописима те земље, покренуће се у Републици Србији прекршајни поступак ако то захтева надлежни страни орган, а возач за исти прекршај може бити кажњен по домаћим прописима ако за тај прекршај није био кажњен у земљи у којој је прекршај учињен.

#### **Члан 488.**

Ако возач који има страну возачку дозволу учини на територији Републике Србије прекршај за који је овим законом предвиђено да се изриче заштитна мера забране управљања моторним возилом, том возачу се, уместо заштитне мере забране управљања моторним возилом, изриче заштитна мера забране да на територији Републике Србије управља моторним возилом.

Забрана да на територији Републике Србије управља моторним возилом унеће се у страну возачку дозволу лицу коме је изречена, као и у међународну возачку дозволу ако је има. У случају немогућности да се изречена мера унесе у дозволу, издаће се посебна потврда или ће се мера нотирати на други погодан начин.

#### **Члан 489.**

Ако је моторно возило предмет уговора о финансијском лизингу, одредбе о прекршајној одговорности власника возила предвиђене овим законом, сходно се примењују на лице које је прималац лизинга.

#### **Члан 490.**

Ако малолетник учини прекршај прописа о безбедности саобраћаја на путевима, новчаном казном прописаном за учињени прекршај казниће се родитељ, усвојилац, односно старалац малолетника, ако је прекршај учињен као последица пропуста дужног старања о малолетнику.

#### **Члан 491.**

Возач инструктор под чијим се надзором кандидат за возача обучава у управљању моторним возилом у саобраћају на путу, казниће се за прекршај који учини кандидат за возача, осим ако није био у стању да спречи прекршај.

#### **Члан 492.**

Лице под чијим надзором је моторно возило, казниће се за прекршај који је извршен тим моторним возилом, ако није могуће утврдити идентитет извршиоца прекршаја, осим ако није био у стању да спречи неовлашћену употребу тог моторног возила.

### **Члан 493.**

Орган који изрекне казну, односно заштитну меру или меру безбедности, дужан је да о изреченој казни, односно мери обавести орган који води евиденцију о тим казнама и мерама.

Податке из евиденције предвиђене у ставу 1. овог члана могу да користе правосудни органи, органи који воде прекршајни поступак, органи унутрашњих послова, здравствена предузећа, органи и организације који се баве питањима безбедности саобраћаја, као и органи и организације који врше јавни превоз или превоз за сопствене потребе.

## **XV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

### **Члан 494.**

Влада ће образовати Тело за координацију унапређења безбедности саобраћаја на путевима и именовати чланове Тела у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

### **Члан 495.**

Министар надлежан за послове саобраћаја доноси прописе о:

- 1) изгледу и начину употребе ознаке за возило којим управља лице чији су екстремитети битни за управљање возилом оштећени;
- 2) изгледу и начину употребе ознаке за возило којим се организовано превозе деца;
- 3) условима под којима се током вожње смеју употребљавати уређаји за интерактивну комуникацију;
- 4) начину и условима превоза деце млађе од 12 година у моторном возилу;
- 5) условима које мора да испуњава правно лице за обављање послова уклањања и премештања возила, као и начину премештања возила и обрачуну трошкова премештања возила, када возило премешта правно лице које се тиме бави;
- 6) начину обележавања Зоне временски ограниченог паркирања;
- 7) условима у погледу техничких норматива туристичког воза;
- 8) условима за безбедно обављање ванредног превоза и условима које морају да испуњавају возила којима се врши ванредни превоз;
- 9) изгледу и начину употребе светлоодбојног обележја које ноћу и приликом смањене видљивости током кретања по коловозу морају имати деца;
- 10) посебним условима које морају испуњавати возила и возачи који обављају школски превоз деце односно који организовано превозе децу;
- 11) условима о издавању и важењу лиценце за возача возила којим се обавља јавни превоз путника или робе, односно коме је то основно занимање;
- 12) саобраћајној сигнализацији;
- 13) садржају, облику и начину вођења саобраћајно техничког регистра и документације о саобраћајној сигнализацији;
- 14) врсти, изгледу и начину постављања и употребе браника, полубраника, уређаја за давање светлосних, звучних знакова односно других

сигналних уређаја који обезбеђују и обележавају прелаз пута преко железничке пруге;

15) врсти, изгледу и начину постављања техничких средстава за успоравање саобраћаја на путу;

16) изгледу, садржини и начину употребе службеног одела и службене легитимације републичког инспектора за безбедност саобраћаја;

17) саобразности возила, делова и опреме за возила, као и испитивања безбедносно-техничких карактеристика;

18) начину и елементима превођења категорија које се уписују у возачку дозволу;

19) укупном трајању управљања возилом; начину рада удвојених посада на возилима; одмору возача у вези са управљањем возилом; облику и садржају обрасца индивидуалне контролне књижице, као и начину вођења података;

20) условима које морају да испуњавају возила у саобраћају на путу у погледу техничких услова и уређаја, склопова и опреме, као и уређаје за заустављање које морају имати радна машина и мотокултиватор, са прикључним возилима у саобраћају на путу;

21) поступку и начину спровођења ревизије безбедности на путевима и провере безбедности на путевима и обуци и лиценцирању лица која обављају послове ревизије безбедности на путевима и провере безбедности на путевима;

22) поступку и начину анализе и санације високо ризичних деоница на путу;

23) садржај пројекта привремене саобраћајне сигнализације, изглед и начин означавања зоне радова на путу и процедуре приликом радова на путу;

24) начин организовања безбедности саобраћаја у привредном друштву, другом правном лицу и органу, као и вођење евиденција о контроли;

25) начин вођења евиденције о оштећеним возилима на којима је извршена оправка;

26) о условима које морају испуњавати и начин обележавања Пешачке зоне, Зоне успореног саобраћаја, Зоне "30" и Зоне школе.

Пропис из става 1. тач. 1, 2, 3, 4, 7, 9, 19, 21, 22, 23, 24, 25. и 26 овог члана министар доноси у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Пропис из става 1. тач. 8, 13, 14. и 15. овог члана министар доноси на предлог Јавног предузећа које управља државним путевима у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Пропис из става 1. тачка 17. овог члана министар доноси на предлог Института за стандардизацију у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Прописе из става 1. тач. 3, 8. и 18. овог члана министар доноси уз сагласност министра надлежног за унутрашње послове у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Прописе из става 1. тач. 5, 6, 10, 11, 12, 16. и 20. овог члана министар доноси у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

#### **Члан 496.**

Министар надлежан за унутрашње послове доноси прописе о:

1) изгледу и садржини обрасца саобраћајне дозволе и регистарских таблица за туристички воз;

2) начину уградње и употребе посебних знакова за возила под пратњом и возила са правом првенства;

3) обуци, обележавању, ознакама и другим питањима везаним за рад саобраћајне патроле грађана и школске саобраћајне патроле;

4) начину организовања и вођења евиденција о контроли услова коју је обавезно да организује и обавља лице које обавља јавни превоз, превоз за сопствене потребе и обуку возача за безбедно учешће својих возача и возила у саобраћају;

5) висини и начину обрачуна трошкова ангажовања полиције у складу са овим законом;

6) изгледу и садржини обрасца возачке дозволе, као и евиденције возача;

7) знацима и наредбама, њиховом значењу и начину давања које даје полицајац или законом овлашћено лице за контролу и регулисање саобраћаја;

8) начину обављања послова и задатака и предузимања мера непосредног надзора над одвијањем саобраћаја на путевима, интервентног регулисања саобраћаја, контролу лица и возила у саобраћају;

9) Висини и начину наплате трошкова анализе крви, урина или других телесних материја у одговарајућој здравственој служби, учеснику у саобраћају који одбије испитивање од стране полицајца;

10) начину и поступку вођења евиденције казних поена и спровођења проистеклих права и обавеза из изречених казних поена.

Пропис из става 1. тач. 1. и 4. овог члана министар доноси уз сагласност министра надлежног за послове саобраћаја.

Пропис из става 1. тачка 9. овог члана овог става министар доноси уз сагласност министра надлежног за послове здравља.

Пропис из става 1. тачка 10. овог члана министар доноси уз сагласност министра надлежног за послове правде.

Прописи из става 1. овог члана министар доноси у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Министар надлежан за област образовања донеће прописе који ближе одређују у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона:

1) фонд часова из области безбедности саобраћаја за средњошколске установе;

2) програм и начин оспособљавања просветних радника из области безбедности деце у саобраћају;

3) минисимални услови које мора испуњавати полигон за васпитање и образовање деце у саобраћају.

Министар надлежан за област здравља донеће прописе, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, који ближе одређују:

1) услове које мора да испуни здравствена установа која обавља анализу крви, урина и других биолошких материјала на присуство опојних средстава учесника у саобраћају, као и износ и начин утврђивања трошкова тих анализа;

2) здравствене услове које морају да испуњавају кандидати за возаче;

3) услове које мора да испуни здравствена установа која обавља здравствене прегледе и издаје уверења о телесно-душевној способности, и начин издавања лиценци за такве службе;

Пропис из става 8. тачка 1. овог члана министар доноси уз сагласност министра надлежног за унутрашње послове.

Пропис из става 8. тач. 2. и 3, министар доноси уз сагласност министра надлежног за послове саобраћаја.

Министар надлежан за одбрану донеће пропис, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, који ближе одређује:

- 1) начин оспособљавања за возача војних лица;
- 2) начини издавања, облик и садржај исправа за војна возила.

Министар надлежан за локалну самоуправу донеће пропис, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, који ближе одређује јединствену униформу, ознаке и опрему радника надлежних саобраћајно-комуналних служби органа локалне самоуправе.

Министар надлежан за науку, на предлог Института за стандардизацију, донеће пропис, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, који ближе одређује поступак одобравања типа моторног или прикључног возила појединачно увезеног из иностранства, или возила које је претходно избрисано из евиденције регистрованих возила.

Министар надлежан за трговину уз сагласност министра надлежног за саобраћај и министра надлежног за унутрашње послове у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, доноси ближе прописе о начину вођења и садржину евиденције о поправкама моторних возила и употреби моторних возила.

Агенција у року од 180 дана од дана формирања предложиће прописе о лиценцирању лица која обављају техничке прегледе односно оспособљавање возача.

#### **Члан 497.**

Најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона са овим законом морају се ускладити:

1) Правилник о димензијама, укупним масама и осовинском оптерећењу возила и о основним условима које морају да испуњавају уређаји и опрема на возилима у саобраћају на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр. 50/82, 4/85, 65/85, 64/86, 22/90, 50/90 и 51/91), и

2) Правилник о укупном трајању времена управљања возилом, одморима возача и начину рада удвојених посада на возилима, у обиму који утиче на безбедност управљања возилом ("Службени лист СФРЈ", бр. 18/84 и 67/58)

#### **Члан 498.**

Најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона са овима законом морају се ускладити:

1) Правилник о саобраћајним знаковима на путевима ("Службени гласник РС", бр. 15/04)

2) Правилник о знацима које учесницима у саобраћају на путевима дају овлашћена лица ("Службени лист СФРЈ", бр. 28/89)

3) Правилник о регистрацији моторних и прикључних возила ("Службени лист СФРЈ", бр. 74/89, 17/90, 7/92, 22/92, 25/92, "Службени лист СРЈ", бр. 50/92 и 44/98),

4) Правилник о регистрацији возила ("Службени гласник СРС", бр. 51/75 и 46/77),

5) Правилник о здравственим условима које морају испуњавати возачи ("Службени лист СФРЈ", бр. 5/82)

6) Правилник о условима и вршењу здравствених прегледа за утврђивање способности за управљање моторним возилима ("Службени гласник СРС", бр. 19/76, 26/76 и 49/79)

7) Правилник о вршењу техничког прегледа возила („Сл. гласник СРС" 23/84)

8) Правилник о наставном плану и програму центара за обуку возача и евиденцији које ти центри воде ("Службени гласник СРС", бр. 2/83 и "Службени гласник РС", бр. 14/97)

9) Правилник о условима за рад центара за обуку возача ("Службени гласник СРС", бр. 2/83 и 29/86)

10) Правилник о начину полагања возачког испита ("Службени гласник СРС", бр. 2/83 и 17/03)

11) Правилник о програму и начину полагања испита за возача-инструктора ("Службени гласник СРС", бр. 16/83)

12) Правилник о обрасцу возачке дозволе ("Службени лист СФРЈ", бр. 74/89 и 17/90)

13) Правилник о возачким дозволама, дозволама за возаче трактора и потврдама о познавању саобраћајних прописа ("Службени гласник СРС", бр. 16/83)

14) Правилник о начину обележавања возила за обучавање кандидата за возаче ("Службени гласник СРС", бр. 16/83)

15) Правилник о посебном знаку за означавање возила којим управља лице коме су оштећени екстремитети битни за управљање возилом ("Службени лист СФРЈ", бр. 2/83 и 64/86)

16) Правилник о начину обележавања возила којим се превозе деца ("Службени лист СФРЈ", бр. 2/83 и 20/83)

#### **Члан 499.**

Прописи донети на основу Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90, 11/91, "Службени лист СРЈ", бр. 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 и 3/2002) и Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник СРС", бр. 58/82, 15/84, 5/86 и 21/90, "Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97) остају на снази до почетка примене подзаконских прописа који ће се донети на основу овог закона, ако нису у супротности са одредбама овог закона.

#### **Члан 500.**

Влада уредбом прописује промет и уградњу уређаја и опреме за погон моторних возила на природни и течни нафтни гас најкасније у року од 180 дана од дана ступања на снагу овог закона.

#### **Члан 501.**

Даном почетка примене овог закона престају да важе Закон о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91, "Службени лист СРЈ", бр. 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 и 3/02) и Закон о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласни СРС"

број 53/82, 15/84, 5/86 и 21/90, "Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97).

#### **Члан 502.**

Одредбе овог закона којима се уређује оснивање Агенције примењују се од дана ступања на снагу овог закона, а одредбе овог закона које се тичу послова и надлежности Агенције примењују се даном истека шест месеци од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије" Закона о оснивању Агенције.

До ступања на снагу одредби Закона које се тичу послова и надлежности Агенције, примењиваће се одредбе Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр 63/80, 4/81, 53/85 и 50/88) и Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласни СРС", број 53/82).

#### **Члан 503.**

Одредбе овог закона које се тичу казних поена, примењиваће се даном почетка примене одредби Закона о прекршајима („Службени гласник Републике Србије“ бр.) које уређују изрицање казних поена.

#### **Члан 504.**

Одредбе члана [42. став 3.](#) примењује се од 1. јануара 2011. године.

Одредбе члана [61. став 2.](#) ступају на снагу 1. јануара 2012. године.

Одредбе члана [153.](#) ступају на снагу 1. јануара 2010. године.

#### **Члан 505.**

Изузетно од [члана 279.](#) става 1. тачке 4. овог закона, возила ауто-школа на којима се у тренутку ступања на снагу овог закона вршила обука за возаче, могу се користити до 31.12.2010. године за возила категорије "А" и "В" и до 31.12.2011. године за категорије "С" и "Д".

#### **Члан 506.**

Изузетно од [члана 297.](#) става 2. овог закона, возила ауто-школа на којима се у тренутку ступања на снагу овог закона вршила обука за возаче, могу се користити без уграђеног тахографа до 31.12.2010. године.

#### **Члан 507.**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењиваће се након истека рока од шест месеци од дана ступања на снагу.